

The image shows the exterior of a grand, classical-style building, the Lithuanian Academy of Sciences. The building features a curved facade with a series of tall, white columns supporting an ornate entablature. Above the columns are several circular windows. The ground floor has a stone base and large windows. The entrance is centrally located, featuring a dark wooden double door with intricate carvings. Above the door is a small pediment with the text "LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA". To the left and right of the entrance are small plaques that read "LIETUVOS MOKSLŲ TARYBA". The sky is clear and blue.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

LIETUVOS MOKSLŲ
AKADEMIJA

LIETUVOS
MOKSLŲ TARYBA

LIETUVOS
MOKSLŲ AKADEMIJA

TURINYS

1.	Institucijos pavadinimas	2
2.	Institucijos steigėjas	2
3.	Institucijos vadovas	2
4.	Ataskaitinis laikotarpis	2
5.	Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus)	2
5.1.	LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANTI ĮSTATYMINĖ BAZĖ	2
5.2.	AKADEMIJOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR VALDYMAS	2
5.3.	FUNKCIJŲ VYKDYMAS IR VEIKLA	3
5.3.1.	Mokslų akademijos narių visuotiniai susirinkimai	4
5.3.2.	LMA prezidento ir prezidiumo veikla	5
5.3.3.	Inicijuoti moksliniai tyrimai, leidybinė mokslo žinių sklaida	7
5.3.4.	Mokslo populiarinimo publikacijos, žinių apie mokslą ir technologijas sklaida	10
5.3.5.	Moksliniai kongresai, konferencijos, simpoziumai, seminarai ir kiti renginiai	12
5.3.6.	Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis bei organizacijomis, dalyvavimas jų veikloje ir programose	15
5.3.7.	Jaunųjų mokslininkų ir studentų mokslinės veiklos skatinimas	18
5.3.8.	LMA vardinių premijų teikimas	19
5.3.9.	Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis	20
5.3.10.	Bendradarbiavimas su mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijomis, moksleivių ir kūrybinėmis sąjungomis	21
5.3.11.	LMA veiklos stiprinimas, remiamas ES struktūrinių fondų lėšomis	22
5.3.12.	LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“	23
5.3.13.	LMA leidybos skyrius	24
5.3.14.	LMA Užsienio kalbų centras	25
5.3.15.	LMA archyvas	26
5.3.16.	Valstybės biudžetinė įstaiga LMA Vrublevskių biblioteka	26
5.4.	TARPTAUTINIAI RYŠIAI	28
5.4.1.	Užsienio narių vaidmuo	28
5.4.2.	Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA	28
5.4.3.	Ryšiai su tarpakademinių mokslinių mainų partneriais	29
6.	Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir pan.)	30
6.1.	SEIMO IR VYRIAUSYBĖS PAVEDIMAI ORGANIZUOTI IR KOORDINUOTI MOKSLINIUS TYRIMUS; KONSULTACIJOS, REKOMENDACIJOS IR EKSPERTINIAI VERTINIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS IR SAVIVALDYBĖMS	30
6.2.	LIETUVOS MOKSLO PREMIJŲ KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS	32
6.3.	BENDRADARBIAVIMO SU CERN KOORDINAVIMAS	32
6.4.	LIETUVOS PIRMININKAVIMO ES TARYBAI KONFERENCIJA „INVESTUOKIME Į TYRĖJUS“	33
6.5.	EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REMIAMŲ VALSTYBĖS PLANUOJAMŲ PROJEKTŲ VYKDYMAS	33
	I. VALSTYBĖS PLANUOJAMI PROJEKTAI	33
	II. KONKURSINĖS ATRANKOS BŪDU VYKDOMI PROJEKTAI	35
7.	Klausimai ir problemos, kurias siūloma spręsti Seimui ir Vyriausybei	36
8.	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje institucijai paskirti biudžetiniai asignavimai (pagal valstybės biudžeto programas)	38
9.	Kitos gautos institucijos lėšos	38
10.	Biudžetinių lėšų panaudojimas	39
11.	Kitų lėšų panaudojimas	39
12.	Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	40
	1 priedas. LMA NARIŲ ĮVERTINIMAS	41
	2 priedas. LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS NARIAI	42
	3 priedas. LMA IR SU PARTNERIAIS 2013 METAIS ORGANIZUOTI RENGINIAI	43
	4 priedas. TARPTAUTINIŲ ASOCIACIJŲ, KURIŲ NARĖ YRA LMA, 2013 M. PARENGTOS MOKSLINĖS REKOMENDACIJOS	50
	5 priedas. NAUDOTI SUTRUMPINIMAI	51

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS 2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. Institucijos pavadinimas

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

2. Institucijos steigėjas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

3. Institucijos vadovas

Prezidentas prof. VALDEMARAS RAZUMAS

4. Ataskaitinis laikotarpis

2013 m. sausio 1 d. – 2013 m. gruodžio 31 d.

5. Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus)

5.1. LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANTI ĮSTATYMINĖ BAZĖ

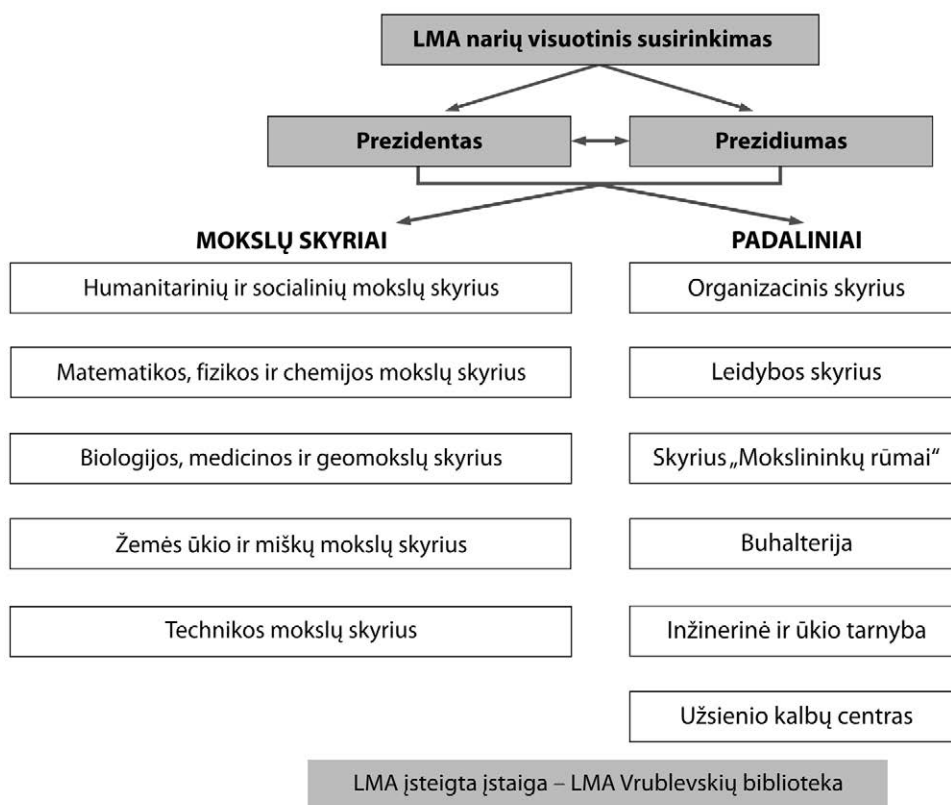
Lietuvos mokslų akademija (toliau – LMA) yra žymiausias Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus jungianti valstybės biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė. Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) yra valstybės, kaip LMA savininkės, teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija. LMA veikia vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, LMA statutu (toliau – Statutas) ir kitais teisės aktais. Remiantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140), pakeistas ir LMA narių visuotinio susirinkimo patvirtintas LMA statutas (nauja redakcija) patvirtintas Seimo 2011 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. XI-1397 (Žin., 2011, Nr. 66-3101).

5.2. AKADEMIJOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR VALDYMAS

Aukščiausias Mokslų akademijos kolegialus savivaldos organas yra jos narių visuotinis susirinkimas. LMA veiklai tarp narių visuotinių susirinkimų vadovauja Mokslų akademijos prezidentas ir Mokslų akademijos prezidiumas (toliau – Prezidiumas). LMA turi mokslų skyrius ir administraciją (1 pav.).

Mokslų skyrių skaičių ir vidinę struktūrą nustato LMA narių visuotinis susirinkimas. LMA yra tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Kiekvienas LMA narys kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. Nariai renkami iki gyvos galvos. Mokslų akademijos tikrieji nariai tampa nariais emeritais, kai jiems sukanka 75 metai. Mokslų akademijos tikrųjų narių skaičius – ne daugiau kaip 120. Narių emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas. 2013 metų pabaigoje LMA buvo 99 tikrieji nariai, 1 narys ekspertas (iki kadencijos pabaigos 2014 m. spalį), 43 nariai emeritai ir 62 užsienio nariai. LMA narių sąrašas pateiktas 1 priede.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

1 pav. Lietuvos mokslų akademijos struktūra

Administracijos struktūrą nustato Prezidiumas. Administracijoje 2013 m. gruodžio 31 d. buvo 51 darbuotojas, tarp jų LMA prezidentas, viceprezidentas, vyriausiasis mokslinis sekretorius ir 5 Prezidiumo nariai (2013 metais Prezidiumą sudarė 9 nariai). Dar 18 asmenų dirbo pagal terminuotą darbo sutartį vykdydami ES struktūrinių fondų projektus, jiems atlyginimas mokamas iš ES struktūrinės paramos lėšų.

5.3. FUNKCIJŲ VYKDYMAS IR VEIKLA

Mokslų akademijos misija – sutelkus iškilus mokslininkus, inicijuoti veiklas, kurios stiprintų Lietuvos gerovę, prisidėtų prie mokslo, socialinės, kultūrinės ir ekonominės krašto plėtros. Įgyvendindama savo misiją, LMA siekia šių svarbiausių strateginių tikslų:

- 1) nuosekliai skatinti aukštą mokslinių tyrimų ir studijų lygį, ypač daug dėmesio skiriant svarbiausiems Lietuvos mokslo, kultūros, kalbos, ūkio ir socialinės pažangos klausimams atsižvelgiant į pasaulio mokslo tendencijas;
- 2) ugdyti visuomenės kritinį mokslinį mąstymą;
- 3) puoselėti mokslo ir akademinę laisvę, mokslinių tyrimų etiką.

Penki Mokslų akademijoje veikiantys mokslų skyriai, jų nariai įgyvendina šią misiją pasitelkdami savo mokslinę, taikomąją ir praktinę kompetenciją.

<<< **Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius (HSMS)** vertina humanitarinių ir socialinių mokslų būklę bei perspektyvas; skleidžia lituanistikos, tautiškumo ir valstybės dermės idėjas; puoselėja humanistinės kultūros tradicijas ir paveldą; ugdo teisės, teisingumo ir pilietiškumo vertybes; formuoja šalies ekonominės ir socialinės pažangos prioritetus. Atlieka humanitarinės kultūros plėtros darbų, užduočių ir projektų ekspertizes, analizuoja jos būklę, vertybių sklaidą kitose kultūrose.

Skyriuje yra 39 nariai: 19 tikrųjų, 9 emeritai, 1 narys ekspertas, 10 užsienio narių; pirmininkas prof. Aleksandras Vasiliauskas.

<<< Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius (MFChMS) kartu su šalies ir užsienio mokslo ir studijų institucijomis dalyvauja sprendžiant aktualias tikimybių teorijos, diferencialinių lygčių, puslaidininkių ir lazerių fizikos, teorinės fizikos ir astronomijos, elektrochemijos ir cheminės technologijos problemas, palaiko ryšius su verslo partneriais ir kitų sričių mokslininkais, aktyviai prisideda prie mokslo, studijų ir verslo integracijos. Dalyvauja formuojant tiksliųjų mokslo kryptų tematiką, teikia siūlymus sprendžiant šalies ūkio problemas.

Skyriuje yra 47 nariai: 24 tikrieji, 7 emeritai, 16 užsienio; pirmininkas prof. Feliksas Ivanauskas.

<<< Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius (BMGMS) nariai, atstovaudami pagrindinėms biologijos, biomedicinos, biotechnologijos ir geomokslų šakoms, vykdo ekspertinį darbą, telkia mokslininkus glaudesniai bendradarbiavimui, rengia šių mokslo sričių jaunųjų mokslininkų konferencijas, skleidžia žinias šalies mokyklų pedagogams mokslinėse konferencijose, bendradarbiaudami su mokslo ir studijų, valstybės institucijomis organizuoja respublikinius ir tarptautinius mokslo renginius.

Skyriuje yra 53 nariai: 24 tikrieji, 11 emeritų, 18 užsienio; pirmininkas prof. Vytautas Basys.

<<< Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius (ŽŪMMS) sprendžia aktualius agronomijos, miškotyros, zootechnikos, veterinarinės medicinos, aplinkos inžinerijos, maisto saugos ir kokybės, agrarinės ekonomikos ir sociologijos mokslų klausimus; rūpinasi agrarinių mokslų tyrimų plėtra, gautų rezultatų sklaida ir bendradarbiavimu su mokslo ir valstybinėmis institucijomis sprendžiant šalies ūkio problemas.

Skyriuje yra 25 nariai: 9 tikrieji, 8 emeritai, 8 užsienio; pirmininkas prof. Zenonas Dabkevičius.

<<< Technikos mokslų skyrius (TMS) nariai, atstovaudami technikos mokslo kryptims, vykdo, analizuoja ir vertina elektronikos, energetikos, informatikos, mechanikos, medžiagų inžinerijos, statybos inžinerijos mokslo šakų tyrimų tematiką bei rezultatus, atlieka ekspertinį darbą vertinant mokslinius tyrimus, projektus, studijas, inovacijas, konkursinius mokslo darbus, paraiškas pagal LR Vyriausybės, ministerijų, Lietuvos mokslo tarybos ir kitų institucijų pavedimus ir užsakymus, teikia konsultacijas ir siūlymus, dalyvauja rengiant aukštųjų technologijų plėtros programas, projektus, plėtojant mokslo, studijų ir verslo institucijų bendradarbiavimą, skatinant jaunųjų mokslininkų mokslinę veiklą bei sprendžiant aktualias mokslo ir pramonės problemas.

Skyriuje yra 41 narys: 23 tikrieji, 8 emeritai, 10 užsienio; pirmininkas prof. Gintautas Žintelis.

5.3.1. Mokslų akademijos narių visuotiniai susirinkimai

Aukščiausias LMA kolegialus savivaldos organas yra LMA narių visuotinis susirinkimas (LMA statuto II sk. 10 p.), kurio sesijos šaukiamos ne rečiau kaip 2 kartus per metus (LMA statuto VI sk. 36 p.). LMA narių visuotiniuose susirinkimuose svarstomi svarbiausi LMA veiklos klausimai, keliamos aktualiausios mokslo bendruomenei iškilusios problemos bei diskutuojama dėl jų sprendimo būdų, analizuojama naujausia informacija ir kitų šalių mokslininkų patirtis. 2013 m. įvyko keturi LMA narių visuotiniai susirinkimai.

Sausio 22 d. LMA narių visuotiniame susirinkime buvo renkamas Lietuvos mokslų akademijos prezidentas. Metų pabaigoje LMA narių visuotiniame susirinkime LMA mokslų skyriai vieningai kandidatų į LMA prezidentus iškėlė prof. Valdemarą Razumą. Rinkimai įvyko reglamento patvirtinta tvarka: kandidatas pristatė savo veikos programą, vyko diskusijos, balsavimas. Absoliučia balsų dauguma LMA prezidentu ketverių metų kadencijai išrinktas prof. V. Razumas.

Balandžio 16 d. įvyko LMA narių visuotinis ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Jame dalyvavo švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis. Išklaustas LMA prezidento V. Razumo pranešimas apie LMA 2012 metų veiklą. Vyko LMA viceprezidento, vyriausiojo mokslinio sekretoriaus, kitų prezidiumo narių rinkimai bei mokslų skyrių pirmininkų tvirtinimas. LMA viceprezidentu išrinktas prof. Domas Kaunas, LMA vyriausiojo mokslinio sekretoriumi – prof. Vytautas Basys. Antrai kadencijai LMA prezidiumo

nariais tapo prof. Vladas Algirdas Bumelis ir prof. Algis Petras Piskarskas. Patvirtinti šie mokslų skyrių pirmininkai: antrai kadencijai – Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriaus pirmininkas prof. Aleksandras Vasiliauskas, Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyriaus pirmininkas prof. Feliksas Ivanauskas, Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas prof. Vytautas Basys. Pirmai kadencijai Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus pirmininku išrinktas prof. Zenonas Dabkevičius, Technikos mokslų skyriaus pirmininku – prof. Gintautas Žintelis. Patvirtinta LMA 2012 m. veiklos ataskaita, 2012 m. LMA skirtų lėšų panaudojimas ir 2013 m. išlaidų sąmata.

Spalio 10 d. LMA narių visuotinis susirinkime LMA prezidentas V. Razumas ir socialinės apsaugos ir darbo viceministras dr. Audrius Bitinas pasirašė Lietuvos mokslų akademijos ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bendradarbiavimo sutartį. Inauguruotas LMA užsienio narys Endriu Bušas (Andrew Bush) ir išklaudyta jo paskaita „Avinėlių tylėjimas: vaikų kvėpavimo sistemos ligų tyrimų evoliucija“. Paskaitoje buvo kalbėta apie vaikų ligų tendencijas Lietuvoje ir ES, planuojamus vaikų sveikatos politikos pokyčius, Lietuvos ir Jungtinės Karalystės vaikų gydytojų bei mokslininkų bendradarbiavimą. LMA užsienio nariui buvo įteiktas užsienio nario diplomats ir LMA nario ženklelis. Pranešimą „Pediatrija šiandien: tarp mokslo ir praktikos“ perskaitė ir Vilniaus universiteto prof. Arūnas Valiulis. Priimtas nutarimas „Dėl LMA tikrųjų narių ir užsienio narių rinkimų reglamento papildymo“.

Gruodžio 17 d. LMA narių visuotiniame susirinkime LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius V. Basys pristatė LMA tikrųjų ir užsienio narių rinkimų reglamento projektą. Atsilepiant į tragediją Latvijoje, kai Rygos prekybos centre „Maxima“ įvyko daug gyvybių nusinešusi stogo griūtis, LMA narys Antanas Kudzys perskaitė pranešimą „Apie galimas pastatų ir statinių avarijas ir griūtis: mokslinė interpretacija“. Viceprezidentas D. Kaunas pristatė albumo „Lietuvos mokslų akademija. Nepriklausomybės kelyje“ projektą. Įvyko šventinis koncertas „Jauki šv. Kalėdų šviesa“.

5.3.2. LMA prezidento ir prezidiumo veikla

LMA veiklai tarp Mokslų akademijos narių visuotinio susirinkimo sesijų vadovavo LMA prezidentas ir Mokslų akademijos prezidiumas (LMA statuto II sk. 11 p.).

PREZIDENTO VEIKLA. Vienas svarbesnių LMA prezidento 2013 m. veiklos barų buvo Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu organizuoti, kontroliuoti pasirengimo LMA organizuojamai tarptautinei konferencijai „Investuokime į tyrėjus“ (2013 m. lapkričio 14–15 d.) darbus. Be to, V. Razumas pagal pareigas atstovavo LMA įvairaus rango valdžios, mokslo ir studijų institucijų susitikimuose, posėdžiuose, renginiuose.

Į Seimą, kaip į LMA steigėją ir atsiskaitomąją instituciją atstovauti Akademijai, LMA prezidentas buvo kviečiamas 16 kartų. Kovo 19 d. dalyvavo Seimo plenariniame posėdyje, kuriame buvo patvirtintas LMA prezidentu antrai ketverių metų kadencijai. Gegužės 15 d. Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto kvietimu dalyvavo posėdyje, kuriame buvo pristatyta ir teigiamai įvertinta LMA 2012 m. veiklos ataskaita. V. Razumas dalyvavo Baltijos Asamblėjos apdovanojimų Nacionalinės žiuri (sausio 16 d.), Energetikos komisijos posėdžiuose (kovo 13 d.), tarptautinėje konferencijoje „Vienijanti įvairovė: kalbų reikšmė mobilumui, darbui ir aktyviam pilietiškumui“, skirtoje Europos kalbų dienai (rugsėjo 25 d.) bei svarstant kitus klausimus Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitete: dėl Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus rinkimų tvarkos tobulinimo (sausio 16 d.), dėl 2014 m. valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto „Švietimo ir mokslo dalis“ (spalio 23 d.), dėl siūlomų LR Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimų (lapkričio 20 d.).

LMA prezidentas Seimo Pirmininko kvietimu taip pat dalyvavo renginiuose, skirtuose iškilmingoms datoms paminėti (sausio 13 d., kovo 11 d., birželio 3 d., birželio 11 d.). Liepos 4 d. buvo pakviestas į iškilmingą posėdį, skirtą Lietuvos Respublikos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai pradžiai, o

liepos 5 d. Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės kvietimu dalyvavo Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai pradžios proga atidarymo renginyje.

Gruodžio 10 d. Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės kvietimu prezidentas dalyvavo minėjime, skirtame Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms. Šiame išskilmingame posėdyje LMA viceprezidentas D. Kaunas perskaitė pranešimą „Donelaitis nuo trijų šimtų metų aukštumos“.

Vyriausybės rūmuose V. Razumas atstovavo Akademijai 8 kartus. Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius 2013 m. rugsėjo 13 d. potvarkiu Nr. 276 sudarė darbo grupę Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programai parengti. Pogrupio „Mokslinių tyrimų ir sklaidos organizavimas“ vadovu, atsakingu už programos dalį „Moksliniai tyrimai ir jų sklaida“, paskirtas LMA prezidentas. Pogrupyje taip pat dirba LMA tikroji narė Viktorija Daujotytė-Pakerienė. Bendri darbo grupės posėdžiai LR Vyriausybės rūmuose įvyko spalio 31 d. ir gruodžio 13 d., pogrupio posėdžius LMA prezidentas V. Razumas organizavo gruodžio 2 d. ir 20 d.

V. Razumas Ministro Pirmininko kvietimu dalyvavo trijuose Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų strateginės tarybos posėdžiuose, pasitarime, kuriame buvo pristatyta integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros programų įgyvendinimo pažanga bei problemos, iškilusios įgyvendinant šias programas (kovo 13 d.).

Švietimo ir mokslo ministro 2013 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. V-252 V. Razumas paskirtas ministerijos kolegijos nariu. Prezidentas įsitraukė į Švietimo ir mokslo ministerijos sudarytų įvairių komitetų, komisijų, darbo grupių veiklą, vyko į konferencijas ir kitus renginius. Buvo kviečiamas į švietimo ir mokslo ministro, kitų ministerijų vadovų organizuojamus pasitarimus sprendžiant aukštojo mokslo ir studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, ES struktūrines paramos, mokslo populiarinimo Lietuvoje ir kitus klausimus.

LMA prezidentas V. Razumas švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-1190 patvirtintas Aukštojo mokslo tarybos pirmininku. Pirmininkas įvyko gruodžio 19 d. V. Razumas, būdamas Lietuvos mokslo tarybos (LMT) valdybos narys, nuolat dalyvavo LMT valdybos, LMT plenariniuose, ekspertų grupių posėdžiuose; kaip Lietuvos mokslo premijų (LMP) komisijos pirmininkas, organizavo LMP komisijos posėdžius dėl 2013 m. Lietuvos mokslo premijų skyrimo.

Prezidentas dalyvavo Vilniaus, Vytauto Didžiojo universitetų senatų posėdžiuose, kalbėjo radijo ir TV laidose, davė interviu, vyko į užsienio komandiruotes.

V. Razumas J. E. Baltarusijos Respublikos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Lietuvos Respublikoje p. Vladimiro Dražino kvietimu dalyvavo IX tarptautiniame Baltarusijos–Lietuvos ekonominiame forume (Klaipėda), J. E. Azerbaidžano Respublikos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus p. Hasano Mammadzados kvietimu dalyvavo kultūriniame renginyje, skirtame Azerbaidžano Respublikos dienai, Vokietijos mokslinių tyrimų dienoje, IV Komunikacijos ir informacijos tarptautinėje konferencijoje, 18-osios tarptautinės mokslininkų konferencijos „EcoBalt 2013“ atidaryme, tarptautinėje konferencijoje „Kuriant skaitmeninę ekonomiką Europos Sąjungos vieningoje rinkoje“ ir kt.

Prezidentas susitiko su Latvijos mokslų akademijos prezidentu prof. Ojarsu Sparičiu, J. E. Armėnijos Respublikos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi p. Ara Aivazianu, Vasario 16-osios gimnazijos (Hiutenfeldas, Vokietija) direktore dr. Brone Narkevičiene, leidyklos „Taylor & Francis“ atstovais, Radviliškio r. savivaldybės Trečiojo amžiaus universiteto nariais, kaip M. K. Čiurlionio fondo garbės prezidiumo narys kartu su J. E. Japonijos nepaprastąja ir įgaliotąja ambasadore ponia Kazuko Shiraishi įteikė M. K. Čiurlionio fondo įsteigtus Šviesuolių apdovanojimus.

PREZIDIUMO VEIKLA. 2013 m. Prezidiumas posėdžiavo 19 kartų, priėmė 44 nutarimus, svarstė 185 su LMA veikla susijusius klausimus. Prezidiumo veikla prasidėjo planiniais darbais – buvo vertinamos LMA mokslų skyrių ir padalinių 2012 m. veiklos ataskaitos, skirtos LMA premijos, patvirtinti mokslų skyrių 2013 m. veiklos planai. Metų eigoje visuose posėdžiuose buvo teikiama informacija apie pasirengimą

LMA organizuojamai konferencijai Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu. Vyriausiojo mokslinio sekretoriaus V. Basio iniciatyva parengti ir pateikti svarstyti kandidatų į Lietuvos mokslų akademijos užsienio narius iškėlimo tvarkos, Mokslų akademijos tikrųjų narių ir užsienio narių rinkimų reglamento projektai.

Vasario 19 d. Prezidiumo posėdyje dalyvavo Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro direktorė Jurgita Petrauskienė, kuri supažindino su Lietuvos MTEP ir inovacijų prioritetų nustatymu rengiant Pažangios specializacijos strategiją, o Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos instituto direktorius, LMA tikrasis narys Gintautas Dzemyda informavo apie Nacionalinį atviros prieigos mokslo informacijos duomenų archyvą. Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas kreipėsi į LMA, prašydamas įvertinti skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos poveikį aplinkai bei žmonių sveikatai. Kovo 19 d. Prezidiumo posėdyje buvo svarstytos ir patvirtintos komisijos „Dėl skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos poveikio aplinkai bei žmonių sveikatai“ vertinimo išvados.

Prezidiumo posėdžiuose buvo sprendžiami LMA jaunųjų mokslininkų stipendijų, LR Prezidentų vardinių stipendijų, ŠMM Mokslo premijų lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei Lietuvos Respublikos pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bendradarbiavimo su Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacija projektų, Kauno miesto mokslininko premijos, Pasaulio mokslininkų federacijos stipendijų programos Lietuvoje 2013–2014 m. organizaciniai konkursų klausimai.

Birželio 25 d. įvyko išvažiuojamasis Prezidiumo posėdis. Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus pirmininko Z. Dabkevičiaus kvietimu Prezidiumo nariai aplankė Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centrą ir Centro Žemdirbystės institutą Dotnuvoje ir susipažino su jų veikla. Liepos 1 d. Prezidiumo nariai susitiko su švietimo ir mokslo ministru D. Pavalkiu. Buvo diskutuojama dėl Lietuvos raidos perspektyvų tyrimo.

Viceprezidento D. Kauno iniciatyva toliau buvo plėtojamas ir Prezidiumo posėdžiuose aptariamasis bendradarbiavimas su Lietuvos regionais. Didelio atgarsio susilaukė balandžio 16 d. Anykščių rajono savivaldybės diena LMA. Nacionalinės reikšmės klasikinio lietuvių literatūros kūrinio – Antano Baranauko poemos „Anykščių šilelis“ – skirtos poemos parašymo 155-osioms metinėms, skaitymuose įvairiomis kalbomis dalyvavo užsienio šalių ambasadų Lietuvos atstovai, Lietuvos visuomenė. Gegužės 16 d. LMA vyko Klaipėdos miesto, o spalio 18 d. – Ignalinos rajono savivaldybės dienos. LMA diena Panevėžio miesto savivaldybėje organizuota gruodžio 6 d.

5.3.3. Inicijuoti moksliniai tyrimai, leidybinė mokslo žinių sklaida

LMA nariai nuolat atlieka įvairių mokslo bei technologijų sričių analizę siekdami įvertinti šalies mokslo potencialą, akcentuoti mokslinių tyrimų naujas arba prioritetines kryptis, atkreipti visuomenės ir mokslo politikos formuotojų dėmesį į socialines bei humanitarines problemas. Ši veikla formuoja naujas tyrimų temas, skatina mokslo sričių plėtrą, šalies mokslininkų bei tyrėjų integraciją į tarptautinę ir Europos mokslinių tyrimų erdves.

LMA narių iškeltos mokslinės iniciatyvos savo institucijose ir LMA, jų darbo rezultatai su mokslo ir studijų institucijų prieskyra ar be jos apibendrintai pateikiami 1 lentelėje. Skaičiai tik iš dalies rodo platų ir įvairiapusį LMA narių bendradarbiavimą Lietuvoje ir tarptautiniu lygiu, jų darbų tematikos įvairovę, narių žinomumą ir pripažinimą, jų pastangas vykdyti Mokslų akademijos misiją ir puoselėti savo mokslines mokyklas.

1 lentelė. LMA narių (be užsienio) tiriamųjų ir mokslo populiarinimo darbų skaičius 2013 metais, narių pripažinimas

	HSMS	MFChMS	BMGMS	ŽŪMMS	TMS	Iš viso
Narių skaičius (be užsienio narių)	29	31	35	17	31	143
Paskelbta leidinių (monografijų, vadovėlių, knygų)	17	3	10	6	12	48
Paskelbta mokslo straipsnių	69	142	113	48	194	566
iš jų užsienio leidiniuose	19	135	71	34	130	389
Paskelbta mokslą populiarinančių straipsnių	72	38	65	29	35	239
Kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir TV laidose	113	75	90	62	46	406
Vykdyta konkursinių mokslo projektų	23	27	24	32	91	197
iš jų tarptautinių	13	17	14	–	53	97
Atlikta ekspertizių	109	102	143	61	70	485
Pažymėti Lietuvos ir užsienio valstybiniais apdovanojimais	3	1	1	1	3	9
Gavusieji Lietuvos ir tarptautinės mokslo premijas	2	1	–	–	2	5

HSMS nariai, atlikdami humanitarinių ir socialinių mokslų krypties tyrimus, juos apibendrina paskelbdami 17 monografijų, pažintinių knygų, kitų leidinių ir kūrybinių darbų. Tris knygas parašė V. Dautotytė-Pakerienė, po dvi – A. Buračas, D. Kaunas, V. Martinkus ir Z. Zinkevičius. Mokslininkai paskelbė 69 mokslinius straipsnius, kuriuose nagrinėti paradigmatai šiuolaikinės Lietuvos visuomenės mąstymo pokyčiai ir europinė erdvė; Lietuvos gyventojų grupės besikeičiančių socialinių erdvių sąlygomis; vilniečių kultūrinis tapatumas ir jo raida atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, LDK piliečių valstybinę rašiką, Lietuvių inteligentijos formavimasis XIX–XX a.; baltų raida; vikingų laikai ir ikivalstybinis laikotarpis; povandeninė priešistorinė archeologija ir kraštovaizdžiai kontinentiniame šelfe; lietuvių tautos ir jos valstybės tvarumo imperatyvai; tautinės vertybės 1990–2009 m. lietuvių išeivijos literatūroje; šiuolaikinės literatūros procesas; rytų meno poveikis M. K. Čiurlionio dailei, M. K. Čiurlionio fenomenas dabartinės meninės kūrybos procesų psichologijos veidrodyje; literatūros estetikai ir visai estetologijai reikšminga estezės idėja; Rusijos veiksnio įtaka tautiškumo ir demokratijos plėtotės procesams Lietuvoje; civilinės teisės ir kiti klausimai.

HSMS nariai dalyvavo per 30 šalies ir užsienio mokslo leidinių redakcinių kolegijų darbe. A. Buračas buvo „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ Mokslinės redakcinės tarybos pirmininko pavaduotojas, nariai – A. Andrijauskas, A. Gaižutis, D. Kaunas, Z. Norkus, A. Tyla, P. Zakarevičius ir Z. Zinkevičius. Skyrius kurioja tris LMA mokslinius žurnalus („Lituanistica“, „Filosofija. Sociologija“, „Menotyra“). 2013 m. periodiškai svarstė jų leidybos eigą skyriaus biuro posėdžiuose ar susirinkimuose. Žurnalas „Lituanistica“ (vyr. redaktorius LMA tikrasis narys E. Jovaiša) skirtas lituanistikai skiriamoms tyrimų kryptims. 2013 m. išleisti 4 žurnalo numeriai, atspausdinta 21 publikacija archeologijos, etnologijos, istorijos, kalbotyros, literatūros klausimais, 2 recenzijos, paskelbta 1 apskritojo stalo diskusija. „Filosofija. Sociologija“ (vyr. redaktorius LMA tikrasis narys A. V. Matulionis) skirtas naujausiems filosofų ir sociologų teorinių bei empirinių tyrimų rezultatams pristatyti. Per metus buvo išleisti 4 numeriai. Žurnalas yra referuojamas ne vienoje tarptautinėje duomenų bazėje. Redakcinė kolegija sudaro galimybes moksliniam jaunimui, besirengiančiam gintis disertacijas, publikuoti savo straipsnius. Mokslinio periodinio žurnalo „Menotyra“ (vyr. redaktorė prof. G. Jankevičiūtė) 2013 m. išleisti 4 numeriai. Jie skirti atskirų meno sričių tyrinėjimams: muzikologijai, teatrologijai, dailės ir vizualinės kultūros istorijai, bažnytinio paveldo ir liaudies meno studijoms, skelbiamos naujų leidinių recenzijos ir anotacijos, akademinio gyvenimo kronika.

MFCChMS nariai kuruoja penkių Lietuvos mokslinių žurnalų, pelniusių tarptautinį pripažinimą, leidimą: „Lithuanian Mathematical Journal“ (Lietuvos matematikos rinkinys, vyr. redaktorius LMA tikrasis narys V. Paulauskas), „Nonlinear Analysis: Modelling and Control“ (Netiesiniai procesai: modeliai, vyr. redaktorius LMA tikrasis narys F. Ivanauskas), „Chemija“ (vyr. redaktorius LMA tikrasis narys A. Malinauskas), „Lithuanian Journal of Physics“ (Lietuvos fizikos žurnalas, vyr. redaktorius E. Tornau) ir „Baltic Astronomy“ (Baltijos astronomija, vyr. redaktorius LMA narys V. Straizys). Šiuose žurnaluose straipsniai spausdinami anglų kalba.

MFCChMS nariai, atlikdami tikimybių teorijos, diferencialinių lygčių, puslaidininkių ir lazerių fizikos, teorinės fizikos ir astronomijos, elektrochemijos ir cheminės technologijos tyrimus, juos apibendrino 142 mokslo straipsniuose, trijose monografijose (kartu su bendraautoriais) J. V. Vaitkus, L. Valkūnas, R. Karazija (anglų kalba).

BMGMS nariai paskelbė 113 mokslo straipsnių, iš jų 71 užsienio leidiniuose. Skyriaus narių mokslo straipsniuose 2013 m. skelbiami medicinos, molekulinės biologijos, biotechnologijos, geologijos, bendrosios ir žmogaus genetikos ir kitų šakų tyrimų rezultatai. Parengta įvairioms biomedicinos ir geomokslų šakoms skirtų neperiodinių leidinių: skyriaus nariai, kartu su veikla Akademijoje vykdydami aukštųjų mokyklų dėstytojų funkcijas, parengė ir išleido 3 vadovėlius bei mokymo priemones studentams (autorai – LMA tikrieji nariai G. Motuza ir V. Kučinskas).

ŽŪMMS nariai aktyviai dalyvavo Prioritetinių mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) kryptį nustatymo procese, inicijavo sumaniosios specializacijos kryptį prioritetus. Aktyviai dalyvaujant skyriaus nariams 2013 metais buvo tęsiamas Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ programos (toliau – Programos) įgyvendinimas. Atlikdami žemės ūkio, miškų ūkio, veterinarijos ir kitų sričių mokslinius tyrimus, skyriaus nariai paskelbė 6 monografijas, vadovėlius ir kitus leidinius, 48 mokslo straipsnius, iš jų 34 užsienio leidiniuose. Rengiant monografiją „Profesorius Jurgis Krikščiūnas: žemės ūkio mokslo ir praktikos darna“ (Kaunas, ASU leidybos centras, 2013) sudarytojai aktyviai bendradarbiavo su LMA užsienio nariu Vinfridu Drochneriu (Vokietija).

ŽŪMMS nariai ypatingą dėmesį skyrė jaunajai kartai ugdyti, rengė mokomąją literatūrą, leido knygas aktualiais studijų ir mokslo klausimais. LMA tikrasis narys Henrikas Žilinskas su bendraautoriais išleido mokomąją knygą „Karvių reprodukcinės sistemos tyrimas ultragarsu“ (Kaunas, LSMU leidybos namai, 2013), LMA tikrasis narys Algirdas Raila su bendraautoriais išleido mokomąją knygą „Augalinės biomasės sandėliavimo sistemų inžinerija“ (Kaunas, ASU leidybos centras, 2013). LMA narys Leonardas Kairiūkštis yra monografijos „Marijonas Daujotas – Lietuvos miškų želdintojas“ (Kaunas, Naujasis lankas, 2013) bendraautoris. Skatinant žemės ūkio mokslų srities jaunųjų mokslininkų tyrimų rezultatų sklaidą buvo išleistos jaunųjų mokslininkų konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ pranešimų tezės, kur galima rasti informacijos apie įvairių žemės ūkio mokslų kryptį jaunųjų mokslininkų tyrimų rezultatus. Skyriaus nariai aktyviai dalyvavo ŽŪMMS kuriamam mokslo žurnalų „Žemės ūkio mokslai“ ir „Baltic Forestry“ ir kitų Lietuvos ir užsienio tarptautinių žurnalų redakcinių kolegijų bei „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ leidybinėje veikloje.

TMS nariai, tęsdami technologijos mokslų kryptį tyrimus pagal atitinkamas mokslų sekcijas – Elektronikos ir informatikos, Energetikos, Mechanikos, Medžiagų inžinerijos, Statybos inžinerijos, – apibendrino gautus mokslinius rezultatus ir paskelbė 12 leidinių: 4 monografijas, 1 vadovėlį, 7 knygas. Vienam iš gautų naujųjų, iki šiol nežinomų techninių sprendimų – Saulės energijos įsisavinimas transformuojant į mechaninę energiją su galimybe kurti naujais principais veikiančius termovariklius – buvo išduotas patentas.

2013 m. buvo paskelbti 194 moksliniai straipsniai, iš jų 130 (67 %) aukštus reitingus turinčiuose tarptautiniuose užsienio leidiniuose. TMS nariai buvo kelių dešimčių šalies ir užsienio mokslinių žurnalų redakcinių kolegijų pirmininkai arba nariai. TMS kuruoja žurnalus „Energetika“ (redakcinės kolegijos

pirmininkas LMA tikrasis narys E. Ušpuras) ir „Mechanika“ (redakcinės kolegijos pirmininkas LMA tikrasis narys V. Ostaševičius) ir kt.

LMA nuo 2011 m. koordinuoja ES struktūrinių fondų projektą „Periodinių mokslo leidinių leidyba“, kurį įgyvendinant dalyvauja 14 partnerių, leidžiančių ekspertų atrinktus 47 Lietuvos periodinius mokslo žurnalus (plačiau – 6.3 skyriuje). Projekto lėšomis finansuojami 11 LMA leidžiamų žurnalų (dvylikto žurnalo „Menotyra“ leidybą 2013 m. finansavo Lietuvos mokslo taryba „Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos“ lėšomis). Akademijos nariai dalyvauja visų dvylikos žurnalų redakcinėse kolegijose, yra aštuonių jų pirmininkai (žr. 2 lentelę). Be to, jie yra ir kitų periodinių mokslo leidinių redakcinių kolegijų vadovai, nariai bei recenzentai. Prezidiumas nuolat kontroliuoja žurnalų leidybą: sprendžia apie jų turinio kokybę, redakcinių kolegijų sudėtį, tvirtina vadovus.

2 lentelė. Informacija apie LMA leidžiamus periodinius mokslo žurnalus

LMA žurnalo pavadinimas	Mokslo sritis	Kuruojantis mokslų skyrius	Redakcinės kolegijos pirmininkas	Išleista spaudos lankų 2013 m.	Paskelbta straipsnių
Lituanistica	Humanitariniai mokslai	HSMS	Eugenijus Jovaiša	42,5	21
Menotyra			Giedrė Jankevičiūtė	48	22
Filosofija. Sociologija			Arvydas Virgilijus Matulionis	32,25	26
Lithuanian Journal of Physics	Fiziniai mokslai	MFChMS	Evaldas Tornau	34,25	27
Chemija			Albertas Malinauskas	44	41
Geologija		BMGMS	Donatas Kaminskas	9,875	6
Geografija			Kęstutis Kilkus	20,25	12
Acta medica Lituanica	Biomedicinos mokslai	BMGMS	Vytautas Basys	31,25	27
Biologija			Algimantas Paulauskas	49,25	28
Ekologija			Vincas Būda	27,625	14
Žemės ūkio mokslai	Žemės ūkio mokslai	ŽŪMMS	Albinas Kusta	48,75	31
Energetika	Technologiniai mokslai	TMS	Jurgis Vilemas	33,25	22

Visų LMA leidžiamų mokslo žurnalų elektroninės versijos yra atviri prieinamos LMA interneto svetainėje (<http://lma.lt>). Žurnalai pagal tematiką yra pristatomi indeksuoti tarptautinėms specializuotoms duomenų bazėms. Savo leidinius LMA pateikia kasmet vykstančioje Vilniaus knygų mugėje.

5.3.4. Mokslo populiarinimo publikacijos, žinių apie mokslą ir technologijas sklaida

LMA nariai aktyviai ir nuosekliai populiarina naujausius mokslo bei technologijų laimėjimus, skleidžia tyrimų patirtį. Informuodami visuomenę apie teigiamas ar neigiamas pažangos pasekmes, jie siekia išnaudoti įvairias bendravimo priemones: televiziją, internetą, susitikimus su jaunimu bei kitais visuomenės nariais, mokslo populiarinimo spaudą: LMA įsteigtą žurnalą „Mokslas ir technika“. Mokslų

skyrių nariai leidžia populiariai tyrimus apibendrinančias bei istorines-biografines knygas ir pristato jas viešuose renginiuose, dalyvauja nacionaliniame mokslo festivalyje „Erdvėlaivis Žemė“, LMA mokslo dienos šalių miestų ar rajonų savivaldybėse, kituose mokslo populiarinimo renginiuose, skaitomos viešos paskaitos, vedamos pažintinės ekskursijos. 2013 m. LMA mokslų skyrių nariai spaudos ir elektroninėmis visuomenės informavimo priemonėmis paskelbė daugiau kaip du šimtus mokslų populiarinančių straipsnių, susitikimuose su plačiąja visuomene ar radijo ir televizijos laidose kalbėjo daugiau kaip keturis šimtus kartų. Daugelis mokslo žinių sklaidos darbų yra aprašyti informaciniame biuletenyje „Lietuvos mokslų akademijos žinios“ (2013 m. išleisti 4 numeriai).

Svarbaus įdirbio populiarinant mokslo žinių pasiekė visi LMA padaliniai. HSMS nariai paskelbė 72 mokslo populiarinimo straipsnius, perskaitė per 60 paskaitų visuomenei. Akademikai 69 kartus dalyvavo radijo ar TV laidose. G. A. Kuprevičius – TV laidoje „Posūkiai su V. Gerulaičiu“, kultūros laidoje „Naktinis ekspresas“, kartą per mėnesį teikė kultūros komentarus radijo laidoje „Savaitės kultūra“, kalbėjo Kauno TV laidose. V. Žulkus buvo videofilmo „Our Past under Water“ bendraautoris, E. Jovaiša dalyvavo nacionalinio transliuotojo laidų cikle „Didžioji Lietuva“.

MFChMS nariai aktyviai ir nuosekliai populiarina naujausius mokslo bei technologijų laimėjimus, skleidžia tyrimų patirtį. Balandžio 11 d. įvyko 2013 m. Lietuvos mokslo premijos laureato, LMA tikrojo nario F. Ivanausko paskaita „Ar gali matematikai prognozuoti fizinius ir ekonominius procesus“. Rugsėjo 19 d. vyko kasmetiniai prof. A. Jucio akademiniai skaitymai, kuriuose aptartos elementariųjų dalelių fizikos problemos, išklausti pranešimai: prof. E. Norvaišo – „Elementariųjų dalelių fizikos atradimai ir problemos“, dr. A. Juodagalvio – „CERN iš arti – bendradarbiavimo patirtis“.

Skyriaus nariai paskelbė 38 mokslo populiarinimo straipsnius, perskaitė 39 paskaitas visuomenei, dalyvavo 24 radijo ir 12 televizijos laidų. J. Grigas publikavo net 20 mokslo populiarinimo straipsnių ir išleido knygą „Pažinimo keliais“ (Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla, 2013).

BMGMS nariai paskelbė 65 mokslų populiarinančius straipsnius. Daugiau kaip 90 kartų kalbėta renginiuose visuomenei, radijo ir televizijos laidose. K. Kilkaus parengtas ir išleistas mokslui ir praktikai svarbus sąvadas apie Lietuvos ežerus, V. Žalakevičiaus išsami, gausiai iliustruota ornitologijos šakos monografija. „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ leidime dalyvauja V. A. Tamošiūnas ir V. Rančelis (mokslinės redakcinės tarybos nariai).

BMGM skyriaus nariai dalyvavo LMA dienos savivaldybėse. Skyrius kartu su Akmenės rajono savivaldybe ir kitomis institucijomis organizavo mokslinę konferenciją „Moderniosios geologijos Lietuvoje raida ir rezultatai“, skirtą akademiko geologo Juozo Dalinkevičiaus (jis laikomas Akmenės cemento žaliavos atradėju) 120-osioms gimimo metinėms, LMA dienos Panevėžio miesto savivaldybėje metu pranešimą apie mokslo pasiekimų taikymo svarbą klinikinėje praktikoje skaitė V. Basys.

Siekiant aktyvesnio ir intensyvesnio naujų technologijų, naujų vaistų įdiegimo į kasdienę praktiką, kurie leistų mažinti sergančiųjų lėtinėmis ligomis neįgalumą bei ligos trukmę, spalio 22 d. kartu su tarptautine biofarmacijos kompanija „AbbVie“ surengta konferencija „Inovatyvių technologijų svarba šiuolaikinėje sveikatos apsaugos sistemoje“.

Birželio 14 d. LMA Vrublevskių bibliotekoje atidaryta jubiliejinė paroda lietuviškosios geologų mokyklos kūrėjui akademikui J. Dalinkevičiui, o liepos 16 d. – paroda, skirta žymaus mokslininko akademiko geografo, geologo, okeanologo, Geografijos instituto direktoriaus V. Gudelio 90-osioms gimimo metinėms.

ŽŪMMS nariai paskelbė 29 mokslo populiarinimo straipsnius, dalyvavo 62 renginiuose kalbėdami visuomenei, radijo ir TV laidose. Siekiant tobulinti Lietuvos dirvožemių klasifikaciją bei susipažinti su Dainavos lygumos dirvožemio danga buvo organizuota mokslinė konferencija-ekspedicija, išleistas šios ekspedicijos vadovas „Dirvožemio dangos ypatumai Dainavos lygumoje“, kurio vienas sudarytojų – LMA tikrasis narys A. J. Motuzas. Kiti nariai išleido ir rengė zootechnikos, veterinarinės medicinos, maisto saugos ir kokybės, aplinkos inžinerijos, miškotyros ir kraštotvarkos mokslo ir studijų institucijų apžvalgas, tarptautinių mokslinių konferencijų medžiagą ir kitus leidinius.

TMS nariai, dalyvaudami mokslo festivalyje „Erdvėlaivis Žemė“, jaunųjų mokslininkų konferencijose, LMA mokslo dienosose šalies miestų ir rajonų savivaldybėse, skaitydami viešas paskaitas skleidė mokslo žinias ir informaciją apie naujausius mokslo bei technologijų laimėjimus. Buvo daug dėmesio skirta šalies energetikos aktualijoms, kibernetinio saugumo klausimams. Skyriaus nariai paskelbė 35 mokslą populiarinančius straipsnius ir 46 kartus kalbėjo viešuose renginiuose visuomenei, per radiją ir televizijos laidos. Skyriaus narys K. Ragulskis išleido knygą „Vibrotechnika 50“ (Kaunas, Vibroengineering, 2013), skirtą šios mokslo šakos jubiliejui, kuriame apžvelgta precizinės vibromechanikos ir vibrotechnikos mokslinė sritis ir originalios skaitlingos mokslinės mokyklos kūrimosi procesas Lietuvoje. LMA tikrasis narys J. K. Staniškis renginyje „LMA diena Panevėžyje“ skaitė visuomenės dėmesio sulaukusią paskaitą aplinkosaugos tema „Gerovė be augimo: mitai ir tikrovė“.

5.3.5. Moksliniai kongresai, konferencijos, simpoziumai, seminarai ir kiti renginiai

Nepaisant informacinių technologijų teikiamų galimybių įvairių sričių mokslininkų bendravimas ir disputai konferencijose bei kitokuose renginiuose lieka viena efektyviausių šiuolaikinio mokslo plėtros priemonių. XXI a. mokslų sandūroje gimsta ypač daug naujų idėjų, todėl tiesioginis bendravimas ir keitimasis nuomonėmis yra būtinas ir nepakeičiamas. Kita vertus, mokslininkai į šias diskusijas apie įvairius mokslo aspektus, jo plėtros galimybes įtraukia visuomenę, politikus, verslininkus, jaunąją kartą, o tai atitinka bendras pasaulio tendencijas. Tokie renginiai padeda išsaugoti atmintį apie iškiliausius įvykius ir asmenybes, kūrusius šiuolaikinį mokslą bei mokslinę kultūrinę tautos ir valstybės savastį.

Skleisdamas mokslo žinias šalies visuomenei, HSMS organizavo 19 renginių: konferencijų, seminarų, diskusijų, naujausių knygų sutiktuvių ir kt. Nemažai jų buvo surengta kartu su LMA skyriumi „Mokslininkų rūmai“, bendradarbiauta su Mokslo ir enciklopedijų leidybos centru, Lietuvių kalbos institutu (LKI), leidykla „Tyto alba“, VGTU ir kt.

Iš renginių pažymėtina apskritojo stalo diskusija „Tautiškas ir ultranacionalizmas demokratinėje Lietuvoje“. Surengto apskritojo stalo šerdimi tapo LMA tikrosios narės V. Daujotytės-Pakerienės ir Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro filosofo R. Ozolo įžvalgos. Dviejų itin turiningų ir prasmingų pranešimų ašis – šiuolaikinio tautiško ir nacionalizmo turinio paieškos.

2013 metai buvo paskelbti Tarmių metais. Kartu su LKI surengta diskusija „Lietuvių tarmių raida, jų vertė ir savivertė“. Buvo išklaustyti LMA nario Z. Zinkevičiaus, prof. D. Mikulėnienės pranešimai, kurių autoriai pristatė lietuvių tarmėtyros istoriją, svarbiausius etapus ir naujausių tyrimų duomenis. Taip pat savo nuomonę pareiškė dvylika mokslininkų. Diskusija „Šiandienės lietuvių literatūros versmės: amžinos ir išnykstančios“ vyko sutinkant rašytojo ir literatūros tyrinėtojo, LMA tikrojo nario V. Martinkaus monografiją „Estetinė literatūros gyvybė“. Gvildentos šiuolaikinės lietuvių literatūros vertybės, pamatinių atramų globalizacijos sąlygomis, kūrėjo santykio su kūriniu ir kitos temos. Seminare „Lietuvos karaliai. Lietuvos valstybės statusas XIII–XIV a.“ mokslininkai ir politikai svarstė, kaip reikėtų vadinti pagoniškos Lietuvos valdovus – karaliais, didžiais kunigaikščiais ar tiesiog valdovais, kodėl iš Europos žemėlapių buvo ištrintas Lietuvos karalystės vardas. Diskutavo europarlamentaras prof. V. Landsbergis, literatūrologas dr. A. Bučys, kalbos istorikas LMA narys Z. Zinkevičius, archeologai prof. A. Kuncevičius, dr. A. Luchtanas, LMA tikrasis narys E. Jovaiša, istorikas doc. R. Batūra. Minėtina LMA tikrojo nario G. A. Kuprevičiaus inicijuota Menų sekcijos steigiamoji konferencija „Menų ir tikslųjų mokslų sanglaudos būklė ir perspektyvos Lietuvoje“. Jos tikslas – menų ir tikslųjų mokslų sanglaudos panorama, diskusija apie pradedančios savo veiklą Menų sekcijos idėjas ir planus bei sekcijos branduolio formavimas. Menų sekcijos veikla numatyta kaip galimybė sudominti mokslininkus menų tematika, o menininkus – mokslu, ypač pažanga naujų technologijų srityse, kurios, beje, kaip ir senaisiais laikais, neginčijamai daro įtaką meninės praktikos pobūdžiui, metodikai, netgi stiliui.

Antrus metus HSMS kartu su Lietuvos socialinių tyrimų centru, VGTU Humanitariniu institutu rengia konferencijas aktualioms filosofijos ir sociologijos problemoms aptarti. 2013 metų konferencija

pavadinta „Filosofija ir sociologija tarpdalykinių tyrimų kontekste“. Nagrinėta ne tik filosofijos ir sociologijos mokslų raida, bet prisimintos ir kitos mokslo šakos, apimančios tarpdalykinių tyrimų įvairovę.

Knygų sutiktuvės – vienas svarbiausių LMA organizuojamų renginių. Juose visuomenė kviečiama susipažinti su naujausiomis LMA narių išleistomis knygomis, susitikti su autoriais, diskutuoti. Surengtos 9 knygų sutiktuvės. LMA užsienio nario, Parmos universiteto prof. G. A. Michelinio knyga „Nuo Parmos vienuolyno iki Dubysos“ (išleido LMA leidybos skyrius) supažindino su mokslininko lituanistiniais ieškojimais. „Rytai–Vakarai. Komparatyvistinės studijos XII. Algio Uždavinio fenomenas“ (sudarė LMA tikrasis narys A. Andrijauskas) skirta talentingam Lietuvos humanitarui atminti. Didelio atgarsio sulaukė skyriaus nario Z. Zinkevičiaus knyga „Lietuviai. Praeities didybė ir sunykimas“. Ši istorinė ir pažintinė knyga, sukurta besiremiant kalbos, archeologijos, etnologijos ir antropologijos mokslų duomenimis, atskleidžia mūsų tautos ir valstybės nueitą kelią nuo seniausių laikų iki šių dienų. LMA nario R. Grigo esė knygoje „Lietuvių tautos išlikimo drama“ sociologo ir tautotyrininko akimis žvelgiama į lietuvių tautos istoriją ir etnokultūrinę savastį. LMA nario A. Tylos knygoje „Lietuviai ir Lietuvos jaunimas Tartu universitete 1802–1918 m.“ nagrinėjama šiame universitete studijavusių ir iš Lietuvos kilusių studentų istorija (skaičiai, kasmetinė imatrikuluotųjų dinamika, jų socialinė ir geografinė kilmė, tautinė sudėtis, pasiskirstymas pagal specialybes, absolventų darbo vietos ir kt.). Vertybių formavimo laukui priskirtina LMA tikrojo nario V. Martinkaus knyga „Estezė ir vertinimai“. Su Lietuvos totorių bendruomenių sąjunga buvo sutikta A. Jakubausko, G. Sidykovo, S. Dumino knyga „Lietuvos totoriai istorijoje ir kultūroje“ (2-as papildytas ir pataisytas leidimas).

MFChMS mokslininkai kartu su Vilniaus universitetu spalio 25–27 d. organizavo tarptautinę konferenciją „EcoBalt 2013“, skirtą sutelkti Lietuvos ir užsienio universitetų, mokslo centrų ir pramonės įmonių mokslininkus, tyrėjus, inžinierius bei studentus ir sudaryti jiems galimybę prisidėti prie pažangesnio ir efektyvesnio chemijos technologijų naudojimo sprendžiant globalias aplinkosaugos problemas bei mokslo inovacijų plėtotę.

2013 m. rugpjūčio 24–25 d. poilsiavietės „Bebrusai“ konferencijų komplekse įvyko 9-oji tradicinė nacionalinė konferencija „Lazeriai: mokslas ir technologijos“, kurią surengė LMA, Vilniaus universitetas ir Lazerių ir šviesos mokslo ir technologijų asociacija. Diskusijose daug dėmesio skirta dėl specialistų aukštųjų technologijų pramonei rengimo.

BMGMS nariai organizavo 20 renginių, skirtų aktualioms kuruojamų mokslo sričių problemoms. Iš jų 3 buvo tarptautinės, 10 – respublikinių konferencijų. Kartu su Lietuvos gastroenterologų asociacija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetu (LSMU) surengtos dvi konferencijos: „Europos Maastrichto IV sutarimas dėl *H. pylori* infekcijos diagnozės ir gydymo bei jo įgyvendinimo Lietuvoje“ ir „Gastroenterologijos horizontai“, kuriose aptartos skrandžio opaligės ir uždegiminių žarnyno ligų (opinio kolito, Krono ligos) problemos bei jų sprendimo būdai.

Balandžio 23 d. kartu su VU Medicinos fakulteto Vaikų ligų, LSMU Medicinos akademijos Neonatologijos klinika ir Lietuvos neonatologijos asociacija buvo surengta konferencija „Neonatologijos naujienos 2013“. Joje aptarti dabartiniai gydytojų ir mokslininkų laimėjimai diagnozuojant ir gydant tokias sunkias naujagimių ligas kaip sepsis, širdies ritmo sutrikimai, naujausių mokslinių hipotermijos naudojimo sunkių centrinių nervų sistemos pažeidimų atvejais tyrimų rezultatai ir praktinis pritaikymas.

Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Gamtos tyrimų centras (GTC) ir LMA organizuotoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Maliariniai parazitai ir kitos jiems giminingos hemosporidijos laukinėje gamtoje“, kurią finansavo ES Socialinis fondas, mokslo bendruomenei pateikta naujausia informacija apie laukinėje gamtoje atliekamus maliarijos tyrimus.

Siekiant išnagrinėti jau keliolika metų Lietuvoje stringančio gimdymų namuose medicininės pagalbos teikimo problemos sprendimo socialinius, medicininius ir teisinius aspektus kartu su LSMU Akušerijos ir ginekologijos klinika, Lietuvos akušerių ir ginekologų draugija surengta tarptautinė konferencija „Gimdymo modeliai: galimybės ir teisė rinktis“.

Intelektinės negalios, ypač vaikų, priežasčių, diagnostikos, naujų šios patologijos tyrimų galimybių aptartos kartu su VU Medicinos fakulteto Žmogaus ir medicininės genetikos katedra (ŽMGK) surengtoje mokslinėje praktinėje konferencijoje „Intelektinės negalios genomo tyrimai. Misija įmanoma?“. Aptarti ir vertinti ŽMGK vykdomi patys moderniausi šios patologijos tyrimai taikant pacientų genomo ir populiacijų genomikos tyrimus.

Kartu su GTC surengta konferencija, skirta GTC Paukščių ekologijos laboratorijos 40 metų jubiliejui. Joje aptarta ornitologijos mokslo raida, apžvelgti vykdyti ir vykdomi moksliniai projektai, naujos tematikos ir veiklos kryptys bei uždaviniai.

BMGMS Geoaplinkos problemų komisija organizavo konferenciją „Globalios ir regioninės klimato kaitos problemos“, kurioje pateiktos naujausios žinios apie Žemės klimato būklę ir jos kaitos tendencijas, aptarti 5-ojoje Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitoje pateikiami moksliniai-fiziniai klimato kaitos pagrindai ir kiti aktualūs klimato kaitos aspektai.

2013 m. kartu su ŠMM organizuota tradicinė septintoji konferencija, skirta biologijos mokytojams „Biotechnologijos ir genetikos pasiekimai“. Perskaityti pranešimai apie šiuolaikinės biotechnologijos sampratą, įvairias jos kryptis, gamybinį tinklą Lietuvoje, apie naujų vaistų kūrimą Lietuvoje ir pasaulyje, kompiuterių naudojimą molekulinės biologijos tyrimams modeliuoti. Konferencijoje dalyvavo apie 200 biologijos mokytojų iš visos Lietuvos.

Skatinant žinių apie smegenų tyrimų pasiekimus visuomenei sklaidą kartu su Lietuvos neuromokslų asociacija (LNA) surengta vieša paskaita „Šizofrenija: ką žinome, kaip sužinome, kaip elgiamės?“, kurios tikslas – supažindinti visuomenę su naujausiomis mokslu grindžiamomis žiniomis apie šizofreniją, sumažinti šio sutrikimo sukiamą stigmą ir socialinę atskirtį, atkreipti politikų dėmesį į būtinybę tinkamai finansuoti šizofrenijos ir kitų smegenų sutrikimų mokslo tyrimus.

BMGMS siekdamas koordinuoti, skatinti neuromokslų plėtrą, lapkričio 29 d. su LNA organizavo kitą tarpdalykinę diskusiją „Neuromokslų dabartis ir ateitis Lietuvoje: ar galime suvienyti jėgas bendroje programoje“. Šis renginys – tai viena LNA vykdomo smegenų tyrimų projekto, kurį finansuoja Europos neuromokslų draugijų federacija (FENS), viešinimo priemonių.

ŽŪMMS nariai, siekdami įgyvendinti LMA misiją ir strateginius tikslus, intensyviai keitimasi moksliniais rezultatais bei aktyviau skleisti inovacijas žemdirbiams ir kitiems agroverslo dalyviams, organizavo arba su kitomis institucijomis surengė 22 konferencijas, diskusijas ir seminarus, iš jų 4 tarptautines konferencijas. Per šiuos renginius aptarti cheminių elementų pasiskirstymo ir kaitos ypatumai skirtingos žemėnaudos dirvožemiuose, dirvožemio derlingumo išsaugojimo, aktualūs aplinkos inžinerijos, aplinkos ir sveikatos, ekologinio ūkininkavimo, darnios regioninės plėtros klausimai. Daug dėmesio skirta saugių maisto produktų, aplinkos taršos įtakos maisto kokybei ir sveikatai klausimams aptarti.

Kartu su verslo atstovais buvo aptartos mokslo ir verslo bendradarbiavimo galimybės vykdant Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programą. LSMU Gyvulininkystės institute kartu su Žemės ūkio mokslo taryba prie Žemės ūkio ministerijos organizuotas išvažiuojamasis posėdis, kuriame buvo diskutuojama gyvulininkystės sektoriaus konkurencingumo, gyvulininkystės specialistų rengimo, gyvulių sveikatingumo klausimais. Priimtas nutarimas dėl nagrinėtų problemų spartesnio sprendimo, kuris pateiktas Vyriausybei ir suinteresuotoms ministerijoms.

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie ŽŪMMS kartu su Aleksandro Stulginskio (ASU), Vilniaus, Klaipėdos universitetais bei Lietuvos agrarinių ir miškų mokslo centro (LAMMC) Žemdirbystės institutu ir jo padaliniais surengė mokslinę konferenciją-ekspediciją, skirtą spręsti aktualius pietų Lietuvos Dainavos lygumos dirvožemių identifikavimo klausimus. Šios ekspedicijos rezultatai bus naudojami tobulinant Lietuvos dirvožemių klasifikaciją.

Didelio susidomėjimo sulaukė ŽŪMMS Agrarinės ekonomikos ir kaimo sociologijos sekcijos kartu su ASU Ekonomikos ir vadybos fakultetu bei Lietuvos agrarinės ekonomikos institutu organizuota akademinė diskusija „Ar žemės ūkio produkcijos apimčių didinimas yra prioritetas Lietuvai“, kurioje kartu

su mokslininkais aktyviai dalyvavo verslo bei valstybinių institucijų atstovai. Surengta diskusija Lietuvos kaimo stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizės veiksniams aptarti. Pateikti siūlymai Žemės ūkio ministerijai dėl Lietuvos kaimo SSGG analizės veiksmų formulavimo 2014–2020 metams.

ŽŪMMS ir BMGMS gegužės 22 d. organizavo konferenciją „Lietuvos kraštovaizdžio ekologiniai aspektai“, skirtą šviesaus atminimo LMA nario prof. G. Pauliukevičiaus 75-osioms gimimo metinėms.

Kitose ŽŪMMS organizuotose konferencijose, seminaruose, diskusijose didelis dėmesys buvo skirtas darnios regioninės plėtros, kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo problemoms, jaunimo vaidmeniui regionų plėtrai aptarti, maisto saugos klausimams. Lapkričio 6 d. LMA įvyko Prezidiumo ir Radviliškio r. savivaldybės Trečiojo amžiaus universiteto narių susitikimas „Lietuvos mokslų akademija ir moksliniai tyrimai“, kurio iniciatorė – LMA narė, Radviliškio rajono garbės pilietė Veronika Vasiliauskienė.

TMS nariai, vykdydami mokslinę organizacinę veiklą LMA vardu, organizavo tarptautines temines konferencijas, kuriose buvo nagrinėjamos elektronikos, energetikos, mechanikos, vibroinžinerijos, transporto, medžiagų inžinerijos ir kitos mokslo problemos bei jų sprendimų būdai. Konferencijų tikslas – sudaryti galimybes įvairių institucijų ir specialybių mokslininkams pasidalyti savo tyrimų naujienomis, užmegzti ryšius su kolegomis iš Lietuvos universitetų, mokslinių tyrimų institucijų, pramonės įmonių bei kitų šalių universitetų ir mokslo centrų.

Mechatronika ir naujos medžiagos yra svarbiausios Europos pramonės naujovės, todėl Europos pramonės politikoje jos laikomos strateginėmis kryptimis, jomis pagrįsta Europos gamyba ir eksportas. Atsižvelgdami į šių sričių svarbą, VGTU, KTU, LMA, Opolės technologijos universitetas (Lenkija), Balstogės technikos universitetas (Lenkija) ir Tarptautinės mašinų ir mechanizmų teorijos federacijos (IFTOMM) Lietuvos nacionalinis komitetas liepos 1–3 d. organizavo 9-ąją tarptautinę konferenciją „Mechatroninės sistemos ir medžiagos 2013“. Konferencijos programinius pranešimus skaitė TMS atstovai R. Bansevicius ir M. Ragulskis, kurie supažindino su vykdomais mechatronikos ir medžiagų tyrimo mokslo darbais.

Dėl registruotų įsilaužimų į šalies elektroninę erdvę incidentų TMS lapkričio 19 d. LMA organizavo išplėstinį susirinkimą-diskusiją kibernetinio saugumo klausimais. Diskusijos dalyviai teigė, kad būtina valstybės mastu sutvarkyti kibernetinio saugumo institucijų valdymo struktūrą, atlikti išsamią pažeidimų analizę, nustatyti prioritetus, priimti kibernetinės saugos koncepciją ir įstatymą, parengti atitinkamus specialistus, šviesti vartotojus kibernetinio saugumo klausimais.

TMS organizuotame pasitarime nagrinėtas finansinių lėšų moksliniams tyrimams skyrimo racionalumas atliekant mokslinės produkcijos vertinimą. Mokslo darbams formaliai vertinti tikslinga naudoti naujus, pažangius vertinimo kriterijus. Tam tikslui bendradarbiaujama su ŠMM ir kitomis valstybinėmis institucijomis.

5.3.6. Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis bei organizacijomis, dalyvavimas jų veikloje ir programose

LMA mokslų skyrių nariai įgyvendina bendradarbiavimo priemones ir projektus pagal LMA pasirašytas bendradarbiavimo sutartis su visų mokslų kryptių mokslo ir studijų institucijomis, organizuoja bendrus renginius, keičiasi informacija, atlieka ekspertizes.

HSMS nariai yra aktyvūs įvairių užsienio organizacijų nariai, vykdė 23 konkursinius mokslo projektus, iš jų 13 tarptautinių; organizavo mokslo konferencijas, skaitė pranešimus. V. Mikelėnas bendradarbiavo su Zalcburgo, Utrechto, Tartu, Europos, Konstancos universitetais, Europos teisės institutu; dalyvavo kaip ekspertas trijose tarptautinio komercinio arbitražo bylose Stokholme ir Hagoje. V. Nekrošius LMA ir VU vardu organizavo tarptautinę konferenciją „Naujausios civilinio proceso ekonomiško ir efektyvumo tendencijos“, yra Tarptautinės Civilinio proceso sąjungos narys. D. Kaunas bendradarbiavo su Vokietijos baltistais K. Donelaičio kūrybinio paveldo tyrimų tema. V. Žulkus – Lietuvos atstovas Tarptautinės mokslo ir technologijų plėtros programos COST veiklos valdymo komitete, UNESCO Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvencijos šalių Mokslinio ir techninio patariamojo

komiteto narys, ICOMOS-ICUCH (*International Committee on the Underwater Cultural Heritage*) Lietuvos nacionalinio komiteto narys, Baltijos jūros valstybių Kultūros paveldo darbo grupės narys, Romėnų-germanų komisijos (*Römisch-Germanische Kommission*) narys, Lietuvos–Vokietijos forumo valdybos pirmininkas. A. V. Matulionis yra 2012–2014 metais vykdomos nacionalinės mokslo programos „Vilniečių kultūrinis tapatumas ir jo raida atkūrus Lietuvos nepriklausomybę“ koordinatorius. A. Gaižutis – projekto „Lituanistikos (baltistikos) centrų akademinio mobilumo skatinimas ir tarptautiškumo plėtra“ ekspertas. J. Sprindytė – Tarptautinių kultūros programų centro (literatūros sklaidos poskyrio) vertimų programos konkurso komisijos narė, dalyvauja lietuvių literatūros sklaidos projekte (su Kultūros ministerija) „Giuseppe Acerbi“ (Italija). V. Martinkus dalyvavo rengiant Lietuvos lyginamosios literatūros asociacijos tarptautinę konferenciją „Laiškas kultūroje ir literatūroje“, kurioje svarstyti Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto (LLTI) tyrimų strategija, tyrimų projektai. P. Zakarevičius buvo bendros VDU, MRU, ASU, KU, ŠU doktorantūros komiteto pirmininkas, G. A. Kuprevičius – Kultūros ministerijos Ekspertų tarybos narys.

MFChM skyriaus nariai savo veiklą vykdo mokslo ir studijų institucijose ir vadovauja matematikos, fizikos ir chemijos sričių programoms bei projektams. Mokslinio-tiriamąjo darbo srityje plačiai bendradarbiauta su Bordo, Lilio universitetais (Prancūzija), Masaryko (Čekija), Miunsterio (Vokietija), Lundo (Švedija), Talino technologijos (Estija) universitetais.

E. Manstavičius yra bendros temos su Vengrijos MA Reny matematikos institutu „Kombinatorika ir jos taikymai tikimybių teorijoje, duomenų bazių teorijoje, kriptologijoje ir bioinformatikoje“ koordinatorius. LMA užsienio narys M. Šuras (M. S. Shur) ir A. Žukauskas dalyvavo vykdamas JAV Nacionalinio mokslo fondo projektą „Sumanaus apšvietimo inžinierinių tyrimų centras“. LMT remiamas Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos dvišalio bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje programų projektus vykdė A. Žukauskas ir J. V. Vaitkus. CERN bendradarbiavimo programose dalyvavo J. V. Vaitkus (RD50 programos pirmininko pavaduotojas). J. Banys vykdė „Marie Curie“ projektą kartu su Šveicarijos mokslininkais. G. Juška bendradarbiavo su užsienio mokslo centrais, vykdydamas Kanados vyriausybę programą „Spinduliuotę žymintys jutikliai medicininiais taikymams“ („Radiation Imaging Detectors for Bio-Medical Applications“). V. Paulauskas ir L. Valkūnas – Lietuvos–Prancūzijos Žilibero projektus „Atsitiktinių procesų ir laukų statistinės išvados ir ribinės teoremos“ ir „Fotosintetinančių organizmų apsaugos nuo šviesos sukeltos streso mechanizmų tyrimus“. V. Laurinavičius – 7BP Leonardo da Vinčio projektą „Maisto pramonė – Maisto įstatymai, poveikio analizė, mokymų ir bendradarbiavimo tinklas Europos e. mokymų sistemoje“. E. Butkus buvo projekto „Šiaurės šalių moderni chemija“ („Excellent Nordic Chemistry“) Lietuvos dalies vadovas. V. Razumas, A. Malinauskas, A. Kareiva, F. Ivanauskas vykdė bendrus darbus su VU Chemijos fakulteto, Biochemijos instituto ir Matematikos ir informatikos fakulteto mokslininkais.

BMGM skyriaus nariai, koordinuodami įvairių biologijos ir medicinos sričių mokslinius tyrimus, vadovaudami biologijos, medicinos ir geomokslų sričių nacionalinėms programoms bei projektams, bendradarbiauja su Valstybiniais mokslinių tyrimų institutais GTC ir Inovatyvios medicinos centru (IMC), dalyvauja vertinant jų mokslinių tyrimų planus, išklauso ataskaitas, dalyvauja svarstant projektus. Taip pat bendradarbiauja su LSMU, VU Medicinos ir Gamtos mokslų fakultetais rengdami bendras konferencijas, apskritojo stalo diskusijas, išvažiuojamuosius LMA narių susirinkimus į šių fakultetų centrus, katedras, ligonines ar kitus padalinius.

BMGMS Biologijos mokslų sekcijoje kompleksinėms programoms vadovauja V. Būda, V. A. Būmelis, K. Sasnauskas, projektams – V. Šikšnys, G. Valkiūnas, V. Kučinskas, S. Klimašauskas.

Medicinos sekcijos nariai Z. A. Kučinskienė, A. Laucevičius, R. Žaliūnas dalyvauja nacionalinėje programoje „Lėtinės neinfekcinės ligos“, vadovaudami įvairiems kardiologijos šakos projektams, dalyvauja tarptautiniuose projektuose. L. Kupčinskas ir R. Dubakienė tęsia aktyvią veiklą pagal anksčiau pradėtus tarptautinius projektus.

Geomokslų sekcijos nariai R. Mokrik, G. Motuza vadovauja arba vykdo MTEP ir kitus projektus. Mokslinius tyrimus taip pat vykdė: J. R. Naujalis, V. Žalakevičius, V. A. Tamošiūnas, J. Kulys, J. Brėdikis, V. Basys, A. Grigelis.

ŽŪMMS nariai, siekdami palaikyti LMA ir mokslų institucijų ryšius formuojant žemės ūkio ir miškų mokslų institucijų pažangai aktualių mokslinių tyrimų tematiką, keičiantis informacija, patirtimi ir duomenimis, susijusiais su mokslinio darbo rezultatų ir inovacijų pritaikymu bei siekdami spręsti mokslo politikos ir strategijos klausimus dėl agrarinių ir miškų mokslų plėtros, bendradarbiauja su LAMMC Žemdirbystės, Miškų, Sodininkystės ir daržininkystės institutais; ASU; LSMU Veterinarijos akademija, LSMU Gyvulininkystės, KTU Maisto, Lietuvos agrarinės ekonomikos institutais, kartu organizuoja apskritojo stalo diskusijas, sprendžia aktualius žemės, miškų ūkio, maisto saugos ir kaimo plėtros klausimus, teikia siūlymus jų problemoms spręsti, dalyvauja bendruose projektuose ir programose.

ŽŪMMS nariai vadovauja didele mokslinę ir taikomąją reikšmę turintiems mokslinio tyrimo darbams ir vykdo svarbius mokslinius projektus. V. Stanys vykdo nacionalinės mokslo programos „Saugus ir sveikas maistas“ projektus „Antocianinų sintezės kelio genų raiška sodo augaluose“ ir „Tarprūšiniai sodo augalų hibridai – naujas antocianinų šaltinis“, yra Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje programos „RNR interferencija pagrįsta laikinos raiškos technologija augalų vėžio prevencijai“ grupės vadovas, ilgalaikės LAMMC mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos „Sodininkystė ir daržininkystė: agrobiologiniai pagrindai ir technologijos“ vykdytojas ir ilgalaikės programos „Žemės ūkio ir miškų augalų genetika ir genotipų kryptingas keitimas“ vadovas bei šios programos projektų vykdytojas. P. Duchovskis vadovauja ilgalaikiai LAMMC mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programai „Sodininkystė ir daržininkystė: agrobiologiniai pagrindai ir technologijos“, vadovauja šios programos pirmojo uždavinio „Ištirti sodo ir daržo augalų agrobiologijos ypatumus, morfogenetinius bei fotofiziologinius procesus, turinčius įtakos produktyvumo potencialo bei produkcijos kokybės didinimui“ priemonėms bei projektams.

TMS nariai ataskaitiniais metais aktyviai bendradarbiavo su šalies bei užsienio mokslo ir studijų institucijomis, mokslo centrais, verslo organizacijomis. Produktiviausiai mokslinis bendradarbiavimas buvo plėtojamas mokslinių tyrimų srityje vykdant konkursinius mokslo projektus pagal nacionalines ir tarptautines mokslo programas. 2013 m. skyriaus nariai vykdė 91 mokslo projektą, iš kurių 58 % projektų vykdyta pagal tarptautines mokslo programas: ES 7BP, COST, Erasmus, EUROSTARS, Leonardo da Vinčio ir kitas.

Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA), LMT, nacionalinių kompleksinių programų projektai vykdyti glaudžiai bendradarbiaujant su šalies mokslo ir studijų institucijomis. R. Bansevičiaus moksliniai tyrimai buvo skirti sukurti sistemą, kuriai realizuoti naudojamas sumaniųjų medžiagų gebėjimas adaptuotis keičiantis aplinkos parametrams. V. Ostaševičius kūrė mikrojutiklius, valdiklius ir mikrovykdiklius mechatroninėms sistemoms, netradicinius energijos šaltinius autonominėms mikromechatroninėms sistemoms, mobiliomis technologijomis grįstus įrankius mechaninio apdirbimo įrangai ir kt. S. Tamulevičius, vykdęs MITA aukštųjų technologijų plėtros programos projektą „Nanostruktūrinės deimanto tipo anglies dangos šiuolaikiniams optinės metrologijos komponentams“, siekė prailginti šiuolaikinių optinės metrologijos komponentų naudojimo laiką pritaikant apsaugines deimanto tipo anglies dangas. J. V. Gražulevičius sintetavo naujos struktūros organinius puslaidininkius naujos kartos (opto) elektroniniams prietaisams, kūrė organinių puslaidininkių tyrimų centrą. R. Kažys tobulino neardomųjų bandymų procesus medžiagoms ir konstrukcijoms tirti ultragarso metodais. A. Fedaravičius sprendė mokomosios raketinės įrangos kūrimo, tyrimo, diegimo ir komercializavimo klausimus. J. K. Staniškis kūrė visuotinę viziją dėl mokslinių tyrimų vaidmens darnioje plėtroje.

Lietuvos energetikos sektoriuje yra labai daug spęstinių klausimų: uždarytos Ignalinos AE radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, naujosios branduolinės elektrinės poreikio ir statybos galimybių analizė, energetikos strategijos, naujų energetinių objektų poreikis ir kt. TMS nariai su GTC Geologijos ir geografijos institutu sprendė paviršinio radioaktyviųjų atliekų kapinyno įrengimo Lietuvoje klausimus

nagrinėjant ateities energetikos problemas. E. Ušpuras vykdė tarptautinį ES 7BP projektą „Termobranduolinio reaktoriaus prototipo ITER kūrimas“. TMS Energetikos bei Medžiagų inžinerijos mokslų sekcijų nariai pagal pasiūlytą originalią vandenilio iš vandens gavimo technologiją sprendė vandenilio energetikos problemą. Kartu su Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) ir Lietuvos energetikos instituto (LEI) bendradarbiais atliktų darbų rezultatai buvo aptarti balandžio 10 d. LMA TMS, VDU ir LEI organizuotame moksliniame seminare. TMS Energetikos mokslų sekcija organizavo susitikimą-diskusiją su Tarptautinio termobranduolinės energijos projekto ITER vadovybe.

TMS nariai taip pat aktyviai bendradarbiavo su Vokietijos, Prancūzijos, Taivano, Latvijos ir kitų šalių mokslo centrais bei universitetais sprendami aktualias mokslo problemas pagal kitas tarptautines programas ir bendradarbiavimo sutartis.

5.3.7. Jaunųjų mokslininkų ir studentų mokslinės veiklos skatinimas

Viena svarbiausių LMA veiklos sričių – mokslinių tradicijų, reikšmingiausių mokslo mokyklų veiklos tęstinumo užtikrinimas, kvalifikuotų mokslininkų bei tyrėjų rengimo skatinimas. Ji yra svarbi telkiant šalies mokslinį potencialą ir mažinant jaunųjų mokslininkų emigraciją. Ypač aktyviai veikta inžinerijos ir tikslųjų bei gamtos mokslų srityse, nes Lietuvoje ir visoje Europoje pastebimas šių sričių specialistų trūkumas. Stipendijų skyrimas ir apdovanojimai įvertinant talentingiausius studentus, jaunuosius mokslininkus padeda įgyvendinti ambicingus valstybės užsibrėžtus tikslus – kurti inovatyvią ir konkurencingą ekonomiką.

Lietuvos Respublikos Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio, Kazio Griniaus, Jono Žemaičio ir Algirdo Brazausko vardinės stipendijos skiriamos talentingiems, ypač pasižymintiems studijose, mokslinėje ir (arba) meninėje veikloje valstybinių aukštųjų mokyklų pirmosios, antrosios studijų pakopų ir vientisųjų studijų studentams. Jas kasmet skiria švietimo ir mokslo ministras, kandidatus atranka LMA. 2013 m. gautos 96 paraiškos, rekomenduota skirti 28 stipendijas. Iš jų: Antano Smetonos stipendijų – 9 (4 – humanitarinių mokslų studijų srities ir 5 – meno studijų srities); Aleksandro Stulginskio stipendijų – 4 (fizinių mokslų studijų srities); Kazio Griniaus stipendijų – 5 (biomedicinos mokslų studijų srities); Jono Žemaičio stipendijų – 5 (technologijos mokslų studijų srities); Algirdo Brazausko stipendijų – 5 (socialinių mokslų studijų srities).

LMA kiekvieną rudenį skelbia geriausių mokslinių darbų konkursus, kuriuose paprastai 10 premijų skiriama jaunųjų mokslininkų darbų kategorijoje (2013 m. konkurso premijos dydis 1500 Lt, pateikti 24 darbai) ir 15 – aukštųjų mokyklų studentų darbų kategorijoje (2013 m. konkurso premijos dydis 1000 Lt, pateikti 44 darbai). LMA mokslų skyrių nariai, įvertinę konkursinius darbus, rekomendavo skirti visas numatytas premijas – atitinkamai 10 ir 15, pagyrimo raštais nutarta paskatinti trijų jaunųjų mokslininkų darbų ir keturių studentų darbų autorius. Konkursų laureato diplomai ir pagyrimo raštai iškilmingai įteikiami per ataskaitinį LMA narių visuotinį susirinkimą.

Taip pat skirta viena akademiko K. Meškausko premija jaunajam mokslininkui-ekonomistui – 2013 m. skelbto konkurso laureatu tapo dr. Algimantas Laurinavičius (VU).

MFChMS kuruoja LMA Theodoro Grotthusso fondo veiklą (valdybos pirmininkas – LMA tikrasis narys A. Kareiva). 2013 metų LMA Theodoro Grotthusso stipendija (1000 Lt) skirta VU Chemijos fakulteto doktorantui Jurgiui Pilipavičiui.

Jau ketvirtus metus LMA iniciatyva skelbiamas konkursas ir skiriamos stipendijos jauniems mokslininkams (iki 35 metų) jų vykdomiems aktualiems moksliniams tyrimams remti. Stipendija yra 6 bazinių socialinių išmokų dydžio per mėnesį ir mokama vienerius metus. Į LMA jaunųjų mokslininkų stipendiją 2013 m. pretendavo 75 konkurso dalyviai, skirta 15 stipendijų. Atrinktų pretendentų darbai pasižymėjo dideliu mokslinių tyrimų aktualumu ir reikšmingumu eksperimentinei, socialinei ir kultūrinei plėtrai. Laureatams stipendijos pažymėjimai iškilmingai įteikti LMA narių visuotiniame susirinkime spalio mėnesį.

MFChMS bei TMS ir rėmėjų – asociacijos „Infobalt“, UAB „VTEX“, UAB „Baltic Amadeus“, VšĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“, UAB „Moog“, UAB „Viltechmeda“ – dėka tapusi tradicine LMA trečioji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ įvyko 2013 m. vasario 12 d. LMA. Sulaukta 27 dalyvių. Asociacija „Infobalt“ apdovanojo geriausius fizinių ir technologijų mokslų krypties jaunųjų mokslininkų tiriamuosius darbus: 4500 Lt vertės vardinės stipendijos įteiktos keturiems studentams o skatinamosiomis 500 Lt vertės stipendijomis apdovanoti trys studentai. Trečius metus vykstanti stipendijų teikimo iniciatyva ir neslūgstantis dalyvių susidomėjimas rodo, kad jauniems tyrėjams svarbus ne tik pripažinimas akademiname pasaulyje, bet ir praktinis jų darbo rezultatų naudojimas.

Šeštojoje BMGMS rengiamoje jaunųjų mokslininkų konferencijoje, įvykusioje 2013 m. gruodžio 11 d., „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ pranešimus skaitė 28 jaunieji mokslininkai. Konferencijos dalyviai susipažino su biomedicinos tyrimais, kuriuos vykdo jaunieji Lietuvos mokslininkai. Organizacinis komitetas geriausių pranešimų autorius įvertino diplomais ir rekomendavo pateikti darbus LMA premijai bei įteikė padėkos raštą UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“ vadovybei, nuolat remiančiai konferenciją.

ŽŪMMS, siekdamas sutelkti jaunuosius mokslininkus, tyrinėjančius agronomijos, miškininkystės, zootechnikos ir veterinarinės medicinos, žemės ūkio inžinerijos, maisto saugos ir kokybės, agrarinės ekonomikos ir kaimo sociologijos raidą bei perspektyvas ir skatinti jų bendradarbiavimą bei tyrimų rezultatų sklaidą, organizavo antrąją jaunųjų mokslininkų konferenciją „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“. Joje pranešimus skaitė 53 jaunieji mokslininkai. Devyni pranešėjai, pasižymėję atliktų mokslinių tyrimų išskirtinumu, buvo apdovanoti už geriausius pranešimus rėmėjų įsteigtais prizais bei LMA diplomais.

LMA nariai, organizuodami šakines mokslines konferencijas savo institucijose, taip pat prisideda prie Mokslų akademijos strateginių siekių nuosekliai skatinti aukštą mokslinių tyrimų ir studijų lygį, studentų ir jaunųjų tyrėjų mokslinę veiklą. Vienas gerųjų pavyzdžių – LMA tikrojo nario S. Tamulevičiaus rengta jau penkioliktoji kasmetinė tarptautinė konferencija-mokykla „Šiuolaikinės medžiagos ir technologijos“ (rugpjūčio 27–31 d.). Jos sėkmę lėmė daugelio universitetų ir mokslo institutų mokslininkų dalyvavimas ir palaikymas. Mokykla skirta fizikos, chemijos, inžinerinių specialybių doktorantams, jauniems mokslininkams. Į ją atvyko 154 dalyviai iš įvairių Europos šalių. Renginio svarbą suprato ir finansiškai rėmė Lietuvos aukštųjų technologijų įmonės: UAB „Grida“, UAB „Energenas“, UAB „Armgate“ bei Europos mastu veikiančios įmonės „Bruker Baltic“ ir „Doma Group“.

5.3.8. LMA vardinių premijų teikimas

Šalies mokslininkų vardais pavadintų premijų kasmet rotacijos būdu LMA skelbia bent keturias (premija – 3000 Lt dydžio). 2013 m. įsteigta dar viena – Lietuvos poeto ir LMA nario Justino Marcinkevičiaus – premija, kuri bus skiriama už lietuvių literatūrologijos darbus. Dabar LMA vardinių premijų yra 18. Taip įvertinami skirtingų mokslo sričių mokslinių tyrimų laimėjimai ir skatinamas mokslininkų kūrybinis aktyvumas.

2013 m. skelbtų premijų konkursų komitetai Kazimiero Būgos (kalbotyra) premiją skyrė Klementinai Vosylytei už „Kupiškėnų žodyną (I–IV tomai)“ (Lietuvių kalbos institutas); Juozo Matulio (chemija) premija skirta trims mokslininkams – Arvydui Survilai, Zeniui Mockui ir Stasei Kanapeckaitėi – už darbų ciklą „Metalų elektrocheminio sąsėdžio teoriniai ir praktiniai aspektai“ (FTMC Chemijos institutas); Adolfo Jucio (teorinė fizika) premija skirta Gediminui Juzeliūnui už darbų ciklą „Šaltųjų atomų valdymas šviesos pluoštais“ (VU Teorinės fizikos ir astronomijos institutas); Kazimiero Baršausko (elektronika, elektromechanika) premija skirta Linui Svilainiui už mokslinį darbą „Didelių gabaritų šviesos diodų video ekranų tyrimai“ (KTU).

5.3.9. Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis

Bendradarbiavimas su regionais, pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis vyksta keilomis kryptimis ir lygiais. Tai leidžia pasiekti svarių, daugiausia taikomojo mokslo ir praktikos rezultatų.

HSM skyriaus nariai dalyvavo Anykščių, Klaipėdos, Ignalinos miestų ir rajonų savivaldybių dienų LMA renginiuose. Viceprezidentas D. Kaunas vadovavo Klaipėdos miesto savivaldybės renginio Akademijoje apskritojo stalo diskusijai „Ką paveldėjome, ką išsaugosime“ kultūros paveldo klausimais. LMA tikrasis narys P. Zakarevičius veikė kaip Lietuvos pramonininkų konfederacijos ekspertas.

MFChMS bendradarbiauja su pramonės ir verslo įmonėmis bei organizacijomis. Nuolatiniai ryšiai palaikomi su Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro „Santara“ dalyve VŠĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“, lazerių mokslo ir technologijų srityje – su VŠĮ „Lazerių ir šviesos mokslo ir technologijų asociacija“. 2013 metais ir toliau buvo bendradarbiaujama su asociacija „Infobalt“. Plėtojant ryšius pavyko sukurti palankią aplinką jauniems mokslininkams bendradarbiauti su verslo įmonėmis, koncentruoti tyrimus aktualiomis mokslo ir inovacijų kryptimis.

Nuolatinis dėmesys skiriamas „Santaros“ ir „Saulėtekio“ slėniams. Taip 2013 m. lapkričio 12 d. MFChMS organizavo apskritojo stalo diskusiją „Saulėtekio slėnis“: tarpdalykinių tyrimų aktualijos ir plėtros problemos“. LMA tikrasis narys „Vilniaus slėnių asociacijos“ valdybos pirmininkas A. Žukauskas pateikė „Saulėtekio slėnio“ veiklos apžvalgą ir 2012–2013 m. atliktų darbų ataskaitą, aptarė galimas „Saulėtekio slėnio“ plėtros problemas.

Gruodžio 3 d. įvyko MFChMS organizuota apskritojo stalo diskusija „Verslo, mokslo ir studijų bendradarbiavimas Visorių „Santaros slėnyje“: aktualijos ir plėtros problemos“. Slėnio asociacijos valdybos pirmininkas R. Ramanauskas pristatė slėnio plėtros kryptis ir programą, pateikė mokslo ir verslo bendradarbiavimo pavyzdžių. Asociacijos „Infobalt“ Inovacijų vadovas A. Plečkaitis kalbėjo apie sumaniąją specializaciją ir trečią universitetų misiją – versti žinias į materialines gėrybes, aptarė mokslo politikos pokyčius programos „Horizontas 2020“ kontekste.

2013 m. balandžio 29 d. MFChMS Chemijos sekcija dalyvavo išvažiuojamajame posėdyje „Lietuvos chemijos smulkioji pramonė: dabartis ir žvilgsnis į ateitį“, vykusiam įmonių grupėje „Alita“.

BMGM skyrius jau keletą metų glaudžiai bendradarbiauja su UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“. Ši biotechnologijos srityje daugelį metų dirbanti tarptautinė įmonė finansiškai remia skyriaus narių organizuojamą jaunųjų mokslininkų konferenciją „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“. Skyriaus Gamtos mokslų sekcijos narys S. Klimašauskas su šia UAB turi 2 licencines sutartis išradimams komercinti. Skyriaus mokslininkų bendradarbiavimą su verslu skatina ir LMA tikrasis narys V. A. Bumelis, kuris yra ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos (LPK) viceprezidentas.

Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius, siekdamas stiprinti mokslo ir verslo bendradarbiavimą, plėsti mokslinių tyrimų ir technologijų bazę, didinti jos naudojimo efektyvumą bei kurti aktualiais gamybai klausimais žemės ūkio verslo konkurencingumą didinančias rekomendacijas, bendradarbiauja su verslo partneriais: UAB „Arvi“ ir Ko, VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba, UAB „Dotnuvos projektai“, UAB „Pasvalio melioracija“ bei AB „Lytagra“. Glaudžiai bendradarbiaujama su asociacija „Slėnis Nemunas“, kuri koordinuoja Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ plėtros programos įgyvendinimą. Bendradarbiavimas su verslo įmonėmis padeda geriau atskleisti jiems kylančias problemas, kurias įvardijus gali būti inicijuojami moksliniai tyrimai.

TMS narių produktyvus bendradarbiavimas su pramonės ir verslo įmonėmis grindžiamas abipuse nauda: mokslininkai teikia įmonėms pagalbą modernizuojant gamybos procesus ir technologijas, įsisavinant naujos produkcijos gamybą; pramonės ir verslo įmonės suteikia mokslininkams gamybinę bazę moksliniams tyrimams atlikti, naujosioms sukurtoms technologijoms ir įrenginiams išbandyti. Tai yra tam tikra eksperimentinės gamybos pakaitalas. Pvz., skyriaus nario R. Šiaučiūno aktyvus nuolatinis

bendravimas ir konsultacijos su AB „Akmenės cementas“, UAB „Matuizų dujų silikatas“, AB „Rokų keramika“ teikė naudos abejoms bendradarbiaujančioms pusėms.

TMS nariai palaiko glaudžius ryšius su verslo sektoriaus organizacijomis, dalyvauja jų veikloje įvairiose ekspertų grupėse ekonomikos, vadybos, socialinės plėtros ir teisės klausimais. Kai kurie TMS nariai, būdami vadovaujančiųjų verslo sektoriaus prezidiumų nariai, užtikrina glaudų bendradarbiavimą su mokslo ir studijų institucijomis, jų mokslininkais. Pvz., LPK aktyviai veikia E. Ušpuras (viceprezidentas), V. Kaminskas ir A. V. Valiulis (prezidiumo nariai) A. Fedaravičius (LPK Mokslo ir gynybos pramonės integracijos komiteto pirmininkas). V. Ostaševičius ir A. V. Valiulis, būdami Lietuvos inžinerinės pramonės asociacijos „Linpra“ prezidiumo nariais, deramai atstovauja LMA ir pasižymi aktyvia veikla organizacijoje, kuri tarptautiniu ir nacionaliniu lygiu atstovauja metalo gaminių, mašinų ir įrangos, prietaisų, elektrotechnikos ir elektronikos pramonės sektoriaus interesams.

TMS, susirūpinęs kompiuterių tinklų patikimumu ir kibernetiniu saugumu, šiais klausimais diskutavo su valstybės valdymo institucijų, ministerijų, mokslo ir studijų, verslo atstovais. Pastatų, statinių ir įrenginių patikimumo klausimas buvo sprendžiamas atsižvelgiant į LMA nario A. Kudzio pranešimą LMA narių visuotiniame susirinkime. Parengtas raštas LR Vyriausybei „Dėl pastatų, statinių ir įrenginių patikimumo“, kuriame išdėstyta ir rekomendacija ES parengtus Europos standartus naudoti kaip vieningus Lietuvoje statybos techninius dokumentus.

5.3.10. Bendradarbiavimas su mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijomis, moksleivių ir kūrybinėmis sąjungomis

HSMS nariai yra aktyvūs įvairių draugijų nariai, valdybų nariai, garbės nariai, Lietuvos sociologų, Lietuvos filosofų, Lietuvių kalbos; Lietuvos vadybos, Lietuvos teisininkų draugijų vadovai, Lietuvos archeologijos draugijos; Lietuvos estetikų, Lietuvos orientalistikos, Lietuvos lyginamosios literatūros, Lietuvos žmogaus teisių asociacijų; Lietuvos kultūros fondo; Lietuvos Respublikos teisėjų etikos ir drausmės komisijos, Lietuvių katalikų mokslo akademijos nariai. HSMS nariai V. Daujotytė-Pakerienė, V. Martinkus, J. Sprindytė yra Rašytojų sąjungos nariai, o G. A. Kuprevičius – Lietuvos kompozitorių sąjungos ir Lietuvos muzikų sąjungos narys.

MFChM skyriaus nariai aktyviai dalyvauja šakinių mokslo draugijų veikloje: yra Lietuvos matematikų, fizikų, chemikų draugijų vadovai ir / arba dirba jų valdybose. Skyriaus nariai dalyvavo tokių tarptautinių organizacijų kaip Europos mokslo taryba, Europos mokslo fondas (E. Butkus išrinktas fondo viceprezidentu), ES 7BP „Mokslas ir visuomenė“ programos komitetas, Pasaulio mokslininkų federacija, Europos fizikų draugija, Tarptautinė grynosios ir taikomosios fizikos sąjunga veikloje.

Siekdamas išplėsti savo narių mokslinių tyrimų pasiekimų viešinimą, aktyvinti mokslinių žinių sklaidą, BMGMS bendradarbiauja su Lietuvos alergijos ir astmos asociacija (pirmininkė LMA tikroji narė R. Dubakienė), Lietuvos pediatrijos draugija (LMA vyriausiasis mokslinis sekretorius V. Basys). Kartu rengiami posėdžiai ir seminarai leidžia kelti gydytojų kvalifikaciją, įvertinti vaikų ir suaugusiųjų populiacijų sveikatos būklę, padeda jiems įsitraukti į aktualių mokslinių problemų sprendimą.

Skyriaus nariai vadovauja kitų sričių mokslinėms draugijoms: Lietuvos augalų fiziologų (pirmininkas A. Merkys), Skandinavijos–Baltijos parazitologų (viceprezidentas G. Valkiūnas), Lietuvos Ignoto Domeikos (prezidentas A. Grigelis).

LMA tikrasis narys G. Valkiūnas yra JAV Nacionalinio mokslo fondo finansuojamo Koordinacinio tinklo, skirto stuburinių gyvūnų hemosporidijoms, valdybos narys, Baltijos-Skandinavijos ir Amerikos parazitologų draugijų narys; JAV parazitologų draugijos narys. L. Kupčinskas, tirdamas makroorganizmo ir mikroorganizmų sąsajas sergant lėtinėmis virškinimo sistemos ligomis, moksliniuose tyrimuose bendradarbiauja su Kylio, Magdeburgo, Heidelbergo universitetais (Vokietija), Haifos (Izraelis), Rygos Stradinio (Latvija) ir kitais universitetais. V. Kučinskas pagal Lietuvos–Šveicarijos bendradarbiavimo programą bendrus tyrimus, susijusius su įgimtais nervų sistemos raidos sutrikimais, vykdo kartu su Lo-

zanos universiteto mokslininkais. R. Žaliūnas bendradarbiauja atlikdamas Europos kardiologų draugijos užsakytus tyrimus su Latvijos, Lenkijos, Italijos ir kitų ES šalių tyrinėtojai. A. Grigelis – su D. Britanijos, Čekijos mokslininkais dalyvaudamas ES 7BP „Geo-Seas“ projekte. G. Uždavins bendradarbiavo su JAV akreditacijos kompanija vykdydamas privačios klinikos Vilniuje akreditavimo procesą. A. Laucevičius, vykdydamas kardiologijos srities klinikinius tyrimus, bendradarbiauja su keliomis ES šalių kardiologų organizacijomis, V. A. Bumelis bendradarbiauja su Šveicarijos, JAV, Izraelio mokslininkais, S. Klimašauskas su partneriais Kanadoje vykdė JAV Nacionalinio sveikatos instituto finansuojamą bendradarbiavimą genomo tyrimų srityje, bendradarbiavimo pagal dvišalę Lietuvos ir Prancūzijos integruotos veiklą su šios šalies mokslininkais programą „Žiliberas“. Z. A. Kučinskienė – su LSMU įgyvendinant Nacionalinę kompleksinę programą „Medicina“, R. Mokrik – su Talino technikos (Estija), Berno (Šveicarija) ir Heidelbergo (Vokietija) universitetų mokslininkais. J. R. Naujalis aktyviai bendradarbiauja su Gamtos tyrimų centru prie Aplinkos ministerijos veikiančioje Raudonosios knygos komisijoje. R. Dubakienė bendradarbiauja su Mančesterio (Jungtinė Karalystė) universiteto mokslininkais.

ŽŪMM skyriuje bendradarbiaujama su Lietuvos dirvožemininkų draugija ir Vandens problemų taryba prie LMA: organizuojami bendri renginiai, seminarai, diskusijos, konferencijos. Su Lietuvos agronomų sąjungos nariais aptartas tolesnis bendradarbiavimas dėl spartesnės inovacijų plėtros žemės ūkyje ir problemų, kurioms spręsti reikia mokslininkų pagalbos.

TMS nariai J. Vilemas ir V. Ostaševičius yra Švedijos karališkosios Inžinerinių mokslų akademijos užsienio nariai ir dalyvauja jų renginiuose bei veiklose. K. Ragulskis, būdamas Rusijos mokslų akademijos nariu, bendradarbiauja su šios mokslų akademijos institutais ir dalyvauja jų metiniuose renginiuose.

TMS nariai, kaip ir kitų skyrių atstovai, yra savo srities šakinių mokslo draugijų nariai arba vadovai, kuriose atstovauja LMA interesams. Pvz., J. Augutis yra Lietuvos matematikų draugijos bei Lietuvos statistikų sąjungos narys. G. Dzemydos veikla siejama su Lietuvos kompiuterininkų sąjunga, Lietuvos matematikų ir Lietuvos operacijų tyrimo draugija. R. Kažys – Lietuvos neardomųjų bandymų draugijos, kuri yra Europos neardomųjų bandymų asociacijos ir Tarptautinio neardomųjų bandymų komiteto narė, prezidentas, taip pat jis yra Lietuvos akustikų draugijos viceprezidentas. J. Vilemas, būdamas Energetikos ekonomikos asociacijos valdybos pirmininku, bendradarbiauja su Pasaulio energetikos tarybos Tarptautine energetikos ekonomikos asociacija. A. V. Valiulis yra Europos Sąjungos Plieno ir anglių komiteto prie Europos komisijos Mokslo generalinio direktorato Lietuvos nacionalinis atstovas, Lietuvos atstovas ES Plieno technologinėje platformoje, Lietuvos suvirintojų asociacijos tarybos pirmininkas.

LMA dvišalės sutarties pagrindu bendradarbiauja su būsimojus mokslininkus vienijančia organizacija – Nacionaline moksleivių akademija. LMA tikrasis narys E. Butkus vadovauja jos Chemijos sekcijai.

5.3.11. LMA veiklos stiprinimas, remiamas ES struktūrinių fondų lėšomis

2012 m. liepos 24 d. pradėta pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „MTTP tematinį tinklą, asociacijų veiklos stiprinimas“ projekto „Fizinių ir technologijos mokslų centro ir Lietuvos mokslų akademijos veiklos stiprinimas“ (projekto kodas: VP1-3.1-ŠMM-05-K-02-016) veikla. Šio projekto partnerė LMA jame tęsė projekte numatytas veiklas – leidžia savo informacinį biuletinį, tobulina kitus komunikacijos kanalus, stiprina tarptautinius ryšius. Taip pat numatyta siekti naujų tikslų – stiprinti ryšius su partneriu FTMC, parengti ir įdiegti vidinį darbo efektyvumą didinančias tvarkas, gerinti LMA veiklos žinomumą, skaidrumą ir atsiskaitymą visuomenei, taip pat kelti mokslininko karjeros prestižą. Bendra projekto vertė – 1500 tūkst. Lt, projekto veiklą pabaigė – 2014 07 24.

5.3.12. LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“

Vykdydamas savo svarbiausią uždavinį – mažinti atotrūkį tarp mokslo ir visuomenės, LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“, bendradarbiaudamas su LMA mokslų skyriais ir įvairiomis organizacijomis bei draugijomis, nuolat aktyviai ir nuosekliai populiarina naujausius mokslininkų pasiekimus pristatydamas visuomenei mokslininkų publikacijas, naujas knygas, nuomones, organizuoja diskusijas, paskaitas visuomenei, ypač skirtas jaunimui, moksleivijai. Skyrius organizuoja „Mokslo žinių dienas“ bendrojo lavinimo mokyklose, gimnazijose arba rengia ekskursijas į mokslo institucijų laboratorijas, kur jaunimas praktiškai supažindinamas su mokslininko profesija. Rengia valstybės švenčių minėjimo, kultūrinės programos visuomenei ir mokslo bendruomenei.

2013 metais skyrius organizavo 62 renginius. Pasirodžius naujoms mokslininkų knygoms, nagrinėjančioms sudėtingus visuomenės gyvenimo reiškinius ir etapus, aktualius istorinio ar literatūrinio gyvenimo klausimus, „Mokslininkų rūmai“ kartu su Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriumi organizavo keletą diskusijų: „Lietuvos kultūra Mindaugo laikais (XIII a.) – faktai, tekstai, problemos“ (perskaičius dr. A. Bučio knygą) ir diskusiją „Šiandienės lietuvių literatūros versmės: amžinos ir išnykstančios“ (perskaičius LMA tikrojo nario rašytojo V. Martinkaus knygą, „Estetinė literatūros gyvybė“). Nauja dr. A. Bučio knyga – pirmoji ir kol kas vienintelė „Seniausiosios lietuvių literatūros istorija ir chrestomatija“, aprėpianti XIII a. Pirmą kartą chrestomatinėje knygos dalyje skelbiama 13 tekstų, kurių dauguma – sakraliniai ir niekad lietuvių literatūros istorijose nei vadovėliuose neminėti ar nenagrinėti kūriniai, nukeliantys mūsų literatūros pradžią iš Gedimino ir Vytauto laikų į Mindaugo epochą. V. Martinkui rūpi, kokios pajėgos gali pasitarnauti lietuvių literatūros pamatinių vertybių išlikimui globalizacijos sąlygomis.

Kartu su Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija „Mokslininkų rūmai“ pakvietė į doc. I. Lukšaitės ir prof. D. Pociūtės-Abukevičienės disputą „Reformacija Lietuvoje: asmenybės, procesai, idėjos“. Pokalbyje atkreiptas dėmesys į kunigaikščio Radvilos Juodojo asmenybės vaidmenį Lietuvos istorijoje.

Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (WIPO) generalinis direktorius dr. Frensis Garis (Francis Gurry), viešėjęs Lietuvoje, mūsų mokslininkus supažindino su pasaulio naujausiomis intelektinės nuosavybės apsaugos aktualijomis. Buvo aptarta Bendrijos prekių ženklų sistemos reforma, bendro galiojimo Europos patentas ir Bendras patentų teismas, intelektinės nuosavybės teisių gynimo ir komercinių paslapčių klausimai.

„Mokslininkų rūmai“ Vilniaus ir kitų miestų mokyklose surengė Mokslo žinių dienas, pavadintas „Studijuokime tiksluosius mokslus“, paskaitas skaitė LMA nariai A. Žukauskas ir J. V. Vaitkus, ir „Karjeros savaitė mokykloje“, paskaitą „Ar galime gyventi su nauja širdimi?“ skaitė LMA narys V. Sirvydis. Vilniaus mokyklų moksleiviams buvo rengiamos ekskursijos į VU Lazerių tyrimo centrą. Mokyklose organizuotose „Karjeros savaitėse“ dalyvavo prof. Valdas Šablinskas, dr. Virginija Bukelskienė, doc. Jūratė Kuzminaitė, prof. Libertas Klimka, poetė Alma Karosaitė ir kiti.

LMA skyrius „Mokslininkų rūmai“ ir HSMS kartu su įvairiomis leidyklomis pristatė keletą naujų įžymių mokslininkų knygų: LMA tikrojo nario A. Šliogerio ir Virginijaus Gusto knygą „Pokalbiai apie esmes“. „Mokslininkų rūmai“, atsiliepdami į gyvenimo aktualijas, kartu su Lietuvos kultūros politikos institutu paskatino Lietuvos nevyriausybines organizacijas pasirašyti sutartį dėl demografinės būklės gerinimo Lietuvoje, visuomenės moralinio atgimimo, tautos intelekto ir kūrybinių galių ugdymo. Ją pasirašė 25-ių mokslo, kultūros ir meno organizacijų atstovai, nutarę konkrečiais darbais prisidėti prie būklės gerinimo.

„Mokslininkų rūmų“ ir HSM skyriai pakvietė į muzikinį pokalbį „Kokio M. K. Čiurlionio mums reikia arba vertybių klausimas kintančiame pasaulyje“. Kompozitoriaus LMA tikrojo nario G. A. Kuprevičiaus sukurto baleto apie M. K. Čiurlionį išvakarėse kalbėjo autorius ir KTU prof. Darius Kučinskas. Kartu su Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko labdaros fondu Lietuvos „Žinijos“ draugijoje buvo surengtas

koncertas, skirtas Vasario 16-ajai. LR Prezidentės spaudos tarnyba padėjo „Mokslininkų rūmams“ už dalyvavimą akcijoje „Vasario 16-ąją švęskime išradimai“.

„Mokslininkų rūmai“ surengė Kovo 11-ajai – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai – skirtą vakarą, kurio programoje – dailininko Rimanto Dichavičiaus dvitomo albumo „Laisvės paženkliniai“ sutiktuvės. Šia proga pristatytas kūrinys, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės simbolikai, ženklams ir juos kūrusiems menininkams įamžinti. Skyrius kartu su „Vydūno“ draugija surengė vakarą, skirtą lietuvių literatūros, klasiko filosofo Vydūno 145-osioms gimimo metinėms ir jo dramatinės trilogijos „Amžina ugnis“ 100-mečiui.

Taip pat surengtos kelios kultūrinės, plačiajai visuomenei ir mokslo bendruomenei skirtos programos. „Mokslininkų rūmai“ LMA kalėdinės sesijos dalyviams organizavo koncertinę programą „Jauki šv. Kalėdų šviesa“. Kartu su Monsinjoro Kazimiero Vasiliausko labdaros fondu parengė kalėdinių palinkėjimų vakarą visuomenei „Uždekim širdyse Kalėdų žvakelę“, kuriame koncertavo Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos muzikantai. Jame buvo pagerbtas jaunas pianistas Artūras Daunys ir apdovanotas tradicine „Mažąja fondo premija“. Mokslo bendruomenę ir Vilniaus visuomenę palydėti senuosius metus „Mokslininkų rūmai“ pakvietė į naujametinį vakarą „Šokančių snaigijų puota“.

5.3.13. LMA leidybos skyrius

Leidybos skyriaus darbuotojai glaudžiai bendradarbiauja su LMA mokslo skyriais, leidinių sudarytojais ir jų redakcinėmis kolegijomis, teikia metodinę paramą žurnalų redakcinėms kolegijoms dėl žurnalų publikavimo specializuotose duomenų bazėse bei projektų įgyvendinimo.

LMA leidybos skyrius rengia ir leidžia 12 mokslo periodikos leidinių. Jų leidyba yra finansuojama iš dviejų projektų: ESF SF „Mokslo periodinių leidinių leidyba“ VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-002 ir „Mokslinio periodinio žurnalo „Menotyra“ rengimas ir leidyba“, įgyvendinamo pagal LMT „Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programą“. LMA leidybos skyrius įgyvendino šių finansavimo projektų veiklas. Informacija apie leidybos būklę apibendrintai pateikiama 2 lentelėje.

2013 metų pradžioje LMA pateikė paraišką LMT „Menotyros“ žurnalo leidybai finansuoti iš Nacionalinės lituanistikos programos lėšų. Kovo mėn. LMT patvirtino paraišką, o balandžio mėn. išėjo pirmasis 2013 „Menotyros“ žurnalo numeris. Tad „Menotyros“ žurnalo leidyba nebuvo sutrikdyta – 2013 metais išleisti visi keturi planuoti numeriai.

2013 metais skyrius baigė rengti spaudai ir išleido LMA 70-mečiui skirtą atsiminimų knygą „Akademija ir akademikai prisiminimuose“. Ją sudarė ir projektui vadovavo LMA viceprezidentas D. Kaunas. Knyga buvo pradėta rengti 2011 metų rudenį, subūrus autoritetinę autorių, sutikusių pasidalyti savo prisiminimais apie LMA ir kitų mokslo įstaigų kūrimąsi, kolektyvą.

2013 m. vasario mėn. LMA dalyvavo tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje, kurioje buvo pristatyti mokslo periodikos leidiniai bei minėta atsiminimų knyga, taip pat užsienio nario G. Michelinio knyga „Nuo Parmos vienuolyno iki Dubysos“, kurią rengiant nemažai prisidėjo LMA leidybos skyrius. LMA Vilniaus knygų mugėje dalyvavo kultūrinėje programoje, kurios metu knygą skaitytojams pristatė Akademijos vadovai, sudarytojai, kai kurie autoriai ir leidybos skyriaus darbuotojai.

Skyrius LMA vardu skleidžia mokslo informaciją mokslo įstaigoms ir visuomenei. Visi LMA leidžiami mokslo periodikos žurnalai yra prenumeruojami ir publikuojami LMA interneto svetainėje atviros prieigos sistema, teikiami šalies ir užsienio bibliotekoms pagal mainų programas. Žurnalų straipsniai viešinami per „CrossRef“ sistemą. Leidiniai pagal tematiką yra teikiami tarptautinėms specializuotoms duomenų bazėms. 2013 metais keli LMA leidžiami mokslo žurnalai („Acta medica Lituanica“, „Žemės ūkio mokslai“, „Lituanistica“) papildomai publikuoti žinomose tarptautinėse duomenų bazėse.

2013 metais LMA dalyvavo Lietuvos akademinių leidyklų asociacijos (LALA) veikloje. Skyrius rėmė elektroninės leidybos naujovių diegimą mokslo periodikos leidyboje bei siekė gerinti elektroninės leidybos situaciją mokslo ir studijų institucijose.

2013 metais LMA leidybos skyrius pradėjo bendradarbiavimą su Lietuvos mokslo ir studijų institucijomis UNESCO nacionalinio sekretoriato sudarytoje darbo grupėje dėl atviros prieigos platesnio taikymo mokslo ir studijų, taip pat ir valstybės viešojo administravimo srityje. Darbo grupė, kurios veiklą koordinuoja LMT atstovai, teikė siūlymus Seimui, Vyriausybei, aukštųjų mokyklų rektorių konferencijai bei mokslo ir studijų institucijoms dėl aktyvesnės atviros prieigos plėtros šalies gyvenime siekiant įgyvendinti Europos Komisijos rekomendacijas dėl dokumentų prieinamumo visuomenei gerinimo.

5.3.14. LMA Užsienio kalbų centras

2013 m. Užsienio kalbų centras (toliau – UKC) vykdė savo pagrindinę funkciją – mokė užsienio kalbų mokslo, studijų, valstybės institucijų, įvairių viešųjų ir verslo įmonių darbuotojus. Jo personalą sudarė 8 dėstytojai (įskaitant centro vedėją) ir 1 vyr. laborantė. Visu etatu dirbo 5 dėstytojai ir vedėjas, 0,4 etato – 2 dėstytojai. Dviem prancūzų kalbos grupėms mokslo metų laikotarpiui buvo samdoma dėstytoja valandininkė. Palyginti su 2012 m., bendras klausytojų skaičius padidėjo ir siekė 310, iš jų nemaža mokslo ir studijų institucijų darbuotojų. Sėkmingai užbaigusiems kursą klausytojams buvo išduoti A1, A2, B1, B2 ir C1 pažymėjimai. Didėjantį UKC populiarumą nemažai lėmė ir nuolatinis centro dėstytojų kvalifikacijos kėlimas. Pedagogo profesinės ir specialiosios kompetencijos buvo tobulinamos seminare „Kaip atsižvelgti į besimokančiųjų poreikius kintančiame pasaulyje“ („Meeting Learners Needs in a Changing World“), kurį kovo 9 d. organizavo Oksfordo universiteto leidykla „Oxford University Press“ kartu su Lietuvos anglų kalbos mokytojų asociacija (LAKMA), mokymo proceso valdymo, komunikaciniai, suaugusiųjų mokymo, verslo kalbos ir kiti profesiniai įgūdžiai buvo įtvirtinami ir kituose seminaruose.

Be pagrindinio pedagoginio darbo, atlikta ir kitų darbų. Paskelbtas straipsnis teoriniais vertimo klausimais „Šiaurės Atėnuose“, publikuotas George Orwello esė „Lyras, Tolstojus ir Juokdarys“ vertimas Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraštyje „Metai“ (doc. G. Kirvaitis). Taip pat išverstos į anglų kalbą šios knygos: Laimos Laučkaitės-Surgailienės monografija „Rafaelis Chvolesas. Jeruzalės ieškojimas“ („Rafael Chwoles. A search for Jerusalem“), apie garsų litvaką dailininką, mirusį Paryžiuje, ir „Lietuvos valstybiniai miškai 2012–2013 m.“ („Lithuanian State Forests 2012–2013“) (Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos leidinys), tęsiamas bendro Lietuvių kalbos instituto ir Latvijos universiteto leidinio „Baltų kalbų atlasas“ (3 dalių) vertimas į anglų kalbą. Taip pat atlikti vertimai Lietuvos istorijos instituto leidiniui „Lietuvos istorijos studijos“ („Lithuanian Historical Studies“), projektui „Lietuvių ir lenkų patirtis kovojant su komunizmu: bendras ar panašus paveldas“ (kn. pavadinimas: „Parallel or Crossing Ways: Poles and Lithuanians against Communism after 1956“) (Krokvos Jogailos universiteto ir LR Užsienio reikalų ministerijos leidinys), išversti straipsniai knygai „Meno kūrinių restauravimo etiniai ir estetiniai principai“ (3 dalių), Jungtinio tarptautinio nusikalstamumo tyrimų centro „Transcrime“ projekto ataskaita „Faktų knyga apie nelegalią prekybą tabako gaminiais“ („Factbook on the Illicit Trade in Tobacco Products“) ir Moterų informacijos centro projektas „Darbo su moterimis migrantėmis vadovas“ („Handbook for work with migrant women“) (doc. A. Matulytė).

Tarp UKC darbuotojos D. Bartkutės-Barnard darbų minėtini vertimai Lietuvių literatūros ir tautosakos institutui. Tai išplėstinės santraukos šiems leidiniams: Nijolės Laurinkienės – „Žemyna ir jos pasaulis“, Vigmanto Butkaus – „Šiluvos stebuklas“, taip pat straipsniai ir santraukos leidiniui „Senoji lietuvių literatūra“ (33 ir 34 sąsiuviniai). Išversti tekstai Vilniaus dailės akademijos leidyklos leidiniui „Lietuva 1009–2009“ („Lithuania 1009–2009“), kritikos ir kiti straipsniai T. Venclovos rinkiniui „Pertrūkis tikrovėje: straipsniai apie literatūrą ir kultūrą“ (LLTI, 2013) ir titrai filmui „Kūrybos mįslė“ apie skulptorę D. Matulaitę.

2014 m. viduryje turi pasirodyti didelės apimties Mažosios Lietuvos enciklopedinis žodynas, 2013 m. išverstas į anglų kalbą trijų UKC darbuotojų (D. Bartkutės-Barnard, G. Kirvaičio ir A. Matulytės); jo gausi ir vertinga istorinė medžiaga, kurios didelę dalį yra pateikęs LMA viceprezidentas D. Kaunas, taps prieinama daugelio šalių istorikams ir padės sklaidyti mitus apie neva slavų ar rusų protėvynę seno-

vės Prūsijoje. Kaip ir kasmet, buvo verčiamos į anglų kalbą medžiagos žurnalams “The Vilnius Review”, “Best in Lithuania” ir “Made in Lithuania”.

5.3.15. LMA archyvas

Ataskaitiniais metais sutvarkytos ir įrašytos į Lietuvos mokslo premijų komisijos fondo apyrašų tęsinį 165 bylos, parašyta fondo pažyma. Pradėtas neperduotų į Lietuvos centrinę valstybės archyvą bylų tvarkymas (sutvarkyta apie 100 bylų), atliekama dokumentų ekspertizė – dokumentų vertinimas ir sprendimas dėl tolesnio dokumentų saugojimo ar naikinimo. Užsakovų prašymu parengtos archyvo pažymos, atsakymai ir teminiai užklausimai – iš viso 71. Aptarnauti skaitytojai, teiktos konsultacijos LMA, Sodros, kitų įstaigų darbuotojams ir lankytojams.

5.3.16. Valstybės biudžetinė įstaiga LMA Vrublevskių biblioteka

LMA Vrublevskių biblioteka (LMAVB) nuosekliai įgyvendina savo pagrindinį strateginį tikslą – mokslo ir studijų sistemos informacinių poreikių tenkinimas, bibliotekininkystės, bibliografijos ir knygotyros mokslų plėtra.

Atsižvelgiant į bibliotekos raidos viziją 2013 m. toliau buvo tobulinama LMAVB struktūra. Nuo 2013 m. sausio 1 d. veiklą pradėjo naujas skyrius mokslo institutuose, sujungęs išorėje veikiančius padalinius. Skyrius aptarnauja per 1000 vartotojų, iš jų 600 mokslininkų ir 200 mokslo darbuotojų. Dėl lėšų stygiaus kasmet mažėjant tradicinių informacijos šaltinių, šis padalinys skyrė daug dėmesio 2013 m. informaciniam darbui: skaitytojams viešintos periodinių leidinių prieigos galimybės įvairiose prenumeruojamose bei laisvos prieigos duomenų bazėse, kituose elektroniniuose mokslinės informacijos ištekliuose. Teiktos individualios paslaugos mokslininkams informuojant juos apie parodas skyriuose, prenumeruojamų duomenų bazių prieigos ir jų turinio pasikeitimus. Apie ketinimus prenumeruoti duomenų bazes per LMAVB yra pareiškę keli mokslo centrai: GTC ir FTMC. Jei ketinimai būtų įgyvendinti, laimėtų ne tik GTC ir FTMC mokslininkai, bet visi bibliotekos vartotojai apskritai, nes, įrengus nuotolinę prieigą, informacija tapo prieinama visiems LMAVB skaitytojams.

Žymiai daugiau vartotojų per praėjusius metus kreipėsi į naujo Mokslinės informacijos skyriaus darbuotojus. Šis padalinys veikia nuo 2013 m. rugsėjo 1 d., kai, atsižvelgus į bibliotekos raidos viziją ir gavus mokslo tarybos pritarimą, buvusio Informacijos skyriaus pagrindu buvo įkurti du nauji padaliniai (Mokslinės informacijos ir Komunikacijos). Mokslinės informacijos skyrius tęsė buvusio padalinio veiklą, papildęs ją naujomis funkcijomis: skaitykloje veikia nuolat atnaujinama Naujų leidinių ekspozicija, o pačiame padalinyje pradėta pildyti Lietuvos mokslo centrų ir institutų publikacijų duomenų bazė. Komunikacijos skyrius veiklą pradėjo nuo padalinio nuostatų rengimo. Pagrindiniai šio skyriaus tikslai: formuoti teigiamą bibliotekos įvaizdį, palaikyti gerą įstaigos reputaciją, pristatyti visuomenei jos veiklą, rengti ir koordinuoti įvairius renginius ir vykdyti vidinę padalinių komunikaciją. Iki metų pabaigos įvairiose informavimo priemonėse pasirodė 121 pranešimas apie bibliotekos renginius; įdomesnes parodas bei renginius fiksavo ir reportažus apie juos rodė LRT. Buvo surengti pirmieji edukaciniai renginiai. Skyrius pakvietė į kelias viešas paskaitas, ypač didelio dėmesio susilaukė susitikimas su rašytoja K. Sabaliauskaite.

2013 metais biblioteka įgyvendino du investicinius projektus:

1. „Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos rekonstravimas (avarinės būklės likvidavimas)“ (finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis);
2. „DOSINFA: dokumentinio paveldo saugyklų infrastruktūros atnaujinimas“ (finansuojamas ES struktūrinių fondų lėšomis ir vykdomas kartu su LKTI).

Susidūrus su neįveikiamomis kliūtimis vykdant pirmą projektą (negautas leidimas įrengti laikiną saugyklų pastatą), ieškota galimybių perkelti knygas į laisvas patalpas, esančias kur nors netoliese. Metų pabaigoje dėl tokios galimybės pradėta tartis su Turto banku, perėmusiu Raudonojo kryžiaus ligoninę.

2013 m. intensyviai bendradarbiauta su architektais, rengusiais viso LMAVB komplekso projektą. Po užtrūkusių derinimų projektas buvo patvirtintas. Kur kas sėkmingiau vykdytas DOSINFA projektas. Pagal jį Dokumentų konservavimo ir restauravimo skyrius gavo vertingos įrangos.

Kalbant apie antrą strateginio tikslo dalį – mokslo darbų plėtrą – pasiekta gerų rezultatų. Darbuotasi 4 kryptimis: senųjų leidinių tyrimo, rankraštnių dokumentų tyrimo, dokumentinio paveldo išsaugojimo ir informacinių išteklių tyrimo bei sklaidos (bibliografijų rengimas, bibliometriniai bei mokslometriniai darbai ir kt.).

LMAVB 2013 metais dirbo 7 mokslo daktarai, taip pat 96 aukštąjį universitetinį išsilavinimą turintys specialistai. Mokslo tyrimų darbai buvo atliekami pagal 34 temas, jų pagrindu 2013 m. buvo parengta 31 mokslinė publikacija, perskaitytas 21 pranešimas šalies ir užsienio mokslinėse konferencijose. Taikomieji mokslo darbai taip pat vykdyti pagal kelias kryptis: mokslo išteklių, bibliografijų publikavimas, jų rengimas ir sudarymas (9 pozicijos); šaltinių publikavimas, vertimai (3); parodos (7); ekspertavimas (20).

Edukacinę ir mokslo sklaidos veiklą sudarė: metodiniai leidiniai ir priemonės (3 pozicijos); dalyvavimas universitetinių studijų procese (9); mokslo sklaidos publikacijos (32); parodos (23); mokslo populiarinimo renginiai, viešos paskaitos, ekskursijos (21). Bibliotekoje buvo organizuoti 8 metodiniai seminarai, o mokslinių stažuotų, tobulinimosi kursų, kvalifikacijos kėlimo priemonių sąrašas apima 34 pozicijas.

2013 metais biblioteka išleido šias knygas:

1. Mykolas Giedraitis. Ant kraterio krašto (Vilnius, 2013).
2. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka 2009/2010 (Vilnius, 2013).
- 3–4. Jadwiga Sadowska. Knygos ir žurnalai Lenkijoje skaičiais (1990–2010). (Balstogė; Vilnius, 2013); Książki i czasopisma w Polsce w świetle liczb (1990–2010). (Białystok; Wilno, 2013; kartu su Palenkės Lukasz Górnickio biblioteka).

Du pirmi leidiniai išėjo gavus Kultūros rėmimo fondo paramą. Finansavimas iš šio fondo buvo gautas dar dviem praėjusiais metais įvykdytiems projektams: 1. Kilnojamoji paroda „Kristijonas Donelaitis: metų ir raštų ratas“ (vadovė dr. Rima Cicėnienė). 2. Albumo „Vilnius ženkleliuose“ parengiamieji darbai (Birutė Railienė).

Bibliotekos darbuotojos toliau kūrė tarptautinę duomenų bazę „Lituanistika“.

Praėjusiais metais kolektyvui teko atlikti ir nenumatytų darbų. Per trumpą laiką Valstybės kontrolei reikėjo parengti išsamią informaciją apie kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitą ir saugojimą LMAVB. Be to, intensyviai bendradarbiauta su projekto LiBiTOP rengėjais. Komunikacijos skyrius vykdė bibliotekos vartotojų apklausą, buvo išsiųsta apie 2500 elektroninių laiškų, apibendrinti anketų duomenys. Direkcija ir skyrių vadovai dalyvavo šio projekto diskusijoje apie LMAVB vietą ir reikšmę visuomenei.

2013 m. gruodžio 31 d. LMAVB fondą sudarė 373 3514 egz., iš jų 271 249 saug. vnt. rankraštnių dokumentų. 2013 m. LMAVB turėjo 12 334 registruotus vartotojus, per metus sulaukta 247 mokslo tyrėjų iš 16 šalių. Skaitytojai bibliotekoje apsilankė 80 512 kartų, jiems išduota 294 859 egz. dokumentų.

2013 m. biblioteka susidūrė su problemomis, kurias būtina spręsti norint užtikrinti tinkamą įstaigos veiklą. Trūksta lėšų leidiniams komplektuoti, todėl neįstengiama prenumeruoti būtinos mokslinės periodikos, nėra lėšų užsienio mokslo leidiniams, trūksta išteklių įsigyti leidinių mainams (dėl to buvo prarasta mainų partnerių). Vykstant trečiam duomenų bazių prenumeratos etapui ir padidėjus privilomai įmokėti lėšų daliai 2014 m. LMAVB neįstengs prenumeruoti elektroninių išteklių (pirmiausia AIP, APS, AOP). Lėta rekonstrukcijos darbų eiga trikdo normalų veiklos ritmą, sunkina iš DOSINFA projekto gautos technikos eksploatavimą. LMAVB neturi pakankamos erdvės parodoms ir kitiems viešiesiems renginiams rengti, neįstengia reikiamai aptarnauti vartotojų per atvirąją prieigą ir kol kas negali įsteigti Lietuvos raštijos muziejaus. Dėl užtrūkusių nekokybiškų ALEPH diegimo darbų pernai ilgą laiką nebuvo galima tinkamai aptarnauti skaitytojų, o dėl išorės specialistų kaltės buvo prarasta didelė e. katalogo ir kitų sistemos modulių duomenų dalis. Dėl lėšų stygiaus negalima atnaujinti greitai senstančios kom-

piuterinės įrangos, kuria naudojasi darbuotojai ir skaitytojai. Ypač prasta padėtis Bendrojoje skaitykloje ir katalogų salėje. Kolektyvui senstant į daugelį padalinių būtina pritraukti jaunų darbuotojų, bet dėl menkų atlyginimų neįstengiama įdarbinti kvalifikuotų specialistų.

5.4. TARPTAUTINIAI RYŠIAI

5.4.1. Užsienio narių vaidmuo

Mokslų akademija siekia, kad jos užsienio nariai kuo aktyviau įsiliėtų į LMA veiklą. Dažniausios LMA užsienio narių bendradarbiavimo su Lietuvos mokslininkais formos yra bendri moksliniai tyrimai ir tyrėjų rengimas, inicijuojamos ir rengiamos paraiškos tarptautinių programų bendriems projektams, kūrybinis bendradarbiavimas rengiant bendrų tyrimų rezultatų publikacijas, leidžiant mokslo žurnalus, dalyvaujant mokslinių žurnalų redakcinėse kolegijose. LMA užsienio narius ekspertais kviečia ir LMT.

HSM skyriaus užsienio nariai A. Mickūnas ir G. Mikelinis (G. Michelini) skaitė paskaitas, vedė seminarus Lietuvos universitetuose, dalyvavo knygų mugės renginiuose.

MFChMS užsienio narys dr. M. Šuras (M S. Shur) kartu su LMA nariu A. Žukausku dalyvauja JAV Nacionalinio mokslo fondo projekte, užsienio narys K. Smitas (K. M. Smith) įsitraukė į „Lietuvos fizikos žurnalo“ straipsnių recenzavimą, tarpininkauja ryšiams su JK mokslo institucijomis stiprinti.

LMA užsienio narė B. Rivža, Latvijos žemės ūkio ir miškų mokslų akademijos prezidentė dalyvavo LMA renginiuose, susitiko ir diskutavo su ŽŪMMS nariais: 2013 m. lapkričio 14–15 d. LMA organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Investuokime į tyrėjus“; rugsėjo 30 d. – spalio 1 d. organizuotoje tarptautinėje EURAGRI metinėje konferencijoje; taip pat dalyvavo rugsėjo 27–28 d. organizuotoje 6-oje J. P. Aleksos tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Šiuolaikinio kaimo vizija“. Šioje konferencijoje dalyvavo ir LMA užsienio narys V. Strykis (V. Strīķis), Latvijos žemės ūkio universiteto profesorius.

ŽŪMMS narys A. J. Motuzas glaudžiai bendradarbiauja su LMA užsienio nariu Hohenheimo universiteto (Vokietija) V. Drochneriu. Prof. V. Drochneris dalyvavo ŽŪMMS organizuotoje konferencijoje „Kad Lietuva neišsivaikščiėtų“ bei LMA Vrublevskių bibliotekoje LMA tikrojo nario A. J. Motuzo publikacijų parodos atidaryme.

BMGMS Medicinos sekcija palaiko glaudžius mokslinius ryšius su Londono karališkosios Bromptono ligoninės profesoriumi, LMA užsienio nariu E. Bušu (A. Bush). Prof. E. Bušas yra LMA žurnalo „Acta medica Lituanica“ redakcinės kolegijos narys ir recenzuojamo žurnalo „Vaikų pulmonologija ir alergologija“ vyr. redaktoriaus pavaduotojas. Jis 2013 m. mokslinėje-praktinėje konferencijoje Vilniuje perskaitė kelias paskaitas Lietuvos vaikų gydytojams.

5.4.2. Ryšiai su tarptautinėmis organizacijomis, kurių narė yra LMA

LMA atstovauja Lietuvai tarptautinėse organizacijose, vienijančiose mokslų akademijas bei kitas mokslo institucijas: Visos Europos mokslų akademijų federacijoje (ALLEA), Tarptautinėje mokslo taryboje (ICSU), Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje (EASAC), Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje (IAP). Šioje veikloje ji siekia būti aktyvi minėtų organizacijų narė, padedanti formuluoti ir skelbti politikams bei visuomenei mokslu grindžiamas idėjas.

LMA narystė Europos ir pasaulio organizacijose suteikia galimybę Lietuvos atstovams dalyvauti sprendžiant svarbias Europos ir pasaulio tyrėjų problemas bei iškelti Lietuvos akademinei bendruomenei rūpimus klausimus tarptautiniu lygiu.

2013 m. pabaigoje LMA tapo Europos medicinos mokslų akademijų federacijos (FEAM) nare. Ši organizacija buvo įkurta 1993 m. Briuselyje ir šiuo metu vienija 13 šalių akademijas. FEAM savo veikloje sprendžia esmines Europos Sąjungos medicinos ir visuomenės sveikatos problemas. Ataskaitiniais metais Lietuvos mokslo organizacijoms ir draugijoms išplatinti šios organizacijos sprendimai ir siūlymai dėl radiacinės saugos atliekant pacientų tyrimus, dėl ES vykdomų klinikinių tyrimų organizavimo ir vykdymo tvarkos atnaujinimo, dėl asmenų duomenų apsaugos tvarkos nustatymo. Šiuo klausimu FEAM siūlymu

LMA kreipėsi į vidaus reikalų, teisingumo ir sveikatos apsaugos ministrus, ragindama aktyviai spręsti aktualius pacientų ir tiriamų asmenų teisės aktų rengimo klausimus.

LMA narys A. Buračas deleguotas atstovauti LMA ALLEA Europos tapatybės ir kultūros paveldo projekte. LMA tikrasis narys V. Basytis dalyvauja Tarptautinės medicinos mokslų akademijų sąjungos (IAMP), FEAM veikloje. LMA tikrasis narys E. Ušpuras yra EASAC Energijos programos valdybos narys.

Pasaulio mokslininkų federacija (PMF, jos prezidentas – LMA užsienio narys A. Zikikis (A. Zichichi)) įkūrė stipendijų programą, suteikiančią galimybę jauniems mokslininkams jų gyvenamojoje šalyje vykdyti mokslinę tiriamąją veiklą vadovaujant geriausiems tos šalies mokslininkams. LMA administruoja PMF Lietuvos stipendijų programą. 2013 m. PMF stipendijos buvo mokamos 3 jauniems Lietuvos mokslininkams.

LMA tikrasis narys A. Raila atstovavo Lietuvai EASAC. Ši organizacija po išsamių diskusijų parengė siūlymus dėl žemės ūkio žaliavų naudojimo maistui ir ne maisto reikmėms. Siūlymai buvo pateikti Europos Komisijai.

5.4.3. Ryšiai su tarpakademinių mokslinių mainų partneriais

Kaip ir dauguma kitų Europos mokslų akademijų, LMA remia mokslininkų mainus pagal dvišalio mokslinio bendradarbiavimo sutartis su užsienio šalių mokslų akademijomis.

Šiuo metu LMA yra pasirašiusi 26 bendradarbiavimo sutartis su užsienio šalių nacionalinėmis mokslų akademijomis bei su Lindau Nobelio premijos laureatų susitikimų taryba ir fondu. 22 iš minėtų sutarčių numato mokslininkų dvišalių mainų kvotas, kai priimanti šalis apgyvendina atvykstančius mokslininkus ir moka jiems dienpinigius. Šiems mainams vykdyti LMA skiria lėšų. Pastaraisiais metais norint racionaliau naudoti lėšas vis dažniau prioritetą teikiamas ne individualiems vizitams, o dvišaliams moksliniams projektams įgyvendinti.

Šių LMA tarptautinių sutarčių teikiamomis galimybėmis gali naudotis visų Lietuvos mokslo ir studijų institucijų atstovai, kai kitos užsienio akademijos taiko kai kuriuos apribojimus. Pvz., mokslininkai iš universitetų negali naudotis mainų galimybėmis.

Ataskaitiniais metais LMA priėmė 54 mokslininkus, atvykusius pagal dvišalio bendradarbiavimo sutartis, kurie Lietuvoje dirbo 367 dienas; 28 Lietuvos mokslininkai 267 dienas dirbo užsienio mokslo institucijose. Daugiausia atvykusių užsienio mokslininkų – 18 (129 dienos) buvo nominuoti Lenkijos MA. Rusijos MA priėmė daugiausia Lietuvos mokslininkų – 8 (83 dienos). Tik šiek tiek mažesnę skaičių Lietuvos mokslininkų priėmė Lenkijos MA – 6 (51 diena). Dauguma vizitų buvo trumpalaikiai – mokslininkai vyko į konferencijas, seminarus, simpoziumus, taip pat dirbo bibliotekose, archyvuose, mokslinių tyrimų centruose.

LMA siekia padėti jauniems mokslininkams semtis patirties iš žymiausių pasaulio mokslininkų, todėl LMA yra pasirašiusi Savitarpio supratimo memorandumą su Lindau Nobelio premijos laureatų susitikimų taryba ir fondu. 2013 m. birželio 30 d. – liepos 5 d. Lindau mieste, Vokietijoje, įvyko 63-asis Lindau Nobelio premijos laureatų susitikimas, skirtas chemijai. Renginyje dalyvavo 34 chemijos srities Nobelio premijos laureatai. Į šį susitikimą buvo pakviesti 625 jaunieji mokslininkai, doktorantai, studentai iš 77 pasaulio šalių. Lietuvai renginyje atstovavo Vilniaus universiteto Chemijos fakulteto doktorantė Olga Darčanova.

LMA ypatingą dėmesį skiria ryšiams su Baltijos šalių mokslų akademijomis. Sausio 28–29 d. LMA prezidento vadovaujama delegacija (LMA tikrieji nariai E. Butkus, B. Stundžia, S. Tamulevičius ir Organizacinio skyriaus vadovas dr. A. Bernotas) dalyvavo Taline vykusioje 13-oje Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijoje „Europos mokslinių tyrimų erdvė ir nedidelės šalys“. Spalio 14–17 d. LMA prezidentas V. Razumas vyko į Jerevaną, kur dalyvavo Armėnijos nacionalinės mokslų akademijos 70-mečio renginiuose ir aptarė tolesnio dvišalio bendradarbiavimo klausimus. Remiantis dvišalio bendradarbiavimo sutartimi su Vengrijos mokslų akademija (pasirašyta 1995 m.), praėjusiais metais buvo atnaujintas bendradarbiavimo Protokolas, kuris detalizuoja šių akademijų ryšius 2013–2015 m.

6. Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir pan.)

6.1. SEIMO IR VYRIAUSYBĖS PAVEDIMAI ORGANIZUOTI IR KOORDINUOTI MOKSLINIUS TYRIMUS; KONSULTACIJOS, REKOMENDACIJOS IR EKSPERTINIAI VERTINIMAI VALSTYBĖS INSTITUCIJOMS IR SAVIVALDYBĖMS

2013 m. vasario 12 d. Seimo Aplinkos apsaugos komitetas kreipėsi į LMA prašydamas pareikšti nuomonę dėl skalūninių dujų žvalgybos ir gavybos poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai įvertinimo. LMA prezidentas sudarė komisiją (pirmininkas V. Basys), atstovaujančią įvairioms mokslų sritims: geologus, medikus, ekologus ir kt. Apie skalūninių dujų žvalgybos geologines, geochemines ir technologines sąlygas medžiagą parengė A. Grigelis, apie dujų žvalgybos galimą poveikį žmonių sveikatai – V. Basys, apie įtaką gamtinei aplinkai – A. V. Valiulis, gyvagai gamtai – V. Būda, dirvožemiui ir žemėnaudai – A. J. Motuzas, paviršiniams vandenims – A. Malinauskas, požeminiam vandeniui – V. Juodkasis, apie skalūninių dujų gavybos galimą poveikį gelmių būklei – G. Motuza-Matuzevičius, galimą žalingą radiacinį poveikį – J. V. Vaitkus bei gavybos ekonominę reikšmę – J. Vilemas. Pateiktos komisijos išvados buvo apsvaistytos ir patvirtintos Prezidiume. Komisijos atstovai V. Basys, A. Grigelis ir G. Motuza-Matuzevičius 2013 m. kovo 20 d. pristatė išvadas bendrame Seimo Aplinkos apsaugos ir Energetikos komisijų posėdyje, atsakė į klausimus ir dalyvavo diskusijoje.

Komisija, išnagrinėjusi teisės aktus, Europos Parlamento ir Europos Komisijos atliktų tyrimų rezultatus, įvairius mokslinių tyrimų duomenis, ekspertų išvadas, konstatavo, kad skalūninių dujų žvalgyba Lietuvos žemės gelmėse galima. Skalūninių dujų gavybai būtina pateikti žvalgybos rezultatus, atlikti gavybos ploto ir laiko Poveikio aplinkai vertinimą, pateikti kai kuriuos papildomus duomenis, užtikrinti šalies interesus atitinkančias valstybės pajamas ir numatyti kompensavimo sąlygas dėl galimų neigiamų pasekmių aplinkai bei žmonių sveikatai. Taip pat privalu tobulinti teisės aktus, susijusius su skalūninių dujų žvalgyba ir gavyba. Parengtas „Komisijos dėl skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos poveikio aplinkai bei žmonių sveikatai vertinimo išvados“ dokumentas perduotas Seimo Aplinkos apsaugos komitetui.

LMA prezidiumo narys A. Vasiliauskas teikė Ministro Pirmininko potvarkiu paskirtos darbo grupės siūlymus dėl Ekonomikos instituto steigimo, prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos ir inovacijų raidos kryptių projekto vertinimui. HSM skyriaus narys B. Stundžia – vienkartinės konsultacijas, rekomendacijas ir ekspertinius vertinimus Seimui ir Vyriausybei, kitoms valstybės institucijoms ir savivaldybėms, ypač LMA partnerėms.

Švietimo ir mokslo ministerijos prašymu LMA nagrinėjo paraiškas ir pasiūlė 3 kandidatus ŠMM atrankos komisijai, turėjusiai įvertinti pretenduojančių gauti ŠMM įsteigtas Mokslo premijas lietuvių kilmės užsieniečiams mokslininkams bei Lietuvos Respublikos pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje.

Keletas HSMS narių atliko Lietuvos mokslo premijoms pateiktų darbų ekspertizes, dalyvavo Lietuvos mokslo tarybos, Studijos kokybės vertinimo centro, Lietuvos švietimo tarybos darbe. Atstovaudami Akademijai valstybės institucijose D. Kaunas, A. Gaižutis buvo Lituanistinių tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos prie LR Seimo nariai. E. Jovaiša ėjo Valstybės Nepriklausomybės stipendijos komisijos pirmininko, A. Vasiliauskas ir A. V. Matulionis – šios komisijos narių pareigas. A. Buračas ir A. Vasiliauskas buvo LMA ir Lietuvos banko įsteigtos V. Jurgučio premijos komisijos nariai. A. Tyla – ilgametis Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio tarybos narys. A. Gaižutis – Vilniaus m. savivaldybės Švietimo tarybos pirmininkas; Lietuvos švietimo tarybos narys, E. Jovaiša – Valdovų rūmų fondo steigėjas ir narys, Valstybinės etninės globos tarybos, Archyvų tarybos narys. V. Nekrošius yra teisingumo ministro visuomeninis patarėjas, Vilniaus komercinio arbitražo teismo pirmininkas, V. Martinkus – Vyriausybės kultūros ir meno premijų komisijos pirmininkas, Baltijos Asamblėjos apdovanojimų už literatūros, meno

ir mokslo laimėjimus komisijos narys, A. Sabaliauskas – ilgametis Susisiekimo ministerijos sudarytos Pašto mokslo ženklų leidybos komisijos narys.

Ekspertinėje veikloje aktyviai dalyvavo BMGMS nariai. Aplinkos ministerijos ir Regioninių ir Nacionalinių parkų prašymu J. R. Naujalis atliko daugkartines konsultacijas augalų rūšių ir gamtinių buveinių apsaugos klausimais. Z. A. Kučinskienė yra Karo mokslo ir technologijų tarybos prie Krašto apsaugos ministerijos narė. V. Kučinskas – Sveikatos apsaugos ministerijos specialistas konsultantas medicininės genetikos klausimais, Lietuvos bioetikos komiteto kolegijos narys. V. A. Bumelis yra Lietuvos–Izraelio prekybos rūmų prezidentas, Lietuvos pramoninkų konfederacijos viceprezidentas, Lietuvos mokslo tarybos valdybos narys, Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų strateginės tarybos narys, Lietuvos verslo konfederacijos prezidiumo narys, UNICEF Lietuva valdybos pirmininkas ir taip dalyvauja įvairių projektų ir procesų ekspertizėje. V. Būda yra UNESCO Lietuvos skyriaus narys, UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ pirmininkas ir dalyvauja šios organizacijos vykdomų projektų ekspertizėje. V. Žalakevičius, būdamas Aplinkos ministerijos kolegijos narys, teikė konsultacijas, rekomendacijas, įvertinimus Aplinkos ministerijai. A. Skirkevičius yra Žemės ūkio ministerijos ekspertas ir jos prašymu atlieka ekspertinį darbą bitininkystės klausimais. K. Sasnauskas atlieka ekspertinį darbą būdamas LMT, MITA ir MOSTA ekspertu. R. Žaliūnas yra Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) rektorius ir dalyvauja įvairių Vyriausybės, ŠMM ir kitų organizacijų pavedimu atliekant ekspertinį darbą. J. R. Naujalis yra Lietuvos Raudonosios knygos komisijos prie Aplinkos ministerijos narys ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos neetatinis ekspertas, G. Motuza dalyvavo Seimo Aplinkos apsaugos komiteto darbe rengiant Žemės gelmių įstatymo pakeitimus, L. Kupčinskas yra LMT narys, sveikatos apsaugos ministro visuomeninis patarėjas, J. Kulys yra LMT narys, V. Basys Lietuvos mokslų akademijai atstovauja Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie SAM Vaistų registravimo taryboje: yra jos pirmininko pavaduotojas, dalyvauja ekspertiniame darbe įvertinant registruojamus ir perregistruojamus vaistus. V. Basys Lietuvos verslo paramos agentūros prašymu atliko vertinimą paraiškos, pateiktos Europos struktūrinių fondų paramai gauti, susijusios su naujų vaistų kūrimu, medicininių centrų, vaistų ikiklinikinių tyrimų centrų steigimu Lietuvoje.

ŽŪMMS nariai dalyvavo vykdant Vyriausybės pavedimus bei ekspertinę veiklą, teikė mokslines konsultacijas valstybinėms institucijoms, savivaldos organizacijoms. Z. Dabkevičius dalyvavo Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų strateginės tarybos posėdžiuose (yra šios tarybos narys), teikė siūlymus dėl MTEPI sumanios specializacijos prioritetinių krypčių ir prioritetų. H. Žilinskas atliko įvairias ekspertizes Žemės ūkio ministerijos, Žemės ūkio rūmų ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pavedimu. L. Kairiūkštis dalyvavo Generalinės miškų urėdijos komisijoje „Geriausiai atliekamų miško ūgdomųjų kirtimų Lietuvos girininkijose įvertinimui“.

Šio skyriaus narys A. Raila yra Žemės ūkio ministerijos sudarytos Išskirtinės kokybės produktų tarybos narys, recenzavo šios tarybos norminius dokumentus, teikė siūlymus ir išvadas dėl išskirtinės kokybės produktų pripažinimo vertinimo kriterijų ir metodikų.

Gavę įgaliojimus, ŽŪMMS nariai stebi su žemės ūkio ir miškų mokslu bei žemės ir miškų tvarkymu Lietuvoje susijusius įvykius ir prireikus siekia valdžios nutarimų pagrįstumo, be atskiros Seimo pavedimo ar ministerijų prašymo imasi iniciatyvos organizuoti LMA apskritojo stalo diskusijas, seminarus, konferencijas, kuriose dalyvauja daug atitinkamos srities specialistų. Parengti mokslininkų siūlymai dėl iškilusių problemų padeda politikams priimti aiškiai motyvuotus sprendimus atstovaujant viešajam interesui.

TMS narys J. Augutis yra Lietuvos švietimo tarybos pirmininko pavaduotojas, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos Mokslo komiteto pirmininkas, VDU tarybos narys, VDU senato narys, Lietuvos energetikos instituto tarybos narys. Jis vadovauja 2009 m. įkurtam Energetinio saugumo tyrimų centrui (ESTC), kuris yra jungtinis VDU ir LEI tyrimų centras.

2013 m. Krašto apsaugos ministerijos atnaujintos Karo mokslo ir technologijų tarybos nariais taip pat patvirtinti TMS nariai J. Augutis, G. Dzemyda, A. Fedaravičius, V. Ostaševičius. Šios tarybos narių

veiklą reguliuos naujai parengti Karo mokslo ir technologijų tarybos prie Krašto apsaugos ministerijos nuostatai. Be to, G. Dzemyda yra Susisiekimo ministerijos transporto mokslo ir informacinių technologijų tarybos narys, Visorių informacinių technologijų parko tarybos narys, Lietuvos atstovas ES technologijų platformoje „Tinklinė Europos programinės įrangos ir paslaugų iniciatyva“.

TMS narys J. K. Staniškis yra LR Trišalės tarybos Darnaust vystymosi komiteto pirmininkas, LR Triukšmo prevencijos komisijos prie SAM narys, Jungtinių Tautų Globalaus tinklo „Išteklius tausojanti ir švaresnė gamyba“ Vykdomojo komiteto narys Europai ir Vidurinei Azijai. Šio skyriaus narys E. Ušpuras – Lietuvos branduolinės energetikos asociacijos prezidentas, pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komiteto Tarybos narys.

6.2. LIETUVOS MOKSLO PREMIJŲ KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Vadovaudamasi Vyriausybės nutarimu (Žin., 1993, Nr. 3-73 ir aktuali redakcija), LMA organizuoja Lietuvos mokslo premijų (LMP) komisijos veiklą. Komisijoje dalyvauja nemažai LMA narių: LMA prezidentas V. Razumas yra jos pirmininkas, LMA viceprezidentas D. Kaunas – mokslinis sekretorius, V. Mikelėnas, Z. Norkus, J. Sprindytė – Humanitarinių ir socialinių mokslų sekcijos nariai, J. Augutis, J. V. Gražulevičius, R. Kažys, R. Mokrik, M. Ragulskis, V. Stanys, D. Surgailis, L. Valkūnas – Fizinių, biomedicinos, žemės ūkio ir technologijos mokslų sekcijos nariai.

Komisijos veiklą, kuriai talkina LMA darbuotojai, sudaro mokslinių darbų konkurso, pretendentų ir laimėtojų skelbimas, gautų darbų vertinimo ir LMP komisijos posėdžių organizavimas, kitų komisijos pavedimų vykdymas. Vadovaudamasi minėtu Vyriausybės nutarimu, 2013 m. LMA surengė ir 2012 metų LMP laureatų viešus pranešimus apie savo mokslinius laimėjimus Lietuvos mokslo bendruomenei ir visuomenei. Be to, lapkričio–gruodžio mėn. surengta 10 (iš 27) viešų paskaitų iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ (plačiau – 3 priede).

6.3. BENDRADARBIAVIMO SU CERN KOORDINAVIMAS

Vyriausybės ir Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos (CERN) bendradarbiavimo susitarimu dėl tolesnio mokslinio ir techninio bendradarbiavimo plėtojimo didelių energijų fizikos srityje (Žin., 2004, Nr. 171-6326) ir jo protokolu, Lietuvos bendradarbiavimą su CERN koordinuoja LMA. Bendradarbiauti pasirengusios Lietuvos mokslo ir studijų institucijos 2012 m. pabaigoje LMA kvietimu teikė paraiškas konkursiniams projektams. Ekspertų teigiamai įvertinti projektai, pritarus LMA prezidiumui, buvo finansuoti 2013 metais ŠMM tam skirtomis lėšomis. Tomis lėšomis taip pat apmokėti mokesčiai pagal susitarimus, susijusius su Lietuvos mokslininkų ir kitų tyrėjų dalyvavimu CERN mokslinių tyrimų programose, projektuose ir kituose renginiuose. Šio indėlio dėka tris mėnesius CERN studentų vasaros mokykloje 2013 m. studijavo VU fizikos magistras A. Jelinskas.

Konkursinį finansavimą 2013 m. gavusios su CERN bendradarbiaujančios mokslininkų ir tyrėjų grupės buvo trys (2012 m. – dvi), visos iš VU. Viena jų (vadovas prof. A. Juozapavičius) vykdė informacinių technologijų darbus, susijusius su CERN Kompaktinio miuonų solenoido (CMS) eksperimento duomenų srautu, jo duomenų bazėmis ir ekspertinių sistemų kūrimu. Kita, eksperimentinės fizikos grupė (vadovas LMA tikrasis narys J. V. Vaitkus), atliko tyrimus, reikalingus CERN detektoriams tobulinti bei CERN eksperimentų radiacinės aplinkos stebėsenai. Trečia, teorinės fizikos grupė (vadovas dr. A. Juodagalvis), dalyvavo CMS eksperimento duomenų tyrime atlikdami Drell–Yann proceso – kvarko ir antikvarko anihiliacijos, kai susidaro priešingų krūvių elektronai arba miuonai – analizę, prižiūrėdami CMS sambūrio analitinės programinės įrangos atnaujinimą, teoriškai analizuodami dalelių savybes ir skilimus. Visų grupių darbai yra gerai vertinami CERN atstovų. Jie yra tęstiniai, ir į tai atsižvelgdama ŠMM 2013 m. pabaigoje ėmėsi veiksmų, kad jų finansavimas būtų tolydesnis bei didesnis.

6.4. LIETUVOS PIRMININKAVIMO ES TARYBAI KONFERENCIJA „INVESTUOKIME Į TYRĖJUS“

ŠMM siūlymu LMA jau 2012 metais sutiko rengti konferenciją apie mokslinių tyrimų žmogiškuosius išteklius Lietuvos pirmininkavimo ES Taryboje per antrąją 2013 metų pusmetį progą. Tarptautinė konferencija „Investuokime į tyrėjus. Geresnės studijos ir karjera naudojantis naujomis finansavimo galimybėmis“ įvyko lapkričio 14–15 d. LMA. Dalyvavo 95 užsieniečiai ir 124 Lietuvos institucijų atstovai.

Bene pirmą kartą šioje konferencijoje platesnei Europos mokslo bendruomenei buvo atskleistos 2014–2020 metų Bendrosios programos „Horizontas 2020“ naujos ypatybės: ją bus galima derinti su ES struktūrine parama, joje bus skatinama laikytis Inovatyviųjų doktorantūros studijų principų. Į renginį buvo specialiai kviečiami su mokslo politika ir jo finansavimu susiję asmenys, kad šias žinias greičiau paskleistų savo valstybėse ir imtųsi jas taikyti praktiškai.

Konferencijoje daug dėmesio skirta tyrėjų karjeros patrauklumo klausimams. Diskusijos apie tai vyko 8 darbo grupėse, išvados pasidalyta baigiamojoje konferencijos dalyje. Svarbiausia konferencijos medžiaga – išvados, rekomendacijos, rinktinių pranešimų tekstai – išleisti atskiru leidiniu jau 2014 m. sausį. Beveik 300 jo tiražo egzempliorių išsiųsta Europos institucijoms, kurių atstovai nebuvo atvykę. Renginio svetainėje <http://investinresearchers2013.eu/> galima išsamiau susipažinti su konferencijos programa ir turiniu.

Konferenciją rėmė ŠMM ir URM, finansavo Europos Komisija.

6.5. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ REMIAMŲ VALSTYBĖS PLANUOJAMŲ PROJEKTŲ VYKDYMAS

I. VALSTYBĖS PLANUOJAMI PROJEKTAI

Projektas **Lyčių lygybės moksle skatinimas (LYMOS)**

VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-001

Pradėtas įgyvendinti 2011 m. sausio 27 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp moksleivių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“. Baigtas įgyvendinti 2013 m. vasario 15 d.

Projekto partneriai: Lietuvos mokslo taryba, asociacija „BASNET Forumas“. Lietuvos studentų atstovybių sąjungai iškėlus bankroto bylą, institucija išbraukta iš projekto partnerių sąrašo.

Projekto tikslas – sukurti struktūrinius pagrindus lyčių lygybės principams įgyvendinti Lietuvos mokslo sistemoje siekiant didinti mokslininkų skaičių aukščiausiu akademiniu bei mokslo ir studijų valdymo lygiu, fizinių ir technologinių mokslų srityse. Projektas skirtas švietimo ir mokslo ministro patvirtintos Nacionalinės moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimo moksle strategijos uždaviniams įgyvendinti ir jai tobulinti.

2013 m. sausį baigtas įgyvendinti projekto veiklos. Atliktas išlaidų atitikties projekto finansavimo ir administravimo sutarties sąlygoms patikrinimas. Audito išvados skelbia: „Projekto vykdytojo mokėjimo prašymai visais reikšmingais atžvilgiais yra parengti pagal Projekto finansavimo ir administravimo sutarties sąlygas bei tikrai ir teisingai parodo finansinius projekto rezultatus“. Skirta parama panaudota 100 %.

Projektas **Periodinių mokslo leidinių leidyba**

VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-002

Pradėtas įgyvendinti 2011 m. birželio 21 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp moksleivių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“. Projekto trukmė – 36 mėnesiai.

Projekto partneriai: Gamtos tyrimų centras, Klaipėdos universitetas, Kauno technologijos universitetas, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, Lietuvos sporto universitetas, Lietuvių katalikų mokslo akademija, Mykolo Romerio universitetas, Viešojo administravimo lavinimo asociacija, Lietuvos

edukologijos universitetas, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Šiaulių universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Vilniaus universitetas. Projekto tikslas – skatinti mokslo rezultatų sklaidą Lietuvoje ir už jos ribų pasitelkiant mokslo periodikos leidybą.

Projekto lėšomis iš viso finansuojama 47 įvairių mokslo sričių periodinių leidinių leidyba: 5 biomedicinos mokslų, 8 fizinių mokslų, 14 humanitarinių mokslų, 15 socialinių mokslų ir 5 technologijos mokslų srities. Dalis žurnalų leidžiami ir elektroniniu būdu. Elektroninės leidybos darbai apima žurnalų straipsnių ir santraukų parengimą skelbti interneto svetainėje, jų pateikimą standartiniais skaitmeniniais formatais.

Per 2013 m. vykdant projekto veiklas buvo išleisti 189 visų minėtų mokslo sričių žurnalų numeriai. Iš viso nuo projekto įgyvendinimo pradžios išleisti 388 numeriai iš 525. Iš LMA planuojamų išleisti 142 žurnalų numerių išleista 112, liko išleisti 30. Panaudota 64 % numatytų ES struktūrinės paramos lėšų.

Naudojant „CrossCheck“ paslaugą, atliekama mokslo straipsnių, pretenduojančių patekti į leidinius, originalumo ir autorystės patikra. Per 2013 m. patikrintas 151 straipsnis. Iš viso nuo projekto įgyvendinimo pradžios patikrinti 555 mokslo žurnalų straipsniai iš 1050, taip pat atliktas numatytas kasmetinis leidinių ekspertinis vertinimas. Šešių ekspertų vertinimo komisija išsamiai patikrino 9 projekte dalyvaujančius leidinius.

Viešinant projektą dienraštyje „Lietuvos žinios“ išspausdintas straipsnis „Parama mokslo periodikai“. Straipsnyje trumpai pristatomas projektas ir apibendrinami per metus gauti rezultatai.

Projektas Nacionalinės mokslo populiarinimo priemonių sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas

VP1-3.2-ŠMM-02-V-02-003

Pradėtas įgyvendinti 2011 m. liepos 29 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp moksleivių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“. Projekto trukmė – 48 mėnesiai (2013 m. Švietimo ir mokslo ministerijai pritarus, projektas pratęstas dar vieneriems metams).

Projekto partneriai: Vilniaus universitetas, Kauno technologijos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Mykolo Romerio universitetas, Šiaulių universitetas, VŠĮ „Kino pavasaris“, VŠĮ „Mokslas ir inovacijos visuomenei“, Lietuvos moksleivių sąjunga, Lietuvių katalikų mokslo akademija ir Lietuvos žurnalistų sąjunga.

Projekto tikslas – populiarinti mokslą visuomenėje, skatinti tyrėjų ir visuomenės dialogą. Projekto metu rengiant mokslo festivalius, šventes kuriant vaikams ir jaunimui skirtas mokslo populiarinimo programas bei audiovizualines priemones siekiama sukurti ir išbandyti mokslo bei technologijų populiarinimo visuomenėje sistemas. Taip pat siekiama ugdyti mokslininkų komunikacijos visuomenei įgūdžius. Šios priemonės padės siekti pagrindinio „Tyrėjų karjeros programos“ tikslo – didinti tyrėjų skaičių ir mažinti tyrėjų amžiaus vidurkį Lietuvoje.

Įgyvendinus projektus, bus sukurtos ir išbandytos mokslo populiarinimo sistemos, kurios skatins visuomenę būti aktyvia populiarinant mokslą:

- sukurta Mokslo populiarinimo apdovanojimų bei skatinimo sistema;
- sukurta ir išbandyta Mokslo populiarinimo renginių rėmimo sistema;
- sukurta ir išbandyta Mokslo populiarinimo garso ir vaizdo priemonių sistema.

Per 2013 m. parengtas ir išplatintas mokslo populiarinimo apdovanojimų bei skatinimo sistemos sukūrimo aprašas. Organizuotas didelio visuomenės susidomėjimo sulaukęs mokslo populiarinimo audiovizualinių priemonių konkursas, kuriuo siekiama skleisti mokslo svarbą visuomenei, viešinti mokslo ir technologijų naujausius pasiekimus, didinti mokslininko profesijos patrauklumą, skatinti tyrėjų ir visuomenės dialogą, gerinti visuomenės gebėjimus suprasti ir vertinti naujausius mokslo bei technologijų laimėjimus. Paskelbus kvietimą teikti paraiškas mokslo populiarinimo audiovizualinių priemonių konkursui, iš viso jų buvo gauta 97, iš jų 11 pareiškėjų skirta parama įgyvendinti projektus.

Kovo mėn. surengtas mokslo populiarinimo ir mokslinių fantastinių filmų festivalis „Eureka“. Festivalio programos metu parodyta 10 filmų (20 kino seansų). Organizuotas seminaras „Mokslas kine – tikrovė ir fikcija“. Birželio mėn. organizuota biologijos lauko praktikos ekspedicijų stovykla. Joje 10–18 metų vaikai ir jaunuoliai buvo supažindinami su gamtos tyrimo metodais, organizuojamos mokslininkų paskaitos, pažintiniai biologijos lauko praktikos žygiai. Rugsėjo mėn. įvyko mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“, papildomai surengta tarptautinė mokslo mugė, kurioje su savo veikla lankytojus supažindino per 100 Lietuvos ir kitų užsienio šalių mokslo bei verslo organizacijų. Baigtas rengti vaizdo reportažų „Mokslas iš arti“ ciklas. Leidžiamos mokslo populiarinimo serijos „Mokslas visiems“ knygos. Iš numatytų 12 knygų, išleistos 9. Iš jų 3 aptartos specialiuose knygų pristatymo renginiuose, skirtuose visuomenei. Tebevyksta „KTU Vaikų universiteto“, interaktyvios mokslo populiarinimo programos LUBSA renginiai. Aktyviai įgyvendinamas projekto valorizacijos planas. Panaudota 64 % numatytų ES struktūrinės paramos lėšų.

II. KONKURSINĖS ATRANKOS BŪDU VYKDOMI PROJEKTAI

Projektas **Lietuvos mokslo ir studijų organizacijų tematinų tinklų plėtra ir tyrėjų kompetencijų ugdymas**

VP1-3.1-ŠMM-05-K-02-007

Pradėtas įgyvendinti 2013 m. sausio 29 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „MTTP tematinų tinkle, asociacijų veiklos stiprinimas“. Projekto trukmė – 24 mėnesiai.

Projekto vykdytoja – asociacija „Santaros slėnis“. Projekto partneriai: Lietuvos mokslų akademija ir Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras. Projekto tikslas – sustiprinti asociaciją „Santaros slėnis“ ir socialinius-ekonominius partnerius, sprendžiančius tiek Lietuvos, tiek slėnio „Santara“ mokslo ir verslo bendradarbiavimo bei plėtros uždavinius.

Įgyvendinant LMA veiklas orientuotas į vietinio ir tarptautinio bendradarbiavimo ryšių stiprinimą, per 2013 m. sukurta informacijos srautų ir projektų valdymo sistema – daugiašalio informacijos keitimosi ir bendradarbiavimo tinklas elektroninėje erdvėje su funkcijomis, optimizuojančiomis ir automatizuojančiomis procesus. Taip pat parengta studija „Lietuvos mokslų akademijos narių rinkimų procedūros tobulinimas“, skirta sustiprinti vidinę LMA struktūrą gerinant narių rinkimo sistemą. Tolesnė projekto eiga apima LMA naujų narių rinkimų bei tarptautinės konferencijos apie nanotechnologijas organizavimą. LMA panaudojo 45 % jai skirtų ES struktūrinės paramos lėšų.

Projektas **Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro (slėnio) „Nemunas“ programos įgyvendinimas, stiprinant partnerystę ir institucijų veiklą**

VP1-3.1-ŠMM-05-K-02-018

Pradėtas įgyvendinti 2013 m. sausio 31 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „MTTP tematinų tinkle, asociacijų veiklos stiprinimas“. Projekto trukmė – 24 mėnesiai. Projekto vykdytoja – asociacija „Slėnis Nemunas“. Projekto partnerė – Lietuvos mokslų akademija.

Projekto tikslas – stiprinti ir koordinuoti asociacijos „Slėnis Nemunas“ ir LMA vietinį ir tarptautinį bendradarbiavimą bei vidinę institucijų struktūrą kuriant ir skatinant tematinis ir partnerystės tinklus. Stiprinant vietinį bendradarbiavimą 2013 m. LMA organizuoti 2 renginiai – Klaipėdos m. savivaldybės diena ir Ignalinos r. savivaldybės diena LMA bei 1 renginys išvykoje – LMA diena Panevėžio m. savivaldybėje. Antraisiais projekto įgyvendinimo metais numatoma organizuoti dar 3 renginius „Savivaldybės diena“ LMA ir 4 LMA darbuotojų ir narių išvykas į kitas savivaldybes.

Per 2013 m. surengti verslumo ugdymo mokymai, atliktas LMA interneto svetainės techninis tobulinimas, praplėstas turimų buhalterinių programų funkcionalumas. Didelis dėmesys skirtas LMA ekspertinei veiklai stiprinti. Parengta ir ekspertų recenzuota 1 iš numatytų 3 studijų – „Skalūninių geolo-

ginių formacijų genezė ir angliavandenilių gavyba: poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai“. 2014 m. kovo 26 d. įvyko studijos pristatomasis renginys. LMA panaudojo 41 % jai skirtų ES struktūrinės paramos lėšų.

Projektas Fizinių ir technologijos mokslų centro ir Lietuvos mokslų akademijos veiklos stiprinimas

VP1-3.1-ŠMM-05-K-02-016

Pradėtas įgyvendinti 2012 m. liepos 24 d. pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonę „MTTP tematinis tinklas, asociacijų veiklos stiprinimas“. Projekto trukmė – 24 mėnesiai. Projekto vykdytojas – Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras. Projekto partnerė – Lietuvos mokslų akademija.

Projekto tikslas – stiprinti FTMC ir LMA veiklą. Šiam tikslui pasiekti numatoma įgyvendinti tokius uždavinius: 1. Stiprinti ir koordinuoti FTMC ir LMA vietinį ir tarptautinį bendradarbiavimą; 2. Optimizuoti vidines institucijų struktūras ir mokslo tyrimų kryptis. Aktyvus bendradarbiavimas su kitų šalių mokslų akademijomis, specializuotomis tarptautinėmis organizacijomis ir vizitai į jas LMA darbuotojams bei nariams sudaro galimybę užmegzti naujus ir įtvirtinti senus ryšius, inicijuoti, įgyvendinti tarptautinius projektus, prisijungti prie užsienio organizacijų įgyvendinamų programų bei projektų. 2013 m. organizuotos 4 išvykos, apmokėtos narystės tarptautinėse organizacijose.

Siekiant nustatyti LMA komunikacijos tikslines auditorijas, viešinimo kanalus ir priemones šioms auditorijoms pasiekti 2013 m. parengta LMA veiklos viešinimo ir viešinimo kanalų studija. Žinomumui didinti pagaminta ir per įvairius renginius bei išvykas platinama atributika su LMA ženklu, per 2013 m. išleisti 4 leidinio „Lietuvos mokslų akademijos žinios“ numeriai. Taip pat organizuoti mokymai „Make-tavimas ir grafinis dizainas“ ir „Mokslo žinių komunikacijos kompetencijos ugdymas“, parengtas LMA VSAFAS apskaitos standartų taikymo tvarkų aprašas.

2013 m. pabaigoje pradėta įgyvendinti veikla „Lietuvos mokslo premijų kandidatų ir laureatų pristatymas“. Atsižvelgiant į mokslo premijų laureatų indėlį į Lietuvos mokslą ir siekiant didinti Lietuvos mokslo premijų įteikimo žinomumą, pristatyti visuomenei kandidatus ir jų darbus, organizuota 13 iš 27 kandidatus pristatančių renginių.

LMA panaudojo 64 % jai skirtų ES struktūrinės paramos lėšų.

Išsami informacija apie anksčiau minėtus ES SF projektus pateikta LMA tinklalapyje rubrikoje „ES SF projektai“.

7. Klausimai ir problemos, kurias siūloma spręsti Seimui ir Vyriausybei

LMA nori atkreipti Seimo ir Vyriausybės dėmesį, kad nagrinėjant Lietuvai aktualius klausimus tikslinga kviesti Mokslų akademiją atlikti ekspertinių funkcijų.

Išanalizavusi LMA mokslų skyrių siūlymus, LMA kaip prioritetinius ir šiuo metu ypač aktualius Lietuvai teikia svarstyti du klausimus ir jų sprendimo siūlymus.

1. Dėl skalūninių dujų žvalgybos ir gavybos Lietuvoje.

- 1.1. LMA parengtas tyrimas apie skalūninių angliavandenilių žvalgybos geologines sąlygas, galimą poveikį žmonių sveikatai, gamtinei aplinkai, gyvajai gamtai, dirvožemiui ir žemėnaudai, paviršiniams vandenims, požeminiam vandeniui pagrindžia išvadą, kad skalūninių dujų žvalgyba Lietuvos žemės gelmėse yra tikslinga kaip vienintelė priemonė norint ištirti skalūninių dujų, taip pat ir skalūninės naftos paplitimą, dujas ir naftą generuojančių uolienų parametrus, skaičiuojamuosius ir išgaunamus dujų ir naftos išteklius, jų energetinę ir ekonominę vertę.

- 1.2. Skalūninių dujų ir skalūninės naftos žvalgybos poveikis žemės gelmių būklei negalimas arba tam tikrais atvejais labai nežymus.
- 1.3. Skalūninių dujų gavybos poveikis gelmių būklei yra didesnis nei išgaunant naftą ir dujas iš tradicinių telkinių. Todėl, atlikus skalūninių dujų žvalgymą, turi būti pateiktas jų Naudojimo projektas, kaip numato Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas (ŽGĮ), ir Poveikio aplinkai vertinimas, kurio išvadas turėtų tvirtinti Vyriausybė.
- 1.4. Rengiant naują skalūninių angliavandenilių tyrimo konkursą buvusį licencijuojamą Šilutės–Tauragės plotą (šiam plote iš 1800 km² 755 km² užima urbanizuotos ir saugomos teritorijos) suskaidyti į du: vakarinį ir rytinį; perspektyvesnis būtų vakarinis plotas.
- 1.5. Kiekviename plote turi būti gręžiama po du paieškinius-žvalgybinius gręžinius (konkretizuojant vertikalios gręžinio gylį ir horizontaliųjų atšakų kiekį ir ilgį) taikant visą gautų duomenų kompleksinį ištyrimą.
- 1.6. Siekiant išvengti galinčių kilti problemų su žemės savininkais šiems gręžiniams vietas parinkti valstybinėje žemėje (galimai ir saugomose teritorijose).
- 1.7. Geofiziniams tyrimams (žemės paviršiuje) ir paieškiniams-žvalgomiesiems gręžiniams nereikalausti poveikio aplinkai vertinimo tyrimo.
- 1.8. Poįstatyminiu aktu apibrėžti skalūninių dujų ir skalūninės naftos telkinio sąvoką (apibrėžimo nėra ŽGĮ).
- 1.9. Paieškiniams-žvalgybiniams gręžiniams ir jų duomenų tyrimui atlikti turi būti skiriama ne daugiau trijų metų nuo koncesijos gavimo datos.
- 1.10. Suteikiama viena koncesija žvalgybai ir gavybai, su koncesijos perdavimo kitam juridiniam asmeniui teise.

2. Dėl Lietuvos informacinio / kibernetinio saugumo.

- 2.1. Lietuvoje realiai nėra kibernetinio saugumo koncepcijos. Jos bazėje turi būti kuriamas Lietuvos kibernetinio saugumo įstatymas. Nepakankamas kompiuterių saugumo klausimų sprendimo pasiskirstymas, apibrėžimas ir koordinavimas. Turi būti tinkamas valdymas nuo viršaus iki apačios.
- 2.2. Būtina organizuoti kibernetinio saugumo specialistų rengimą Lietuvoje. Tam tikslui reikia valstybinio užsakymo. Šios srities specialistų rengimą reikia pradėti nuo dėstytojų kvalifikacijos kėlimo atitinkamuose užsienio mokymo centruose, toliau – rengti naujas studijų programas ar specializacijas. Procesui pagreitinoti reikia formuoti studentų grupę(es) ir siųsti mokytis užsienyje. Tam turėtų būti specialus finansavimas ir besimokančiųjų įsipareigojimas dirbti numatytą laikotarpį Lietuvoje. Tikslinga įkurti kibernetinio saugumo mokslinio tyrimo laboratoriją.
- 2.3. Skatinti mokslo tiriamuosius projektus, kuriuose jungtinės Lietuvos mokslininkų grupės specializuotųsi interneto tinklų veiklos saugumo ir patikimumo tyrimuose. Tyrimų rezultatai turi nustatyti kritines infrastruktūras ir įvertinti jų saugumą bei patikimumą, o tyrimų rezultatai turėtų būti orientyras institucijoms organizuojant nacionalinę kibernetinę saugą.

8. Ataskaitinio laikotarpio pradžioje institucijai paskirti biudžetiniai asignavimai (pagal valstybės biudžeto programas)

3 lentelė. Asignavimų valdytojo valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymas pagal patvirtintą programą (ir jos neįvykdymo priežastys) 2013 m. gruodžio 31 d. (tūkst. Lt)

Programos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas įskaitant patikslinimus	Įvykdymas (kasinės išlaidos)	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo proc.
01 010	Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas	2672,9	2633,5	39,4	98,5
	iš jų:				
	Finansavimo šaltinis k. 11111 Valstybės biudžeto lėšos	2420,0	2420,0	–	100,0
	Finansavimo šaltinis k. 14111 Pajamų įmokų lėšos	252,9	213,5	39,4	84,4

Programos neįvykdymo priežastys:

Dalį įmokėtų į biudžetą pajamų lėšų Akademija perkėlė į 2014 m. turėdama tikslą užsitikrinti, kad būtų laiku apmokėta ES SF lėšomis finansuojamų projektų išlaidų dalis nuosavomis lėšomis (nuosavas indėlis).

9. Kitos gautos institucijos lėšos

2013 m. LMA gavo 26,7 tūkst. Lt paramą mokslinėms konferencijoms rengti, 460,1 tūkst. Lt – pavedimams vykdyti, Estijos mokslų akademija skyrė 5,4 tūkst. Lt 13-oje Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijoje, vykusios Taline, dalyvavusių Lietuvos mokslininkų kelionės išlaidoms apmokėti. Penkiems ES SF projektams vykdyti LMA per metus gavo 1182,2 tūkst. Lt finansavimą. Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai konferencijai „Investuokime į tyrėjus; geresnis išsilavinimas ir karjera pasinaudojant naujomis finansavimo galimybėmis“ rengti 388,4 tūkst. Lt skyrė Europos Komisija. Pasaulio mokslininkų federacija 2013 m. 3,4 tūkst. Lt padidino stipendijoms mokėti skirtas lėšas.

10. Biudžetinių lėšų panaudojimas

4 lentelė. Programos „Mokslinių tyrimų plėtojimas bei jų rezultatų panaudojimo efektyvumo didinimas“ išlaidų pasiskirstymas 2013-12-31 pagal išlaidų straipsnius

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Sąmata, tūkst. Lt	Panaudota, tūkst. Lt	Nepanaudota, tūkst. Lt	Įvykdyta, proc.
1	Darbo užmokestis	1353,0	1348,7	4,3	99,7
2	Socialinis draudimas	419,6	416,8	2,8	99,3
3	Ryšiai	21,1	20,0	1,1	94,8
4	Transporto išlaikymas	11,4	11,4	–	100,0
5	Apranga ir patalynė	0,1	0,1	–	100,0
6	Spaudiniai	0,9	–	0,9	–
7	Prekės	33,4	30,4	3,0	91,0
8	Komandiruotės	8,0	8,0	–	100,0
9	Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	1,9	1,6	0,3	84,2
10	Kvalifikacijos kėlimas	1,2	0,2	1,0	16,7
11	Komunalinės paslaugos	165,9	164,4	1,5	99,1
12	Kitos paslaugos (30 str.)	182,2	175,4	6,8	96,3
13	Darbdavių socialinė parama pinigais – išeitinės pašalpos	2,4	2,3	0,1	95,8
14	Stipendijoms	24,8	8,0	16,8	32,3
15	Kitiems einamiesiems tikslams	134,4	134,4	–	100,0
16	Ilgalaikis turtas	312,6	311,8	0,8	99,7
Iš viso:		2672,9	2633,5	39,4	98,5

11. Kitų lėšų panaudojimas

Lėšos, skirtos pavedimas vykdyti:

- pagal LMT koordinuojamą Nacionalinę lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programą leistas mokslinis periodinis žurnalas „Menotyra“, 2013 m. leidybos kaštai – 35,8 tūkst. Lt;
- ŠMM skirtos lėšos pavedimams vykdyti:
Lietuvos mokslo premijų komisijos, kurią techniškai aptarnauja LMA, veiklos išlaidoms apmokėti panaudota 69,2 tūkst. Lt;
bendradarbiavimo su CERN veiklai plėtoti – 200,0 tūkst. Lt;
tarptautinės UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ Lietuvos nacionalinio komiteto veiklai užtikrinti – 7,7 tūkst. Lt;
- penkiolikai jaunųjų mokslininkų stipendijų išmokėta 132,4 tūkst. Lt, LMA jaunųjų mokslininkų premijoms – 15,0 tūkst. Lt;
- Nacionalinės mokėjimų agentūros skirtais 3,0 tūkst. Lt apmokėtos mokslinės konferencijos „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažanga“ organizavimo išlaidos;
- LMA 2013 m. vykdė penkis ES SF lėšomis finansuojamus projektus. Projektui „Integruoto mokslo, studijų ir verslo centro „Nemunas“ programos įgyvendinimas, stiprinant partnerystę ir studijų veiklą“ vykdyti per metus panaudota 219,7 tūkst. Lt, „Lietuvos mokslo ir studijų organizacijų tematinų tinklų plėtra ir tyrėjų kompetencijų ugdymas“ – 139,2 tūkst. Lt, „Nacionalinės mokslo

populiarinimo sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas“ – 674,1 tūkst. Lt, „Periodinių mokslo leidinių leidyba“ – 349,4 tūkst. Lt, „Fizinių ir technologinių mokslo centro ir Lietuvos mokslų akademijos veiklos stiprinimas“ – 301,3 tūkst. Lt;

- Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai konferencijai „Investuokime į tyrėjus; geresnis išsilavinimas ir karjera pasinaudojant naujomis finansavimo galimybėmis“ organizuoti išleista 388,3 tūkst. Lt.

Gautos tikslinės paramos lėšos:

III-oji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdalykiniai tyrimai“ 2013 m. vasario 14 d. organizuota gavus paramą iš bendros Lietuvos–Olandijos įmonės UAB VTEX – 4,5 tūkst. Lt, UAB „Baltic Amadeus“ – 1,0 tūkst. Lt, VšĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“ – 1,5 tūkst. Lt, UAB „Viltechmeda“ – 2,0 tūkst. Lt. Jaunųjų mokslininkų konferencijos „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ organizavimo išlaidos – 3,0 tūkst. Lt apmokėtos bendrovės „Thermo Fisher Scientific Baltics“ paramos lėšomis. Jaunųjų mokslininkų konferencijai „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ organizuoti 5,0 tūkst. Lt paramą skyrė UAB „Dotnuvos projektai“.

LMA tikrojo nario D. Kauno sudarytai knygai „Akademija ir akademikai atsiminimuose“ išspausdinti panaudota 11,4 tūkst. Lt paramos lėšų.

13-oje Baltijos šalių intelektualinio bendradarbiavimo konferencijoje, vykusios Taline, dalyvavusių Lietuvos mokslininkų kelionės išlaidos apmokėtos Estijos mokslų akademijos skirtomis lėšomis – 5,3 tūkst. Lt.

12. Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

- 22,2 tūkst. Lt – privataus asmens palikimo lėšos LMA veiklai vykdyti;
- 9,0 tūkst. Lt – paramos lėšos, skirtos 2014 m. vasario mėn. mokslinės konferencijos organizacinėms išlaidoms apmokėti;
- 6,9 tūkst. Lt – parama leidybai;
- 51,1 tūkst. Lt – akad. K. Meškausko pervestos tikslinės paskirties lėšos ir gautos palūkanos ekonomikos srities jauniems mokslininkams skatinti;
- 1747,6 tūkst. Lt – gautas finansavimas penkiems ES SF projektams vykdyti;
- 133,1 tūkst. Lt – gauti išankstiniai mokėjimai už 2013 m. sausio – 2014 m. gegužės mėn. užsienio kalbų tobulinimo kursus;
- 16,0 tūkst. Lt – Lietuvos mokslo tarybos (esančios Akademijos pastate) pervestos lėšos 2013 m. gruodžio mėn. komunalinėms paslaugoms apmokėti;
- 5,3 tūkst. Lt – Pasaulio mokslininkų federacijos skirtos lėšos stipendijoms mokėti.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas prof. Valdemaras Razumas

2014 m. balandžio 29 d.

¹ priedas.

LMA NARIŲ ĮVERTINIMAS

2013 metų Lietuvos mokslo premijos paskirtos V. Daujotytei-Pakerienei, E. Butkui (su bendra-
autoriumi S. Tumkevičiumi) ir G. Kaklauskui. G. Kuprevičius – 2013 metų Lietuvos nacionalinės kultūros
ir meno premijos laureatas.

J. Sprindytė apdovanota Lietuvos Respublikos ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiu-
mi, taip pat asociacijos LATGA aukso ženklu už nuopelnus lietuvių literatūros populiarinimui; D. Kaunui
įteiktas Seimo valdybos apdovanojimas už Kristijono Donelaičio gimimo 300 metų sukakties minėjimo
programos parengimą; V. Martinkui – Kultūros ministerijos garbės ženklas „Nešk savo šviesą ir tikėk“;
Z. Zinkevičius apdovanotas I laipsnio medaliu „Už nuopelnus Vilniui ir Tautai“; A. Gaižutis – Nacionalinio
pedagoginio M. P. Dragomanovo nacionalinio pedagoginio universiteto (Ukraina) auksine grandine, taip
pat jam suteiktas Tarptautinės humanistinės pedagogikos asociacijos Riterio vardas ir ženklas. Z. Norkui
įteiktas Estijos Marijos žemės kryžiaus 4 klasės ordinas. E. Gudavičiui įteiktas vieną aukščiausių Lenkijos
apdovanojimų – Komandoro kryžius su Nuopelnų ordino žvaigžde. B. Stundžia išrinktas Europos aka-
demijos (Academia Europaea) nariu.

E. Butkus apdovanotas Baltijos šalių mokslų akademijų medaliu už ilgametį „Balticum Orga-
nicum Syntheticum“ konferencijų organizavimą, Prezidento dekretu – Atminimo ženklu už asmeninį
indėlį prisidedant prie Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. J. Banys išrinktas
Latvijos mokslų akademijos užsienio nariu. L. Valkūnui suteiktas Kijevo M. M. Bogoliubovo teorinės
fizikos instituto garbės daktaro vardas.

BMGM skyriaus narių indėlis į mokslo ir kultūros pasiekimus 2013 metais buvo įvertintas ir pažy-
mėtas įvairiais apdovanojimais ir paskyrimais. G. Motuzai pareikšta Seimo Aplinkos apsaugos komiteto
padėka už indėlį saugant Lietuvos gamtą ir pagalbą rengiant Žemės gelmių įstatymo pataisas, R. Mokrik
apdovanotas Baltijos Asamblėjos medaliu už įnašą į hidrogeologijos mokslą bei akademinę ir mokslinę
veiklą Vilniaus ir Tartu universitetuose, V. Basiui pareikštos ŠMM, SAM, Vilniaus m. savivaldybės padėkos
už ilgametį sėkmingą mokslinį ir akademinį darbą, V. Kučinskui įteiktas Vilniaus medicinos draugijos ap-
dovanojimas už geriausią mokslo darbą „Intelektinės negalios genetinių priežasčių nustatymas taikant
vektorinės lyginamosios genomo hibridizacijos metodą“, įdiegtą į praktiką. L. Kupčinskas įtrauktas į
projekto „Čia Lietuva“ 10-ties geriausių gydytojų sąrašą, G. Uždavinyus apdovanotas Lietuvos širdies ir
krūtinės ląstos chirurgų draugijos garbės nario diplomu, R. Žaliūnui suteiktas Moldovos Respublikos
medicinos ir farmacijos Nicolaus Testemiatu universiteto garbės daktaro vardas.

ŽŪMMS narių indėlis spartinant Lietuvos ūkio, socialinę ir kultūrinę pažangą įvertintas įvairiais
apdovanojimais. V. Vasiliauskienei suteiktas Lietuvos nusipelnusio agronomo garbės vardas. A. Kusta
apdovanotas ordinu „Už nuopelnus Lietuvos kaimui“ (ordino steigėjai – ASU, ARVI įmonių grupė, Baltijos
agroverslo institutas, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba). Č. Jukna apdovanotas Vyriausybės
padėka ir ŽŪM garbės ženklu, A. J. Motuzas – ŠMM, ŽŪM padėkos raštais.

TMS nariui J. V. Gražulevičiui įteikta pirmoji Kauno miesto mokslininko premija, skiriama Kauno
miesto mokslo kūrėjams už ilgametę aktyvią ir reikšmingą mokslinę veiklą, aukščiausius mokslo pasieki-
mus respublikiniu ar tarptautiniu mastu bei novatorišką mokslinę idėją ir jos įgyvendinimą Kauno mies-
te. G. Kaklauskas pelnė įtakingos pasaulyje statybos inžinerijos mokslo organizacijos ASCE (*American
Society of Civil Engineers* – Amerikos civilinių inžinierių sąjunga) Moisseiff 2013 premiją už reikšmingus
nuopelnus statybos konstrukcijų ir taikomosios mechanikos srityse. E. Ušpuras apdovanotas Atminimo
ženklų už asmeninį indėlį prisidedant prie Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais,
A. Kudzyš – Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos ordinu „Už Tėvynės laisvę“, A. Fedaravičius – Lietuvos
pramonininkų konfederacijos aukso medaliu „Lietuvos metų gaminy 2013“ už sukurtą ir įdiegtą Lietuvos
kariuomenėje „Lazerinių šaulių treniruoklių kompleksą“. E. K. Zavadską KAM ir Susisiekimo ministerija

apdovanojo Dariaus ir Girėno medaliu už nuopelnus Lietuvos aviacijai. Jam įteiktas ir Lietuvos Seimo Pirmininko padėkos raštas bei suteiktas Taivano nacionalinio technikos universiteto garbės profesoriaus vardas. J. K. Staniškis gavo Europinės akreditacijos QUESTE – SI (Inžinierių rengimas – darniai pramonei) diplomą, o V. Kaminskui suteiktas VDU garbės profesoriaus vardas. A. Kaklauskui – Baltarusijos technologijos universiteto garbės daktaro vardas, G. Žinteliui įteiktas Ministro Pirmininko padėkos raštas. A. V. Valiulis apdovanotas ŠMM, Utenos mero padėkos raštais.

2 priedas.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS NARIAI

Lietuvos mokslų akademijos tikrieji nariai

Antanas Andrijauskas • Juozas Augutis • Vilijandas Bagdonavičius • Jūras Banys • Ramutis Bansevičius • Vytautas Basys • Vidmantas Bižokas • Vincas Būda • Vladas Algirdas Bumelis • Antanas Buračas • Eugenijus Butkus • Zenonas Dabkevičius • Viktorija Daujotytė-Pakerienė • Vladislavas Domarkas • Rūta Dubakienė • Pavelas Duchovskis • Gintautas Dzemyda • Algimantas Fedaravičius • Algirdas Gaižutis • Juozas Vidas Gražulevičius • Feliksas Ivanauskas • Vitalijus Janickis • Eugenijus Arvydas Janulaitis • Eugenijus Jovaiša • Benediktas Juodka • Gytis Juška • Rimantas Kačianauskas • Artūras Kaklauskas • Gintaris Kaklauskas • Vytautas Kaminskas • Romualdas Karazija • Aivaras Kareiva • Domas Kaunas • Rymantas Jonas Kažys • Kęstutis Kilkus • Saulius Klimašauskas • Vaidutis Kučinskas • Zita Aušrelė Kučinskienė • Juozas Kulys • Limas Kupčinskis • Giedrius Antanas Kuprevičius • Albinas Kusta • Aleksandras Laucevičius • Valdas Stanislovas Laurinavičius • Antanas Laurinčikas • Albertas Malinauskas • Eugenijus Manstavičius • Vytautas Martinkus • Arvydas Virgilijus Matulionis • Valentinas Mikelėnas • Robert Mokrik • Gediminas Motuza Matuzevičius • Algirdas Juozas Motuzas • Jonas Remigijus Naujalis • Evaldas Nekrašas • Vytautas Nekrošius • Gediminas Niaura • Eugenijus Norkus • Zenonas Norkus • Vytautas Ostaševičius • Remigijus Ozolinčius* • Vygantas Paulauskas • Konstantinas Pileckas • Algis Petras Piskarskas • Povilas Poškas • Liudvikas Pranevičius • Minvydas Kazys Ragulskis • Algirdas Jonas Raila • Valdemaras Razumas • Mifodijus Sapagovas • Jonas Sapragonas** • Kęstutis Sasnauskas • Algirdas Skirkevičius • Algirdas Sliesaravičius • Jūratė Sprindytė • Algirdas Petras Stabinis • Jurgis Kazimieras Staniškis • Vidmantas Stanys • Bonifacas Stundžia • Donatas Surgailis • Raimundas Šiaučiūnas • Virginijus Šikšnys • Marijus Arvydas Šliogeris • Vytas Antanas Tamošiūnas • Sigitas Tamulevičius • Eugenijus Ušpuras • Giedrius Uždavins • Juozas Vidmantis Vaitkus • Algirdas Vaclovas Valiulis • Gediminas Valkiūnas • Leonas Valkūnas • Aleksandras Vasiliauskas • Povilas Zakarevičius • Edmundas Kazimieras Zavadskas • Mečislovas Žalakevičius • Remigijus Žaliūnas • Antanas Žilinskas • Henrikas Žilinskas • Gintautas Žintelis • Artūras Žukauskas • Vladas Žulkus

Lietuvos mokslų akademijos narys ekspertas

Linas Čekanavičius (ekonomika, 2009)

Lietuvos mokslų akademijos nariai emeritai

Jurgis Brėdikis • Vitas Daukšas*** • Mykolas Daunys • Vincentas Dienys • Danielius Eidukas • Irena Eitminavičiūtė • Jonas Grigas • Romualdas Grigas • Bronius Grigelionis • Algimantas Grigelis • Edvardas Gudavičius • Česlovas Jukna • Vytautas Juodkazis • Leonas Kadžiulis • Leonardas Kairiūkštis • Antanas Kairys • Sofija Kanopkaitė • Stasys Karazija • Vytautas Kontrimavičius • Antanas Kudzyš •

* Remigijus Ozolinčius mirė 2013-04-10

** Jonas Sapragonas mirė 2013-01-21

*** Vitas Daukšas mirė 2013-04-26

Pranas Kūris • Mykolas Lasinskas • Algimantas Jonas Marcinkevičius**** • Alfonsas Merkys • Algimantas Miškinis • Jonas Mockus • Juras Požela • Antanas Praškevičius • Kazimieras Ragulskis • Valentinas Rajeckas***** • Vytautas Petras Rančelis • Liūda Rasteikienė • Algirdas Sabaliauskas • Pranas Sadauskas • Leonardas Sauka • Vytautas Jonas Sirvydis • Vytautas Konstantinas Sirvydis • Vytautas Pranciškus Straizys • Mindaugas Strukčinskas***** • Lionginas Šepetys • Algirdas Šileika • Adolfas Laimutis Telksnys • Antanas Tyla • Veronika Vasiliauskienė • Jurgis Vilemas • Zigmas Zinkevičius

Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariai

Žoresas Alfiorovas (Žores Alferov) • Aleksandras Alimovas (Aleksandr Alimov) • Algirdas Avižienis • Petras Avižonis • Aleksejus Bogdanovas (Aleksej Bogdanov) • Deividas Bridžesas (David Bridges) • A. G. Deivisas Filipas (A. G. Davis Philip) • Endriu Bušas (Andrew Bush) • Pietras Umbertas Dinis (Pietro Umberto Dini) • Vinfrydas Drochneris (Winfried Drochner) • Robertas Nilas Džounsas (Robert Neil Jones) • Svenas Ekdalis (Sven Ekdahl) • Juris Ekmanis • Hansas Jurgenas Foitas (Hans Jürgen Voigt) • Hansas Forsbergas (Hans Forsberg) • Šarlotė Friezė Fišer (Charlotte Froese Fischer) • Maiklas Fulas (Michael Fullen) • Rivneras Ganijevs (Rivner Ganiev) • Jurijus Gleba (Jurij Gleba) • Janas Harfas (Jan Harff) • Sergejus Inge-Večtomovas (Sergej Inge-Večtomov) • Stivenas Helfordas (Stephen E. Halford) • Rynkas van Hrondelė (Rienk van Grondelle) • Viačeslavas Ivanovas (Viačeslav Ivanov) • Haincas Jerochas (Heinz Jeroch) • Janas Jurkevičius (Jan Jurkiewicz) • Romualdas Kašuba • Zdislavas Kaveckis (Zdisław Kawecki) • Vytautas (Victor) Klemas • Arvydas Kliorė • Emilijus Knys-
tautas • Ivanas Karlas Erikas Magnusonas (Ivan Karl-Eric Magnusson) • Algis Mickūnas • Gvidas Mi-
kelinis (Guido Micheli) • Zenonas Mruzas (Zenon Mróz) • Stenas Nilsonas (Sten Nilsson) • Panas M.
Pardalas (Panos M. Pardalos) • Dmitrijus Pavlovas (Dmitrij Pavlov) • Hansas Hartmutas Pėteris (Hans Hartmut Peter) • Andrė Premonas (André Preumont) • Kaliampudis Radhakrišna Rao (Calyampudi Radhakrishna Rao) • Baiba Rivža • Migelis Sanchuanas (Miguel A. F. Sanjuan) • Alfredas Erichas Senas (Alfred Erich Senn) • Eva Marija Severinson (Eva Maria Severinson) • Karlas Skirnisonas (Karl Skirnisson) • Kenvējus Montgomeris Smitas (Kenway Montgomery Smith) • Viktoras Algirdas Sniečkus • Janas Erikas Solheimas (Jan Erik Solheim) • Janis Stradinis (Jānis Stradiņš) • Voldemaras Strykis (Voldemārs Strīkis) • Leonidas Suščenia (Leonid Suščenia) • Rolandas Sune Svanbergas (Roland Sune Svanberg) • Viljamas Rygelis Šmolstygas (William Riegel Schmalstieg) • Frydrichas Šolcas (Friedrich Scholz) • Michailas Šuras (Michael Shur) • Viktoras Trajkovskis (Viktor Trajkovski) • Rimas Vaičaitis • Dyteris Verneris (Dieter Werner) • Richardas Vilemsas (Richard Villems) • Romualdas Viskanta • Antoninas Zikikis (Antonino Zichichi)

3 priedas.

LMA IR SU PARTNERIAIS 2013 METAIS ORGANIZUOTI RENGINIAI

SAUSIO MĖN.

Sausio 9 d. _____ mokslo konferencija „Filosofija ir sociologija tarpdalykinių tyrimų kontekste“ (LMA).

Sausio 17 d. _____ diskusija „Šiandienės lietuvių literatūros versmės: amžinos ir išnykstančios“ – perskaičius LMA tikrojo nario, rašytojo V. Martinkaus knygą „Estetinė literatūros gyvybė“ (LMA).

**** Algimantas Jonas Marcinkevičius mirė 2014-02-19

***** Valentinas Rajeckas mirė 2013-10-07

***** Mindaugas Strukčinskas mirė 2013-08-13

- Sausio 18 d.** profesorius Vinco Vilkaičio – mokslininko, Žemės ūkio akademijos rektoriaus, kū-rėjo – mirties tremtyje 70-ųjų metų minėjimas (LAMMC Žemdirbystės institutas).
- Sausio 22 d.** LMA narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Sausio 22 d.** diskusija Lietuvos kultūra Mindaugo laikais (XIII a.) – faktai, tekstai, problemos: per-skaičius Algimanto Bučio knygas „Seniausioji lietuvių literatūra. Mindaugo epocha. Poliparadigminė viduramžių kultūrinių konfliktų studija“; „Seniausiosios lietuvių literatūros istorija ir chrestomatija“ (LMA).
- Sausio 24 d.** LMA užsienio nario G. Michelinio knygos „Nuo Parmos vienuolyno iki Dubysos“ sutiktuvės.
- Sausio 24 d.** tarpdalykinis pasitarimas „Europinės gimdos kaklelio vėžio prevencija – tarpdalykinė problema“ (LMA)
- Sausio 31 d.** tarptautinė konferencija „Europos Mastrichto IV sutarimas dėl H. pylori infekcijos diagnozės ir gydymo ir jo įgyvendinimo Lietuvoje“ (LMA).

VASARIO MĖN.

- Vasario 8 d.** TMS narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas (KTU, Kaunas).
- Vasario 11 d.** Mokslo žinių diena. Renginys, skirtas Vasario 16-ajai. Lietuvos edukologijos univer-siteto istoriko doc. S. Jonyno pranešimas „Nepriklausomybės stiprinimo keliu“ (Vilniaus Žemynos gimnazija).
- Vasario 12 d.** trečioji jaunųjų mokslininkų konferencija „Fizinių ir technologijos mokslų tarpdaly-kiniai tyrimai“ (LMA).
- Vasario 13 d.** renginys, skirtas Vasario 16-ajai „Tai Tu, o Gimtine, mano vardą šauki?“ (Lietuvos „Žinijos“ draugija).
- Vasario 15 d.** ŽŪMMS narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas.
- Vasario 19 d.** V. Vazalinsko premijos teikimas (LAMMC Žemdirbystės institutas).
- Vasario 19 d.** HSMS narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas (LMA).
- Vasario 19 d.** BMGMS narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas (LMA).
- Vasario 20 d.** Mokslo žinių diena „Studijuokime tiksluosius mokslus“. LMA tikrojo nario A. Žu-kausko paskaita „Šviesos magija ir menas“ (Vilniaus M. Daukšos vidurinė mokykla).
- Vasario 20 d.** A. Jakubausko, G. Sitdykovo ir S. Dumino knygos „Lietuvos totoriai istorijoje ir kul-tūroje“ antrojo pataisyto ir papildyto leidimo sutiktuvės (LMA).
- Vasario 22 d.** Mokslo žinių diena „Studijuokime tiksluosius mokslus“. LMA tikrojo nario J. V. Vait-kaus paskaita „Lazeris medžiagų tyrimuose ir medicinoje“ (Vytauto Didžiojo gimna-zija).
- Vasario 26 d.** MFChMS narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas ir diplomų bei „Infobalt“ stipendijų įteikimas 3-sios jaunųjų mokslininkų konferencijos laureatams (LMA).
- Vasario 28 d.** Nacionalinio Taivano universiteto rektoriaus prof. Si Chen Lee paskaita „Aukštojo mokslo plėtra ir vizija Taivane“ („The Development and Vision of Higher Education in Taiwan“) (LMA).
- Vasario 28 d.** LMA tikrojo nario A. Šliogerio ir V. Gusto knygos „Pokalbiai apie esmes“ sutiktuvės (LMA).

KOVO MĖN.

- Kovo 5 d.** 2012 metų Lietuvos mokslo premijos laureato diplomų teikimo išskilmės (LMA).
- Kovo 6 d.** Mokslo žinių diena. Renginys, skirtas Kovo 11-ajai. Dalyvavo savanoris „Krašto ap-saugos bičiulių klubo“ vadovas A. Burokas (Fabijoniškių vidurinė mokykla).

- Kovo 6 d.** J. Rifkin knygos „Trečioji pramonės revoliucija“ pristatymas (LMA).
- Kovo 8 d.** renginys, skirtas Kovo 11-ajai. Dailininko R. Dichavičiaus albumo „Laisvės paženklinėti“ sutiktuvės (LMA).
- Kovo 12 d.** vieša paskaita „Šizofrenija: ką žinome, kaip sužinome, kaip elgiamės?“ (LMA).
- Kovo 14 d.** Mokslo žinių diena „Studijuokime tiksluosius mokslus“. Ekskursija ir VU prof. V. Sirutkaičio paskaita Vilniaus miesto mokyklų moksleiviams (VU Lazerinių tyrimų centras).
- Kovo 14 d.** Alergologijos komisijos išplėstinis posėdis „Molekulinė alergologija žengia į Lietuvą“ ir knygos „Aiškinamasis imunologijos ir alergologijos terminų žodynas“ sutiktuvės (LMA).
- Kovo 15 d.** Mokslo žinių diena „Studijuokime tiksluosius mokslus“. LMA tikrojo nario A. Žukausko paskaita „Šviesos magija ir menas“ (Vilniaus licėjus).
- Kovo 18 d.** vakaras, skirtas lietuvių literatūros klasiko, filosofo Vydūno 145-osioms gimimo metinėms ir draminės trilogijos „Amžina ugnis“ 100-mečiui (LMA).
- Kovo 21 d.** konferencija „Gastroenterologijos horizontai“ (viešbutis „Narutis“, Vilnius).
- Kovo 21–22 d.** konferencija „Scientia et historia–2013“ (Lietuvos kultūros tyrimų institutas).
- Kovo 25 d.** britų istoriko S. Sebago Montefiore's naujos knygos „Jeruzalė: miesto biografija“ sutiktuvės (LMA).
- Kovo 28 d.** „Vilnijos“ draugijos 25-mečio konferencija „Vilnius ir jo krašto istorinės datos“ (LMA).
- Kovo 29 d.** knygos „Rytai–Vakarai. Komparatyvistinės studijos XII. Algio Uždavinio fenomenas“ sutiktuvės (LMA).

BALANDŽIO MĖN.

- Balandžio 4 d.** renginys, skirtas 1863 m. sukilimo 150-mečiui (LMA).
- Balandžio 6 d.** publicisto, tarptautininko V. Bražėno 100-ųjų gimimo metinių minėjimas (Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovė).
- Balandžio 9 d.** TMS narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Balandžio 10 d.** M. Ridley knygos „Raudonoji karalienė“ pristatymas (LMA).
- Balandžio 11 d.** Mokslo žinių diena „Studijuokime tiksluosius mokslus“. Ekskursija ir VU prof. V. Sirutkaičio paskaita Vilniaus miesto mokyklų moksleiviams (VU Lazerinių tyrimų centras).
- Balandžio 11 d.** renginys iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“. 2012 metų Lietuvos mokslo premijos laureato LMA tikrojo nario F. Ivanausko paskaita „Ar gali matematikai prognozuoti fizinius ir ekonominius procesus?“ (LMA).
- Balandžio 12 d.** mokslinė konferencija „Dirvožemis ir aplinka – 2013“ (ASU).
- Balandžio 16 d.** LMA narių visuotinis ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas (LMA).
- Balandžio 16 d.** Anykščių rajono savivaldybės diena LMA. A. Baranausko poemos „Anykščių šilėlis“ – skaitymai įvairiomis kalbomis, skirti poemos parašymo 155-osioms metinėms (LMA).
- Balandžio 16 d.** renginys, skirtas Lietuvos muzikos ir teatro akademijos 80-mečiui. Ketvirtasis tarptautinis liaudies instrumentinės muzikos festivalis „Rido 2013“ (LMA).
- Balandžio 17 d.** susitikimas-diskusija su Tarptautinio termobranduolinės energijos projekto ITER vadovais (LMA).
- Balandžio 18 d.** Mokslo žinių diena. Vilniaus pradinių klasių mokinių „Poezijos pavasarėlis 2013“, skirtas poeto Nacionalinės premijos laureato S. Gedos 70-mečiui. (Vilniaus „Pelėdos“ pradinė mokykla).
- Balandžio 19 d.** konferencija „Neonatologijos naujienos – 2013“ (LMA).

- Balandžio 20 d.** Vokietijos mokslinių tyrimų diena (LMA).
- Balandžio 23 d.** mokslinė konferencija „Kietakūnio apšvietimo technologijos augalams auginti ir fotofiziologiniams procesams valdyti“ (LAMMC Sodinkystės ir daržininkystės institutas).
- Balandžio 29 d.** išvažiuojamasis MFChMS narių posėdis „Lietuvos chemijos smulkioji pramonė: dabartis ir žvilgsnis į ateitį“ (Alytus).

GEGUŽĖS MĖN.

- Gegužės 7 d.** diskusija „Lietuvių tarmių raida, jų vertė ir savivertė“ (LMA).
- Gegužės 7 d.** Žemės ūkio mokslo tarybos prie ŽŪM ir LMA ŽŪMMS išvažiuojamasis posėdis „Lietuvos gyvulininkystė besikeičiančiame pasaulyje: nauji iššūkiai gyvulininkystės mokslui“ (LSMU Gyvulininkystės institutas).
- Gegužės 8–10 d.** devynioliktoji tarptautinė mokslinė-praktinė konferencija „Žmogus ir gamtos sauga 2013“ (ASU).
- Gegužės 9 d.** išplėstinis susirinkimas „Išmanioji ligoninė – jos nauda pacientams, medikams ir mokslininkams“ (VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos).
- Gegužės 9 d.** muzikinis pokalbis „Kokio Mikalojaus Konstantino Čiurlionio mums reikia arba ver-tybių klausimas kintančiame pasaulyje“ (LMA).
- Gegužės 10 d.** Lietuvos slaugytojų asociacijos respublikinė konferencija „Mažinant atskirtį: tūk-stantmečio plėtros tikslai sveikatos priežiūroje“, skirta Tarptautinei slaugytojų dienai (LMA).
- Gegužės 10–11 d.** VU Teisės fakulteto, Tarptautinės proceso asociacijos ir LMA organizuota tarptautinė konferencija „Naujausios civilinio proceso ekonomiškumo ir efektyvumo tendenci-jos“ (VU).
- Gegužės 14 d.** išplėstinis išvažiuojamasis susirinkimas „Užsienio kompanijų įtaka Lietuvos mokslui „Thermo Fisher Scientific“ kompanijos pavyzdžiu“ (Thermo Fisher Scientific Vilniaus padalinys).
- Gegužės 14 d.** LMA tikrojo nario A. J. Motuzo publikacijų parodos atidarymas ir monografijos „Profesorius Jurgis Kriščiūnas: žemės ūkio mokslo ir praktikos darna“ sutiktuvės (LMA Vrublevskių biblioteka).
- Gegužės 15 d.** LMA veiklos viešinimo kanalų studijos pristatymas (LMA).
- Gegužės 16 d.** Klaipėdos m. savivaldybės diena LMA (LMA).
- Gegužės 16 d.** TMS narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Gegužės 17 d.** akademinė diskusija „Ar žemės ūkio produkcijos apimčių didinimas yra prioritetas Lietuvai?“ (ASU).
- Gegužės 17 d.** akademiniai skaitymai „Kad žmonių atmintis neišblėstų“ (ASU).
- Gegužės 17 d.** seminaras „Žemės apželdinimo greitai augančiais medžiais galimybės ir geroji patir-tis pasinaudojant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa“ (LAMMC Miškų institutas).
- Gegužės 20 d.** Mokslo žinių diena. Mykolo Romerio universiteto doc. R. Bartulio paskaita „Infor-macijos technologijos ir fizika“, skirta Fizikos dienai (Vilniaus S. Stanevičiaus vidurinė mokykla).
- Gegužės 22 d.** mokslinė konferencija „Lietuvos kraštovaizdžio ekologiniai aspektai“, skirta prof. G. Pauliukevičiaus 75-osioms gimimo metinėms (LMA).
- Gegužės 23 d.** S. Wellso knygos „Pandoros sėkla“ pristatymas (LMA).

Gegužės 28 d. apskritojo stalo diskusija „Tautiškumas ir ultranacionalizmas demokratinėje Lietuvoje“ (LMA).

Gegužės 29 d. studijos „Mokslo populiarinimo sistema“ pristatymas (LMA).

BIRŽELIO MĖN.

Birželio 3 d. sąjūdiečių konferencija-forumas „Sąjūdžio Lietuva: viltys ir tikrovė“ (LMA).

Birželio 4 d. Mokslo žinių diena. Mykolo Romerio universiteto doc. D. Juškos paskaita „Informacinės technologijos“ (Vilniaus Radvilų gimnazija).

Birželio 11 d. Technikos mokslų skyriaus narių visuotinis susirinkimas (LMA). Studijos „Lietuvos mokslų akademijos narių rinkimų procedūros tobulinimas“ pristatymas ir svarstymas (LMA).

Birželio 12 d. renginys-diskusija „Masiniai Lietuvos gyventojų trėmimai“, skirtas Lietuvos gyventojų trėmimo 65-mečiui, ir filmuotos medžiagos iš kinodokumentininko A. Kentros archyvo peržiūra (Laisvės kovotojų savanorių sąjunga).

Birželio 12 d. Lietuviškosios geologų mokyklos kūrėjo, akademiko J. Dalinkevičiaus 120-osioms gimimo metinėms skirta konferencija (Naujoji Akmenė).

Birželio 14 d. parodos „Žemės gelmių raštus perskaitęs: lietuviškosios geologų mokyklos kūrėjui, akademikui J. Dalinkevičiui – 120“ atidarymas (LMA Vrublevskių biblioteka).

Birželio 14 d. mokslinė konferencija „Moderniosios geologijos Lietuvoje raida ir rezultatai“ (LMA).

Birželio 18 d. MFChMS narių pažintis su Gudyno restauravimo centro veikla (GRC).

Birželio 19 d. mokslinė-praktinė konferencija ir šiuolaikinių augalininkystės technologijų apžiūra „Žemdirbio vasara 2013. Ekologinis ir tausojamasis ūkininkavimas: dabartis, problemos ir perspektyvos“ (ASU).

Birželio 25 d. išvažiuojamasis LMA prezidiumo posėdis LAMMC Žemdirbystės institute Dotnuvoje (Kėdainių r.).

Birželio 25 d. renginys, skirtas Lietuvos 1941 m. birželio 22–29 d. sukilimui. VU doc. S. Jегelevičiaus paskaita „Tautos sukilimui – 72 metai“ (Vilniaus įgulos karininkų ramovė).

Birželio 27 d. konferencija „Augalininkystės mokslo naujovės ir technologijų plėtra“ (LAMMC Žemdirbystės institutas).

LIEPOS MĖN.

Liepos 4–5 d. devynioliktasis tarptautinis Baltijos agronomijos forumas (ASU ir LAMMC).

Liepos 16 d. parodos atidarymas minint žymaus Lietuvos mokslininko, geografo akademiko V. Gudelio 90-ąsias gimimo metines (LMA Vrublevskių biblioteka).

RUGPJŪČIO MĖN.

Rugpjūčio 7–11 d. tarptautinė mokslinė konferencija „Maliariniai parazitai ir kitos jiems giminingos hemosporidijos laukinėje gamtoje“ (LMA).

RUGSĖJO MĖN.

Rugsėjo 10–19 d. dešimtojo Mokslo festivalio „Erdvėlaivis Žemė“ renginiai.

Rugsėjo 11 d. iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“ dr. D. Matulio paskaita „Vaistų nuo vėžio paieška“ (LMA).

Rugsėjo 11 d. iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“ prof. R. Žukauskienės paskaita „Psichologinė gerovė paauglystėje: nuo ko ji priklauso?“ (LMA).

- Rugsėjo 17 d.** iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“ prof. Z. Kiaupos paskaita „Kas yra Lietuvos istorija“ (LMA).
- Rugsėjo 17 d.** iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“ prof. Ž. Lukšienės paskaita „Vaisių ir daržovių kokybės bei saugos tyrimai“ (LMA).
- Rugsėjo 18 d.** iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“ prof. V. Šablinsko paskaita „Šviesa – efektyvus mus supančių medžiagų tyrimo įrankis“ (LMA).
- Rugsėjo 18 d.** iš ciklo „Lietuvos mokslo premijos laureatai – visuomenei“ prof. R. Barono paskaita „Kompiuterinis bakterijų judėjimo skystyje modeliavimas“ (LMA).
- Rugsėjo 19 d.** A. Jucio akademiniai skaitymai (LMA).
- Rugsėjo 19–20 d.** tarptautinė mokslinė konferencija „Žemės ūkio technologijų inžinerija – 2013“ (ASU).
- Rugsėjo 20 d.** mokslinė-praktinė konferencija „Intelektinės negalios genomo tyrimai: misija įmanoma?“ (VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos).
- Rugsėjo 24 d.** LMA nario R. Grigo naujos esė knygos „Lietuvių tautos išlikimo drama“ sutiktuvės (LMA).
- Rugsėjo 27 d.** jubiliejinė konferencija, skirta LMA Zoologijos ir parazitologijos instituto – Ekologijos instituto – Gamtos tyrimų centro Ornitologijos / Paukščių ekologijos laboratorijos 40 metų jubiliejui (LMA).
- Rugsėjo 27–28 d.** šeštoji J. P. Aleksos tarptautinė mokslinė konferencija „Šiuolaikinio kaimo vizija: darnios regioninės plėtros įgyvendinimas naujose ES narėse“ (ŠU).

SPALIO MĖN.

- Spalio 3 d.** LMA nario Z. Zinkevičiaus naujos knygos „Lietuviai. Praeities didybė ir sunykimai“ sutiktuvės (LMA).
- Spalio 3–4 d.** mokslinė konferencija-ekspedicija „Dirvožemio dangos ypatumai Dainavos lygumoje“.
- Spalio 4 d.** seminaras „Aplinkos taršos įtaka maisto kokybei ir sveikatai“ (ASU).
- Spalio 4 d.** seminaras „Lietuvos karaliai arba Lietuvos valstybės statusas XIII–XIV a.“ (LMA).
- Spalio 9 d.** susitikimas su Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (WIPO) generaliniu direktoriumi dr. F. Gariu (Francis Gurry). Pranešimo tema „Intelektinės nuosavybės apsaugos naujausios aktualijos pasaulyje“ (LMA).
- Spalio 10 d.** HSMS narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Spalio 10 d.** ŽUMMS narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Spalio 10 d.** TMS narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Spalio 10 d.** LMA narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Spalio 11 d.** mokslinė konferencija „Biotechnologijos ir genetikos pasiekimai“ (LMA).
- Spalio 18 d.** Ignalinos rajono savivaldybės diena LMA.
- Spalio 22 d.** mokslinė konferencija „Inovatyvių technologijų svarba šiuolaikinėje sveikatos apsaugos sistemoje“ (LMA).
- Spalio 24 d.** mokslinė-gamybinė konferencija „Mokslas ir inovacijos – sodininkystės ir daržininkystės verslui“ (LAMMC Sodininkystės ir daržininkystės institutas).
- Spalio 25–27 d.** aštuonioliktoji tarptautinė konferencija „EcoBalt 2013“ (LMA, VU Chemijos fakultetas).
- Spalio 29 d.** mokslinė konferencija „Saugūs maisto produktai: aplinka ir sveikata“ (LMA).

LAPKRIČIO MĖN.

- Lapkričio 5 d.** disputas „Reformacija Lietuvoje: asmenybės, procesai, idėjos“ (LMA).
- Lapkričio 7 d.** Mokslo žinių diena. „Karjeros savaitė mokykloje“. VU Biochemijos instituto direktoriaus pavaduotojos dr. V. Bukelskienės paskaita „Kamieninės ląstelės: kas? kur? kada?“ (Vilniaus M. Daukšos vidurinė mokykla).
- Lapkričio 8 d.** tarptautinė konferencija „Gimdymo modeliai: galimybės ir teisė rinktis“ (LMA)
- Lapkričio 12 d.** MFChMS narių visuotinis susirinkimas ir apskritojo stalo diskusija „Saulėtekio slėnis: tarpdalykinių tyrimų aktualijos ir plėtros problemos“ (LMA).
- Lapkričio 12 d.** Mokslo žinių diena. „Karjeros savaitė mokykloje“. LMA nario V. Sirvydžio paskaita „Ar galime gyventi su nauja širdimi?“ (Vilniaus M. Daukšos vidurinė mokykla).
- Lapkričio 14–15 d.** tarptautinė konferencija „Investuokime į tyrėjus“ (LMA).
- Lapkričio 19 d.** išplėstinis TMS narių susirinkimas „Kibernetinis saugumas“ (LMA).
- Lapkričio 21 d.** antroji jaunųjų mokslininkų konferencija „Jaunieji mokslininkai – žemės ūkio pažangai“ (LMA).
- Lapkričio 21 d.** Mokslo žinių diena. „Mokslo ir pažangos mėnuo mokykloje“. LMA tikrojo nario A. Žukausko paskaita „Šviesos magija ir menas“ (Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija).
- Lapkričio 26 d.** konferencija „Globalios ir regioninės klimato kaitos problemos“ (LMA).
- Lapkričio 27 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į Lietuvos mokslo premijas“ prof. Ž. Simanavičienės paskaita „Pažangių verslo modelių pritaikomumas Lietuvos versle (1998–2012)“ (LMA).
- Lapkričio 27 d.** LMA nario A. Tylos naujos knygos „Lietuviai ir Lietuvos jaunimas Tartu universitete 1802–1918 m.“ sutiktuvs (LMA).
- Lapkričio 28 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į Lietuvos mokslo premijas“ dr. A. Žvirblienės paskaita „Naujų antikūnų kūrimas, tyrimai ir taikymas imunodiagnostikai“ (LMA).
- Lapkričio 28 d.** LMA tikrojo nario V. Martinkaus naujos knygos „Estezė ir vertinimai“ sutiktuvs (LMA).
- Lapkričio 29 d.** diskusija „Neuromokslų dabartis ir ateitis Lietuvoje: ar galime suvienyti jėgas bendroje programoje?“ (LMA).

GRUODŽIO MĖN.

- Gruodžio 3 d.** MFChMS narių visuotinis susirinkimas ir apskritojo stalo diskusija „Verslo, mokslo ir studijų bendradarbiavimas Visoriuose Santaros slėnyje“ (LMA).
- Gruodžio 3 d.** LMA nario L. Kairiūkščio mokslo darbų parodos atidarymas (LMA Vrublevskių biblioteka).
- Gruodžio 5 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. N. L. Kašelionienės paskaita „Komparatyvizmo aktualumas. Lietuvių ir prancūzų literatūriniai ryšiai (1998–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 6 d.** LMA diena Panevėžio miesto savivaldybėje.
- Gruodžio 6 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ LMA tikrojo nario P. Duchovskio, dr. A. Brazaitytės ir dr. G. Samuolienės paskaita „Augalų fiziologijos tyrimai agronominėms problemoms spręsti (1998–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 6 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. A. Sverdiolo paskaita „Hermeneutinė kultūros filosofija (2002–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 10 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. R. Navakauskienės, dr. J. Savickienės ir dr. G. Treigytės paskaita „Leukemijos molekulinį žymenų ir terapinių taikinių kompleksiniai tyrimai (1998–2012)“ (LMA).

- Gruodžio 10 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ dr. A. Kupliauskienės, prof. P. Bogdanovičiaus ir prof. G. Gaigalo paskaita „Atomo teorijos metodų plėtra ir taikymai (1998–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 11 d.** jaunųjų mokslininkų konferencija „Bioateitis: gamtos ir gyvybės mokslų perspektyvos“ (LMA).
- Gruodžio 11 d.** seminaras-diskusija „Vandens problemų tarybos vaidmuo siekiant mokslo ir ūkio plėtros sąveikos“ (ASU).
- Gruodžio 12 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ prof. R. Jucevičiaus paskaita „Nacionalinio konkurencingumo didinimas (2000–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 13 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ dr. R. Pau-liukaitės ir dr. R. Valioko paskaita „Nanomedžiagų inžinerija tarpdisciplininiam taikymams (1999–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 13 d.** iš ciklo „Susipažinkime su kandidatais į 2013 m. Lietuvos mokslo premijas“ dr. G. Sasnausko, dr. G. Tamulaičio ir dr. M. Zarembos paskaita „Nauji taikiniui specifinių endonukleazų sąveikos su DNR, reguliacijos ir katalizės mechanizmai (2002–2012)“ (LMA).
- Gruodžio 17 d.** LMA narių visuotinis susirinkimas (LMA).
- Gruodžio 18 d.** konferencija „Menų ir tikslųjų mokslų sanglaudos būklė ir perspektyvos Lietuvoje“ (LMA).
- Gruodžio 19 d.** kalėdinis vakaras „Uždekim širdyse Kalėdų žvakelę“ (LMA).
- Gruodžio 31 d.** naujametinis koncertas „Šokančių snaigijų puota“ (LMA).

4 priedas.

TARPTAUTINIŲ ASOCIACIJŲ, KURIŲ NARĖ YRA LMA, 2013 M. PARENGTOS MOKSLINĖS REKOMENDACIJOS

1. *Carbon Capture and Storage in Europe*. EASAC policy report 20, May 2013, ISBN: 978-3-8047-3180-6. [Anglies sugaudymas ir kaupimas Europoje]
2. *Planting the future: opportunities and challenges for using crop genetic improvement technologies for sustainable agriculture*. EASAC policy report 21, June 2013, ISBN: 978-3-8047-3181-3. [Daiginame ateitį: galimybės ir iššūkiai naudojant genetines derliaus gerinimo technologijas tvariam žemės ūkiui]
3. *EASAC statement on the SET-Plan*. (SET: Strategic Energy Technology.) August 2013, 2 p. [EASAC pareiškimas dėl Strateginio energetikos technologijų plano]
4. *Trends in extreme weather events in Europe: implications for national and European Union adaptation strategies*. EASAC policy report 22, November 2013, ISBN: 978-3-8047-3239-1. [Išskirtinių meteorologinių įvykių Europoje tendencijos: patarimai dėl nacionalinių ir Europos Sąjungos prisitaikymo strategijų]

5 priedas.

NAUDOTI SUTRUMPINIMAI

ALLEA –	Visos Europos mokslų akademijų federacija
ASCE –	Amerikos civilinių inžinierių sąjunga
ASU –	Aleksandro Stulginskio universitetas
BMGMS –	Biologijos, medicinos ir geomokslų skyrius
EASAC –	Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinė taryba
ES –	Europos Sąjunga
ESTC –	Energetinio saugumo tyrimų centras
FEAM –	Europos medicinos mokslų akademijų federacija
FTMC –	Fizinių ir technologijos mokslų centras
GTC –	Gamtos tyrimų centras
HSMS –	Humanitarinių ir socialinių mokslų skyrius
IAP –	Tarptautinė mokslų akademijų sąjunga
ICSU –	Tarptautinė mokslo taryba
IMC –	Inovatyvios medicinos centras
ITRT –	Tarptautinis branduolių sąlajos tyrimų ir inžinerijos projektas
KAM –	Krašto apsaugos ministerija
KTU –	Kauno technologijos universitetas
KU –	Klaipėdos universitetas
LAMMC –	Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras
LDK –	Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
LEI –	Lietuvos energetikos institutas
LKI –	Lietuvių kalbos institutas
LKTI –	Lietuvos kultūros tyrimų institutas
LLTI –	Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas
LMA –	Lietuvos mokslų akademija
LMAVB –	Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka
LMPK –	Lietuvos mokslo premijų komisija
LMT –	Lietuvos mokslo taryba
LNA –	Lietuvos neuromokslų asociacija
LPK –	Lietuvos pramonininkų konfederacija
LSMU –	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
LSMU –	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
MFChMS –	Matematikos, fizikos ir chemijos mokslų skyrius
MITA –	Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra
MOSTA –	Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras
MRU –	Mykolo Romerio universitetas
MTEP –	Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
PMF –	Pasaulio mokslininkų federacija
SAM –	Sveikatos apsaugos ministerija
SF –	Struktūriniai fondai
ŠMM –	Švietimo ir mokslo ministerija
ŠU –	Šiaulių universitetas
TMS –	Technikos mokslų skyrius
UKC –	Užsienio kalbų centras
UNESCO –	Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija
UNICEF –	Jungtinių tautų vaikų fondo Lietuvos Nacionalinis komitetas
URM –	Užsienio reikalų ministerija
VDU –	Vytauto Didžiojo universitetas
VG TU –	Vilniaus Gedimino technikos universitetas
VU –	Vilniaus universitetas
WIPO –	Pasaulinė intelektinės nuosavybės organizacija
ŽMGK –	Žmogaus ir medicininės genetikos katedra
ŽŪM –	Žemės ūkio ministerija
ŽŪMMS –	Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrius

Leidinio „Lietuvos mokslų akademijos 2013 metų veiklos ataskaita“ redakcinė taryba:

Vytautas Basys, Vladas Algirdas Bumelis, Zenonas Dabkevičius, Feliksas Ivanauskas, Domas Kaunas,
Algis Petras Piskarskas, Valdemaras Razumas (pirmininkas), Aleksandras Vasiliauskas, Gintautas Žintelis

Medžiagą parengė LMA mokslų skyrių pirmininkai: Vytautas Basys, Zenonas Dabkevičius,
Feliksas Ivanauskas, Aleksandras Vasiliauskas, Gintautas Žintelis,

moksliniai sekretoriai: Silva Aukštinaitytė, Aurika Bagdonavičienė, Bronius Jaskelevičius,
Vanda Narušytė, Jadvyga Olechnovičienė;

LMA Vrublevskių bibliotekos direktorius Sigitas Narbutas;

LMA padalinių vadovai: Rasa Aleknavičienė, Aldona Daučiūnienė, Gražvydas Kirvaitis, Asta Paškevičienė;

ES struktūrinių fondų paramos projektų vadovė Greta Tumkevičienė;

atsakingieji specialistai ir darbuotojai: Lyda Milošienė, Violeta Skirgailienė, Marija Nijolė Stačiokienė,
Elena Vydrina

Sudarytojai: Andrius Bernotas, Domas Kaunas, Rolandas Maskoliūnas

Apsvarstyta Lietuvos mokslų akademijos prezidiumo

2014 m. balandžio 15 d. posėdyje, protokolais Nr. 8

Kalbos redaktorė Aurika Bagdonavičienė

Korektorė Genutė Griežienė

Apipavidalino Miglė Datkūnaitė

Viršeliuose Virginijos Valuckienės nuotrauka

Spausdino UAB „BMK leidykla“

www.bmkleidykla.lt

Tiražas 200 egz., nemokamas

ISSN 2029-9397

ISSN 2029-9397

